

JÄMSÄ

**Osavuosisikatsaus
1-8/2026**

Sisällys

1. Jämsän kaupunki	3
2. Henkilöstö	6
3. Käyttötalousosa	9
3.1 KONSERNIPALVELUT	9
Kaupunginvaltuusto	20
Vaalit	21
Tarkastuslautakunta	21
Kaupunginhallitus	22
Hallintopalvelut	23
Talouspalvelut	24
Matkailu, markkinointi ja viestintä	24
Maankäyttö ja yrityspalvelut	25
3.2 SIVISTYSTOIMI	26
Sivistystoimen hallinto	33
Varhaiskasvatus	34
Perusopetus ja lukiokoulutus	36
Elämänlaatupalvelut	39
3.3 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ	42
Kaupunkiympäristö toimialan hallinto	47
Kunnallistekniset palvelut	48
Tilapalvelut	51
Valvontatoimi	52
4. Investointisuunnitelma	53
5. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue	63
6. Jämsän Vesi liikelaitos	69
7. Konserniyhtiöiden toiminta ja talous	74
7.1 Kiinteistö Oy Jämsänmäki	74
7.2 Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	79
7.3 Jämsän Aluelämpö Oy	82
7.4 Himos-Infra Oy	85
7.5 Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut Oy	88

1. Jämsän kaupunki

OSAVUOSIKATSAUS, 1-8/2026

Kaupungin, taseyksikön (työllisyysalue) ja liikelaitoksen (Vesi) välisiä myyntejä ja ostoja ei ole eliminoitu taulukoissa. Tasaisen kertymän mukainen toteuma on 66,7 %. Toimintatuottojen toteuma talousarviosta on 61,1 %, toimintakulujen 63,0 % ja toimintakatteen 64,2 %.

Ulkoiset toimintatuotot ovat laskeneet 14,6 milj. euroon, koska etenkin ulkoiset toimitilojen vuokratuotot ovat laskeneet noin 1,9 milj. euroa. Tämä on linjassa aikaisempien arvioiden kanssa noin kolmen miljoonan euron vuosittaisesta laskusta ulkoisissa vuokratuotoissa.

Toimintakulut ovat nousseet edellisvuodesta noin miljoona euroa, mikä selittyy täysin henkilöstökulujen 3 %:n korotusvaikutuksella. Palvelujen ostot ovat hieman nousseet, aineet ja tarvikkeet (SOTEPE-rakennusten kulut siirtyneet) sekä avustukset laskeneet ja muut toimintakulut pysyneet ennallaan. Toimintakate on noussut peräti 3,1 milj. eurolla, mikä vaikuttaa suoraan kaupungin tulokseen. Verotulot ovat sentään nousseet yhdellä miljoonalla, mutta samalla valtionosuudet laskeneet 0,7 milj. euroa. Alijäämä on alkuvuoden osalta reilut 0,5 milj. euroa.

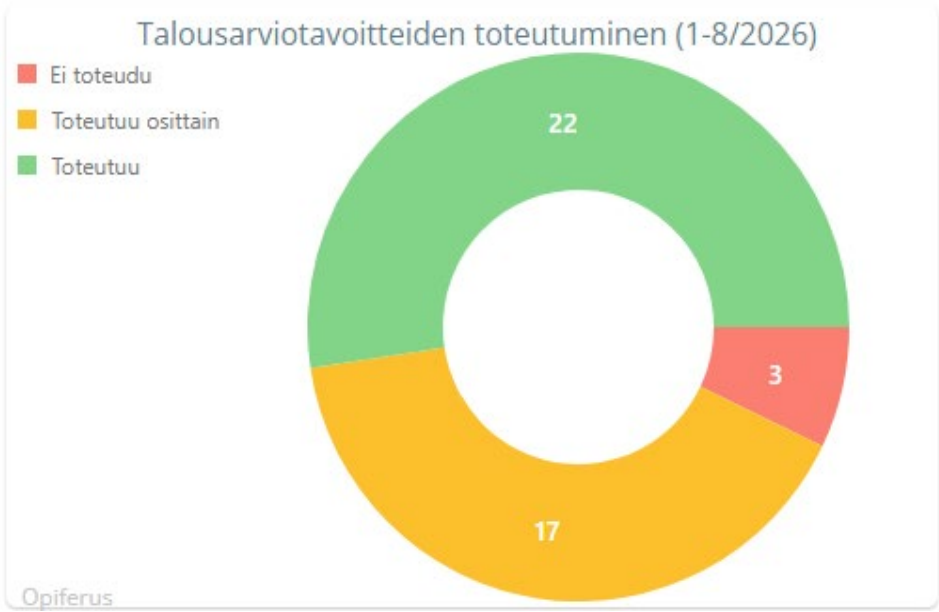
Toimitilojen vuokratuottojen menetystä kompensoivat alentuneiden aineet ja tarvikkeet -erän lisäksi pienentyneet poistot. Yhteensä poistojen lasku on noin 0,6 milj. euroa.

Osavuositarkastuksen rinnalla julkaistavasta elokuun kuukausiraportista nähdään, että alkuvuoden tulos on painotettua talousarviota parempi 367 000 euroa eli ennustaa alle 2 miljoonan alijäämää vaikkakin ennustesarake osoittaa koko vuodelle -2,7 milj. euron alijäämää. Jämsän Vesi liikelaitoksen hyvä taloustilanne kompensoi emokaupungin heikompaa kehitystä.

KAUPUNKI + LIIKELAITOS + TASEYKSIKKÖ, ULKOINEN	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	23 854 435	14 562 083	16 608 244	61,05 %	87,68 %
Myyntituotot	13 257 413	8 436 276	8 450 581	63,63 %	99,83 %
Maksutuotot	892 720	677 936	539 396	75,94 %	125,68 %
Tuet ja avustukset	2 308 050	1 745 232	1 942 587	75,61 %	89,84 %
Muut toimintatuotot	7 396 252	3 702 640	5 675 680	50,06 %	65,24 %
Valmistus omaan käyttöön	255 000	38 506	24 039	15,10 %	160,18 %
TOIMINTAKULUT	-75 086 849	-47 313 087	-46 278 528	63,01 %	102,24 %
Henkilöstökulut	-37 149 487	-24 964 132	-23 773 416	67,20 %	105,01 %
Palvelujen ostot	-23 435 681	-13 679 749	-13 331 240	58,37 %	102,61 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 433 497	-3 534 330	-3 933 322	54,94 %	89,86 %
Avustukset	-5 266 934	-3 290 213	-3 423 489	62,47 %	96,11 %
Muut toimintakulut	-2 801 250	-1 844 663	-1 817 061	65,85 %	101,52 %
TOIMINTAKATE	-50 977 414	-32 712 498	-29 646 246	64,17 %	110,34 %
VEROTULOT	52 734 000	34 622 115	33 585 718	65,65 %	103,09 %
VALTIONOSUUDET	3 670 627	1 999 898	2 682 671	54,48 %	74,55 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	223 337	28 511	87 781	12,77 %	32,48 %
VUOSIKATE	5 650 550	3 938 025	6 709 924	69,69 %	58,69 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 900 520	-4 625 734	-5 220 851	58,55 %	88,60 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 249 970	-687 709	1 489 074	30,57 %	-46,18 %
POISTOERON MUUTOS	246 611	164 408	152 696	66,67 %	107,67 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 003 359	-523 301	1 641 770	26,12 %	-31,87 %

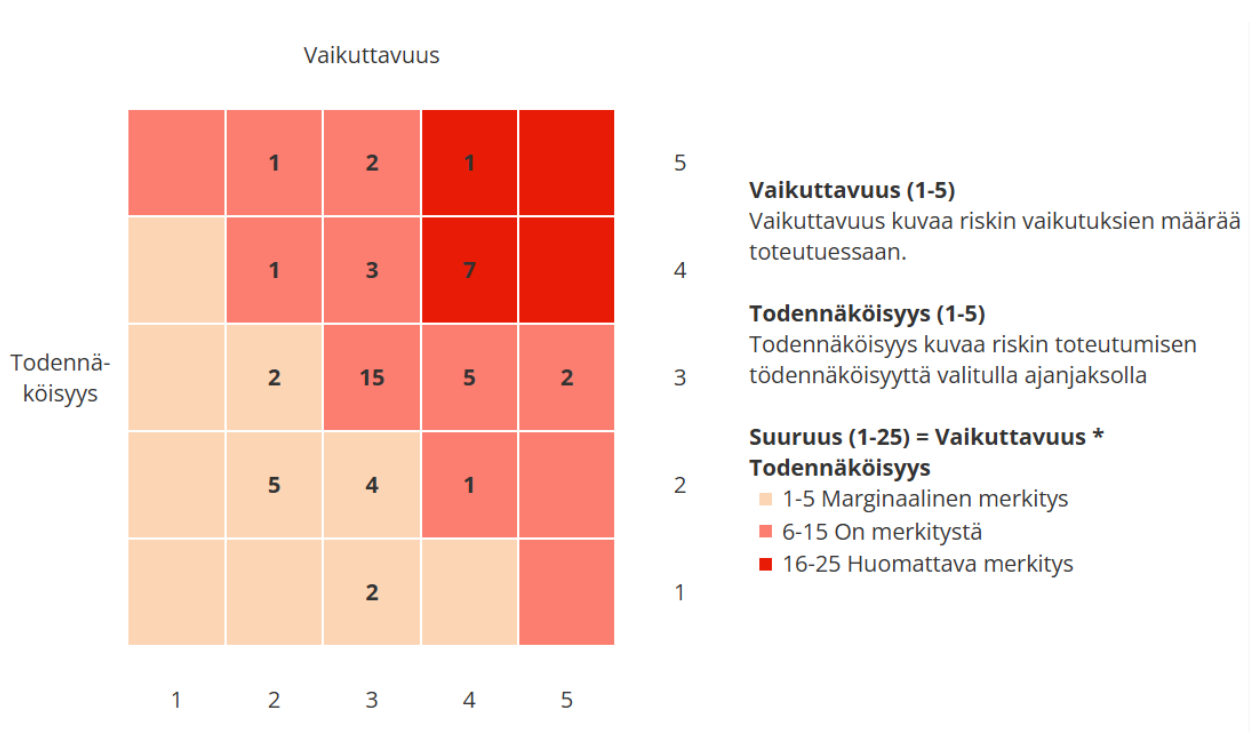
JÄMSÄN KAUPUNKI, ULKOINEN	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	14 146 678	8 168 228	10 508 726	57,74 %	77,73 %
Myyntituotot	4 686 982	2 443 003	2 595 572	52,12 %	94,12 %
Maksutuotot	892 720	677 936	539 396	75,94 %	125,68 %
Tuet ja avustukset	2 240 050	1 742 367	1 942 587	77,78 %	89,69 %
Muut toimintatuotot	6 326 926	3 304 922	5 431 171	52,24 %	60,85 %
Valmistus omaan käyttöön	240 000	36 880	23 007	15,37 %	160,30 %
TOIMINTAKULUT	-67 368 355	-42 527 581	-41 668 445	63,13 %	102,06 %
Henkilöstökulut	-33 601 149	-22 498 454	-21 844 023	66,96 %	103,00 %
Palvelujen ostot	-21 444 181	-12 350 529	-12 058 430	57,59 %	102,42 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 322 897	-2 994 804	-3 335 537	56,26 %	89,78 %
Avustukset	-4 384 278	-2 949 103	-2 723 332	67,27 %	108,29 %
Muut toimintakulut	-2 615 850	-1 734 692	-1 707 122	66,31 %	101,61 %
TOIMINTAKATE	-52 981 677	-34 322 473	-31 136 711	64,78 %	110,23 %
VEROTULOT	52 734 000	34 622 115	33 585 718	65,65 %	103,09 %
VALTIONOSUUDET	3 670 627	1 999 898	2 682 671	54,48 %	74,55 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	628 337	43 511	150 083	6,92 %	28,99 %
VUOSIKATE	4 051 287	2 343 051	5 281 760	57,83 %	44,36 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 405 872	-3 660 945	-4 263 212	57,15 %	85,87 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 354 585	-1 317 893	1 018 549	55,97 %	-129,39 %
POISTOERON MUUTOS	246 611	164 408	152 696	66,67 %	107,67 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 107 974	-1 153 486	1 171 245	54,72 %	-98,48 %

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteissa mukana kaupungin, taseyksikön ja liikelaitoksen tavoitteet.

Riskimatriisi

Riskeissä mukana kaupungin, taseyksikön, liikelaitoksen ja tytärien riskit. Sisältää siis koko konsernin.

2. Henkilöstö

Osavuosisikatsauksessa esitetään raporttia koskevan ajanjakson ajalta henkilöstön lukumäärä, henkilötövuodet ja terveysperusteiset poissaolot toimialoittain. Tiedot sisältävät vertailun edelliseen vuoteen.

Käsitteiden osalta mainittakoon, että henkilötövuosi (HTV) on työpanoksen mittayksikkö, joka vastaa yhden kokoaikaisen työntekijän yhden vuoden aikana tekemää työmäärää eli palkallista työpanosta. Se ei kerro työntekijöiden lukumäärää, vaan yhteenlaskettujen tehtyjen työtuntien määrää. Esimerkiksi kaksi puoliaikaista työntekijää vastaa yhtä henkilötövuotta.

Henkilöstön lukumäärä

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
01 Konsernipalvelut				
Vakituiset	52	54	2	3,84 %
Määräaikaiset	21	22	1	4,76 %
Yhteensä	73	76	3	4,10 %
02 Sivistystoimi				
Vakituiset	362	374	12	3,31 %
Määräaikaiset	89	77	- 12	-13,48 %
Yhteensä	451	451	0	0,00 %
03 Kaupunkiympäristö				
Vakituiset	60	58	- 2	-3,33 %
Määräaikaiset	21	22	1	4,76 %
Yhteensä	81	80	- 1	-1,23 %
04 Vesiliikelaitos				
Vakituiset	10	11	1	10,00 %
Määräaikaiset	1	1	0	0,00 %
Yhteensä	10	12	2	20,00 %
05 Työllisyysalue				
Määräaikaiset	3	1	- 2	-66,66 %
Vakituiset	46	49	3	6,52 %
Yhteensä	49	50	1	2,04 %
Jämsän kaupunki yhteensä				
Vakituiset	530	546	16	3,01 %
Määräaikaiset	134	123	- 11	-8,20 %
Yhteensä	664	669	5	0,75 %

Henkilötyövuodet

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
01 Konsernipalvelut				
Vakituiset	31,96	34,6	2,64	8,26 %
Määräaikaiset	15,28	18,62	3,34	21,84 %
Yhteensä	47,24	53,22	5,98	12,66 %
02 Sivistystoimi				
Vakituiset	221,11	222,98	1,87	0,84 %
Määräaikaiset	63,66	56,64	- 7,02	-11,02 %
Yhteensä	284,78	279,62	- 5,15	-1,81 %
03 Kaupunkiympäristö				
Vakinaiset	42,1	38,99	- 3,11	-7,38 %
Määräaikaiset	7,15	5,92	- 1,23	-17,17 %
Yhteensä	49,25	44,91	- 4,34	-8,80 %
04 Jämsän Vesi				
Vakituiset	7,24	7,15	- 0,09	-1,28 %
Määräaikaiset	0,66	0,66	0	0,34 %
Yhteensä	7,9	7,81	- 0,09	-1,15 %
05 Työllisyysalue				
Vakituiset	29,4	31,96	2,56	8,70 %
Määräaikaiset	1,93	0,01	- 1,92	-99,29 %
Yhteensä	31,34	31,97	0,64	2,03 %
Palkkatuella työllistetyt				
Yhteensä	8,68	9,71	1,02	11,80 %
Yhteensä Jämsän kaupunki				
Vakituiset	331,81	335,68	3,87	1,16 %
Määräaikaiset	88,7	81,86	- 6,84	-7,71 %
Yhteensä	420,51	417,53	- 2,98	-0,70 %

Terveysperusteiset poissaolot kalenteripäivinä / HTV

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
1. Konsernipalvelut	7,22	9	1,78	24,68 %
2. Sivistystoimi	14,8	13,14	- 1,66	-11,20 %
3. Kaupunkiympäristö (Elinvoima)	13,02	17,01	4	30,69 %
4. Jämsän Vesi	4,56	4,35	- 0,2	-4,45 %
5. Työllisyysalue	14,01	13,1	- 0,91	-6,46 %

3. Käyttötalousosa

3.1 KONSERNIPALVELUT

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.11.2025 Jämsän kaupunkistrategian vuosille 2025–2035. Strategian vision ”Jämsä – Virtaa elämälle” mukaan Jämsä on vuonna 2035 keskisen Suomen vetovoimaisin seutukaupunki. Kaupungin toimintaa ohjaavat arvot ovat avoimuus, uudistuminen, vastuullisuus ja yhteistyö.

Jämsän kaupunkistrategia rakentuu vahvasti kaupungin elinvoimaisuuden kehittämisen ympärille. Strategian neljä keihäänkärkeä ovat hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki, tunnettu ja saavutettava Jämsä, vahva elinkeinoelämä sekä pito- ja vetovoimainen kuntatyönantaja. Kaikki neljä keihäänkärkeä tukevat kaupungin elinvoiman vahvistamista ja luovat edellytyksiä Jämsän pitkäjänteiselle kehitykselle. Konsernipalveluiden toiminnassa korostuvat erityisesti henkilöstön hyvinvoinnin, osaamisen ja johtamisen kehittäminen, vastuullinen henkilöstöpolitiikka ja taloudenhoito sekä sujuva, ennakoiva ja pitkäjänteinen päätöksenteko.

Strategian toimeenpanoa ja seurantaan varten nimettiin strategian ohjausryhmä, joka kokoontui kevään 2026 aikana noin kerran kuukaudessa. Syksyllä ohjausryhmän kokoontumisrytmi on kerran kahdessa kuukaudessa. Ohjausryhmän tehtävänä oli keväällä varmistaa, että henkilöstö perehtyy kaupungin strategiaan pelaamalla Topaasian dialogikorttipelejä omissa työyhteisöissään esihenkilöiden johdolla. Toteutuksen tueksi hankittiin tammikuussa asiantuntijapalvelu, jonka kilpailutuksen voitti Topaasia Oy. Lähes 90 prosenttia henkilöstöstä osallistui dialogikorttipeleihin ja tutustui niiden avulla kaupungin strategiaan. Näin laaja osallistuminen oli erinomainen saavutus ja loi vahvan pohjan strategian yhteiselle ymmärtämiselle ja toteuttamiselle. Pelien aikana Topaasian järjestelmään kertyi tietoa siitä, mitä henkilöstö piti strategian toteutumisen kannalta olennaisimpana.

Henkilöstön näkemykset muodostivat pohjan strategian kärkitoimenpiteiden määrittelylle. Ohjausryhmän tehtäviin kuului keväällä 2026 myös neljän strategisen kärjen pohjalta laaditun Must Win Battle -sapluunan terävöittäminen ja sen sisällön arviointi ja vahvistaminen. MWB-sapluunassa kuvataan konkreettiset toimenpiteet, joilla varmistetaan strategisten kärkien toteutuminen. Syksyn 2026 aikana henkilöstön esiin nostamia kärkitoimenpiteitä on jalostettu MWB-sapluunaan konkreettisiksi toimenpiteiksi, joiden etenemistä seurataan ja tuloksia mitataan. Sapluuna julkaistaan kuluvin syksyn aikana. Sen sisällöstä ja toimenpiteiden etenemisestä viestitään säännöllisesti kuntalaisille ja valtuutetuille.

Kesäkuussa valmisteltiin ja syksyllä päivitettiin henkilöstön toimintaohjeita drooniuhkatilanteisiin. Ohjeilla täsmennetään suojautumista, henkilöstön turvallisuuden varmistamista ja työn järjestämistä mahdollisissa uhkatilanteissa.

Vuonna 2025 toteutetun elinvoimaorganisaation uudistuksen arviointia varten valmisteltiin kaupunginjohtajan johdolla syyskuussa 2026 henkilöstökysely. Arvioinnin tavoitteena on selvittää uudistuksen toimivuutta ja tunnistaa toiminnan kehittämistarpeita henkilöstön kokemusten pohjalta. Tulokset kootaan lokakuun aikana siltä henkilöstön osalta, joka on ollut osana elinvoimaorganisaatiouudistusta.

Jämsän ja Keurusseudun ateria- ja tukipalveluyhtiöiden yhteistyövaihtoehtoja selvitetään BDO:n toteuttamassa selvityksessä. Tarkasteltavina ovat erillisinä yhtiöinä jatkaminen, yhteistyön tiivistäminen ja mahdollinen yhteinen yhtiörakenne. Jämsän näkökulmasta keskeisiä ovat kaupungin vaikutusvallan turvaaminen, kustannustehokkuus sekä palvelujen laatu ja jatkuvuus. Yhtiörakenteen muuttamisesta ei ole tehty päätöstä.

Joukkoliikenteen uusi sopimuskausi alkoi 7.6.2026 ja on kestoaltaan 5 vuotta + mahdollinen optiokausi 2 vuotta. Sisäisen joukkoliikenteen kustannukset nousivat yleisen kustannustason nousun myötä. Joukkoliikenteen kehittäminen palvelemaan paremmin kuntalaisia, edellyttää kehittämistä ja muutoksia, joilla on myös usein kustannuksia lisääviä vaikutuksia. Sen johdosta muutokset pitää olla perusteltuja ja joukkoliikenteen palvelua parantavia. Myös hyvinvointialueen palveluverkkomuutokset, joissa siirrettiin huomattava määrä palveluita entisen terveydenhuolto-oppilaitoksen tiloihin Auvilaan, aiheutti muutospaineita joukkoliikenteen reitteihin ja aikatauluihin sekä korotti osaltaan kustannuksia.

Tietohallinto on jatkanut tekoälyn hallittua käyttöönottoa vahvistamalla henkilöstön osaamista koulutuksilla ja tekoälypajoilla sekä lisäämällä tietoisuutta tekoälyn hyödyntämisestä ja siihen liittyvästä riskienhallinnasta. Kuntaverkostoyhteistyössä on jaettu aktiivisesti kokemuksia ja hyviä käytäntöjä erityisesti tekoälyn hyödyntämisestä. Tiera City -projektia on edistetty uusilla käyttöönotoilla ja integraatioilla. Suomi.fi-palveluiden käyttöönotot ovat edenneet suunnitellusti, ja Suomi.fi-viestit on otettu tuotantokäyttöön ensimmäisissä kohteissa. Käyttöönottoja laajennetaan tietojärjestelmien teknisten valmiuksien mukaisesti. ICT-infrastruktuurin toimintavarmuutta on kehitetty toteuttamalla konesalin varmistuspalvelinten suunnitellut muutokset. Tietoliikennepalveluiden kilpailutus on tehty ja nykyinen operaattori jatkaa palveluntuottajana. Lisäksi ICT-palvelusopimus Kuhmoisten kunnan kanssa on uusittu.

Hallintotiimissä on tuleviin henkilöstömuutoksiin valmistautuminen edennyt ja keväällä rekrytoidun hallintosihteerin perehdytys on edennyt suunnitellusti.

Henkilöstöpalveluissa on vuonna 2026 jatkettu henkilöstöraportoinnin kehittämistä Opiferus-ohjelmaan. Käyttöön on saatu esihenkilölle näkymä oman henkilöstönsä keskeisiin lukuihin kuten henkilötyövuosiin ja terveysperusteisiin poissaoloihin ennen kesää. Automatisoitu ja yhtenäistetty tiedonkeruu vähentää manuaalista työtä ja virheiden riskiä, vapauttaen aikaa varsinaiseen henkilöstötyöhön. Mittareita voidaan hyödyntää myös esimerkiksi henkilöstökertomuksessa sekä talouden raportoinnissa.

Vuonna 2026 on otettu käyttöön myös Opiferuksen nimikepohjainen henkilöstösuunnittelu, jolla laaditaan ensimmäinen suunnittelu vuodelle 2027 ja suunnitteluvuosille 2028-2029. Järjestelmällä pyritään helpottamaan aiempaa Excel-pohjaista henkilöstösuunnittelua ja saamaan suunnitteluun suoraa yhteyttä talouden suunnitteluun. Henkilöstöpalveluissa on päivitetty intranetin ohjeistuksia vahvasti. Kehityskeskustelukäytännö on viety sähköiseksi palkkaohjelmaan. Elo-syyskuun aikana on myös neuvoteltu paikallisesti työehtosopimusten (OVTES ja KVTES) mukaisten paikallisten kehittämis- ja järjestelyvaraerien jako (1.10.2026).

Talouspalveluissa aloitettiin vuoden 2027 talousarvion laadinta kehyslaskelmien avulla. Kaupungin otto- ja antolainakantaa on käyty läpi mm. valtuuston iltakoulussa ja analysoitu kaupungin mahdollisuuksia investointia toteuttamiseen. Tämän lisäksi talouspalvelut ovat osallistuneet konserniyritysten investointien valmisteluun.

Asiakirjahallinnossa ovat painottuneet lakisääteisten asianhallinnan, tiedonhallinnan, arkistoinnin ja tietosuojaan tehtävien hoitaminen sekä sähköisten toimintatapojen kehittäminen. Työ on ollut laaja-alaista ja organisaatorajat ylittävää. Keskeisenä tavoitteena on ollut varmistaa tietojen hallittu elinkaari, tietosuojaan toteutuminen, hallinnon avoimuus sekä henkilöstön riittävä osaaminen muuttuvassa digitaalisessa toimintaympäristössä.

Tiedonhallintamalli ja tiedonohjaussuunnitelma ovat jatkuvasti päivittyviä kokonaisuuksia, joiden ajantasainen ylläpito on varmistettava. Digitalisaatio, uudet rajapinnat ja muuttuvat prosessit lisäävät tiedonhallinnan vaatimuksia. Sähköisten aineistojen rinnalla hallittavana on edelleen laaja analoginen aineisto, jonka lakisääteinen käsittely edellyttää riittäviä resursseja. Hallittu kehittäminen edellyttää lisäksi prosessien yhtenäistämistä sekä henkilöstön jatkuvaa koulutusta ja neuvontaa.

Katsauskaudella on lisäksi valmisteltu Suomi.fi-viestien käyttöönottoa ja laajentamista sekä kehitetty asianhallintajärjestelmän käyttöoikeuksia, käyttäjäryhmiä ja toimintamalleja. Samalla on päivitetty ohjeita.

Matkailu, markkinointi ja viestintä (MMV) -tulosalueella merkittävin kehittämistoimenpide on ollut uuden, laajan matkailun nettisivuston lanseeraus Lulu-Lumovoimaa luonnosta -hankkeen resurssin myötä. Uudistetun Visithimosjäämsä -sivuston yhteydessä yritysten palveluiden ja tuotteiden näkyvyys uudistettiin DataHub -tuotekorttien kautta. DataHub -tietokanta avaa yrityksille mahdollisuuden jakaa tuotetietoja laajasti matkailualan ammattilaisille koti- ja ulkomailla. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön outdoor-active -applikaatio luontomatkailukohteiden ja reittien löydettävyyden parantamiseksi. VisitHimosJäämsä -verkkosivuston ajantasainen digitaalinen saavutettavuus, monipuolinen sisällöntuotanto ja laadukas visuaalisuus on merkittävä osa matkailukaupungin imagoa, joka vaatii resursseja ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä. HimosJäämsän reitistöpoolin organisointi ja kokonaisuuden johtaminen kaupungin sisällä ja yrityksiin päin on ollut myös laaja kehittämisen kokonaisuus. Prosessin kehittämistä jatketaan. Kansainvälisille Matkamessuille osallistuttiin tammikuussa. Messuille ilmestyi uusi HimosJäämsä -esite suomen ja englannin kielellä. Veneilykesä -esitteeseen päivitettiin tiedot Jäämsän kaupungin satamapalveluista ja kesätaapahtumista. Kahden ison, kansainvälisen tapahtuman, Secto Rally Finlandin sekä Metko-messujen organisointi oli iso kokonaisuus, joka toteutettiin oman työn ohessa.

Kaupungin matkailustrategiaa koordinoivana tahona matkailun johtoryhmä on kokoontunut vuosikellon mukaisesti maaliskuussa ja kesäkuussa. Kansainvälisen matkailuhankkeen suunnittelu, matkailualueen ympärivuotisuuden ja reitistöjen näkyvyyden ja markkinoinnin vahvistaminen ovat olleet kehittämisen kärkenä. Toukokuussa järjestettiin perinteinen matkailuilta matkailuyrityksille sekä verkostolle. Kesäkuussa organisoitiin kolmannen kerran Jäämsä Sauna Day -osana Keski-Suomen saunamaakuntaviikkoa. Jäämsän markkinoilla sekä Jäämsän Raveissa ja Himos Adventure -tapahtumassa olimme yhteistyökumppaneina mukana.

Markkinoinnissa toteutettiin koulutuksen ja asumisen -kampanjat yhteistyössä Gradian ja Jäämsän lukion kanssa. Toimenpiteisiin sisältyivät digitaalisen markkinoinnin kampanjat sekä natiivi- ja printtimainonta. Asukasmarkkinoinnissa jatkettiin digimarkkinointia Metan ja Googlen kanavissa sekä natiiviatikkeleiden hyödyntämistä. Investointimarkkinoinnin pilotointi valituille kohderyhmille toteutettiin yhdessä yrityspuolen kanssa. Matkailumarkkinoinnissa kotimaan kohderyhmien lisäksi markkinointia kohdennettiin saksankieliseen Eurooppaan sekä Viroon. Edellä olevat toimenpiteet tukevat Visit Jyväskylä Regionin kanssa tehtävää yhteistyötä. Ulkomaisia matkailijoita, etenkin Saksasta, on tammi-huhtikuussa vierailut viikoittain Himoksen alueella ja läheisissä matkailukohteissa. Viestintä on kilpailuttanut Voice Intuitive -tekoälypohjaisen ääni- ja käännöspalvelun sekä kaupungin että visithimosjäämsä -sivustolle. Lisäksi Cludo -hakutoiminto on otettu käyttöön verkkosivustoilla. Jäämsän kaupungin maine- ja bränditutkimuksessa toteutettiin kilpailutus ja matkailubrändiin liittyvä laaja kyselykokonaisuus. Jäämsä-kirjaimet kaupungin brändin ilmeellä valmistuivat kesän kynnyksellä Maakkulaan ja ovat löytäneet paikkansa kuvauskohteena.

Maankäyttö ja yrityspalvelut -tulosalueella Jämsänkoskella sijaitsevan Kerkkolan aurinkovoimalan osayleiskaava on edennyt ehdotusvaiheeseen. Himoksella Patalahden pohjoispuoleisen alueen yleiskaava on hyväksytty ja kaava kuulutetaan voimaan syksyn aikana, jonka jälkeen kaavan toteutumista voidaan lähteä edistämään. Himoksen keskusta-alueen yleiskaavan ehdotusta valmistellaan ja ehdotus on tulossa käsittelyyn ja nähtäville arviolta marraskuussa. Himosraitin alueen asemakaavan muutos on käynnistymässä ja tähän liittyen on tehty hankintapäätös markkinaselvityksen laatimisesta. Markkinaselvityksen tavoitteena on selvittää minkä tyyppiselle rakentamiselle ja palveluille on kysyntää sekä käydä keskusteluja mahdollisten investoijien kanssa. Himoksella tuli voimaan Luoteis-Himoksentien asemakaavan muutos, joka mahdollistaa mm. matkailupalveluihin liittyvien tuki-/huoltorakennusten rakentamisen. Hallin alueella on vireillä kaksi asemakaavan muutosta, jotka mahdollistaisivat vakituiseen asumiseen tarkoitettujen minitalojen rakentamisen. Jämsän keskustassa Paunun alueen asemakaavamuutos on käynnissä ja luonnosvaiheessa. Uuden SOTE-keskuksen mahdollistava asemakaava on tullut voimaan. Myllymäki II yritysalueella käynnistettiin asemakaavan muutos, jonka tavoitteena on tutkia datakeskuksen sijoittumista alueelle. Rusulan alueella on myyty aiemmin yksi liiketontti, jonka osalta Puuilon liikerakennuksen rakentaminen on käynnistynyt. Lisäksi alueelta on tehty tonttivaraus kahdesta muusta tontista. Lisäksi tulosalueella on käynnistetty alkuvuodesta mittava tietojärjestelmä uudistus ja siirrytty metsäomaisuuden hoidossa kumppanuussopimusmalliin.

Yrityspalveluissa yritysasiantuntijan tehtävän täyttäminen huhtikuun lopulla on helpottanut asiakkaiden aiempaa nopeampaa pääsyä neuvonnan piiriin. Samalla on kokeiltu yrittäjille suunnattuja uusia palveluja, kuten uusien yrittäjien verkostotapahtuma. Yrityspalvelujen viestintään ja yritystapahtumajärjestelyihin saatiin uudenlaista sisältöä suunnittelijan tehtävän täytön kautta. Yrityspalvelujen näkyvyyttä ja palvelutarjontaa on kehitetty, tarkoituksena on rakentaa Jämsä Tehdas etätyöalustasta helposti lähestyttävä konsepti, jossa yhdistyy yrittäjyys, osaaminen ja työllistymistä edistävä yhteistyö.

TULE-hankkeessa kehitetään Hallin alueesta tulevaisuuden liikkumisen, ilmailun ja turvallisuusteknologian yritys- ja innovaatiokeskittymää. Vuoden aikana on järjestetty lukuisia yritystapaamisia, haastateltu alan toimijoita ja kartoitettu yritysten tarpeita. Lisäksi on vahvistettu turvallisuusalan verkostoja, rakennettu korkeakouluyhteistyötä sekä osallistuttu Tampereella järjestetyn droonien torjuntaan liittyvän hackathontapahtuman toteuttamiseen.

Miehittämättömien ilma-alusten testausympäristöön liittyvät sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen ja TEMPO D -alueiden hakemukset ovat parhaillaan Traficomien käsittelyssä. Syksyn aikana järjestetään useita puolustus- ja ilmailualan tilaisuuksia sekä edistetään yritysten investointeja ja sijoittumista Hallin alueelle.

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hankkeen tavoitteena on vahvistaa Jämsän elinkeinorakenteen uudistumista sekä tukea erityisesti uudistuvan teollisuuden ja kiertotalouden pk-yritysten kasvua ja kehittymistä. Toteutuksessa ovat muun muassa teollisuushöyryn uusiutuvien energiaratkaisujen selvitys, biopohjaisten komposiittimateriaalien kartoitus- ja testauskokonaisuus sekä aurinkopaneelien kannattavuuskartoitus Jämsän alueella. Osaamisen ja liiketoiminnan kehittämisessä yrityksiä tuetaan muun muassa Lean-valmennuksilla, tekoälyn ja tiedolla johtamisen hyödyntämisessä, digitaalisten työkalujen käytössä. Hankkeessa rakennetaan vihreän teollisuuden ekosysteemiä Green Industrial Areas -standardoinnin avulla, jossa tunnistetaan alan yritysten tarpeita ja vahvistetaan yritysten välistä yhteistyötä kasvun ja uusien investointien näkökulmasta. Hankkeen tuloksena tavoitellaan Jämsään vahvempaa ja monipuolisempaa elinkeinorakennetta, yritysten osaamisen ja kilpailukyvyn kasvua sekä entistä parempia edellytyksiä vihreän teollisuuden investoinneille.

Tarkastelujaksolla päättyneet aluekehittämishankkeet

- Jämsä Tehdas - ketterien kokeilujen yhteisöalusta työlle, yrittämiselle ja oppimiselle - kehittämishanke
- Sujuvan asumisen palvelut tukemassa yrittämistä, työtä ja sijoittautumista
- Paikallista Markkinoille -tiedonvälityshanke

TKI-toiminnassa (TKI-päällikkö 1.4. alkaen) on koordinoitu ja kehitetty yrityspalvelujen hanketoimintaa, seurattu kehittämistarpeita ja rahoitusmahdollisuuksia sekä edistetty yhteistyötä kaupungin, yritysten, korkeakoulujen ja muiden TKI-toimijoiden kanssa. Raportointijaksolla ei ollut avoinna suoraan Jämsälle soveltuvia uusia rahoitushakua. Hankevalmisteluissa ovat edenneet Paikallista Markkinoille -jatkohanke, ESR 4.1- ja ESR 4.3 -hankkeet yhteistyössä työllisyysalueen kanssa sekä Keski-Suomen rahaston nuorille suunnattu hanke. Lisäksi on osallistuttu matkailun hankesuunnitteluun. TKI-yhteistyötä on tehty Keski-Suomen TKI-verkostossa, Gradia-yhteistyössä sekä alueellisissa hankkeissa ja yhteistyöryhmissä, kuten Keski-Suomen vetyekosysteemin kehittämisessä ja Uutta käyttöä tyhjille kiinteistöille -pilottiryhmässä. Lisäksi on valmisteltu kaupungin hankeohjeistusta ja hankekäsikirjaa, kehitetty hankesalkun ja hankehallinnon toimintamalleja, tuettu hankkeisiin liittyviä hankintoja sekä valmisteltu uusia elinvoimaa, yritystoimintaa ja TKI-toimintaa tukevia kehittämisavauksia ja kumppanuuksia. Hankevalmistelut on käynnistetty syksyn hakukierroksille.

Konsernipalvelujen toimialan hankkeet raportointiajalta

Hanke	rahoittaja / päättyy	kokonaisbudjetti	ulkopuolinen rahoitus
Lumovoimaa luonnosta - Luontomatkailu kilpailutekijäksi Himos-Jämsässä -kehittämishanke	Keski-Suomen liitto / 31.12.2026	431 472 €	345 178 €
Jämsä Tehdas - ketterien kokeilujen yhteisöalusta työlle, yrittämiselle ja oppimiselle -kehittämishanke	Keski-Suomen liitto / 31.5.2026	634 882 €	507 906 €
Sujuvan asumisen palvelut tukemassa yrittämistä, työtä ja sijoittautumista	Keski-Suomen liitto / 31.5.2026	589 570 €	471 656 €
Tulevaisuuden liikkumisen ja ilmailun teknologiapuisto Jämsän Halliin	Keski-Suomen liitto / 15.10.2027	487 151 €	389 731 €
Paikallista Markkinoille - tiedonvälityshanke	Keski-Suomen ELY -keskus/ 30.6.2026	150 831 €	150 831 €
Miehittämättömien ilma-alusten testausympäristö -investointihanke	Keski-Suomen liitto / 31.12.2026 + optiovuosi	390 775 € ja optiovuosi 299 425 €	273 543 € ja optiovuosi 209 597 €
Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö	Keski-Suomen liitto / 31.12.2027	592 002 €	473 602 €
Yhteensä		3 576 108 €	2 822 045 €

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	3 715 034	2 033 290	1 142 015	54,73 %	178,04 %
Myyntituotot	2 063 131	1 364 933	1 000 343	66,16 %	136,45 %
Maksutuotot	13 000	8 138	3 835	62,60 %	212,20 %
Tuet ja avustukset	690 250	236 013	38 197	34,19 %	617,88 %
Muut toimintatuotot	948 653	424 207	99 640	44,72 %	425,74 %
TOIMINTAKULUT	-16 145 805	-10 528 658	-9 073 086	65,21 %	116,04 %
Henkilöstökulut	-4 933 768	-3 279 983	-2 908 149	66,48 %	112,79 %
Palvelujen ostot	-6 970 770	-4 260 835	-3 609 367	61,12 %	118,05 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 634	-48 434	-35 773	50,12 %	135,40 %
Avustukset	-3 415 478	-2 464 846	-2 082 079	72,17 %	118,38 %
Muut toimintakulut	-729 155	-474 560	-437 718	65,08 %	108,42 %
TOIMINTAKATE	-12 430 771	-8 495 368	-7 931 071	68,34 %	107,12 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Konsernipalveluiden luvut ovat muuttuneet edellisvuodesta toimialalle kesken viime tilikauden muodostetun uuden maankäyttö ja yrityspalvelut -tulosalueen takia.

Konsernipalvelujen talouden toteutuma 1-8/2026 toimintatuottojen osalta on 54,7 % ja toimintakulujen osalta 65,2 %. Tuottojen kertymiseen vaikuttavat eri tuottojen erilaiset aikataulut: osa tuista ja avustuksista (esimerkiksi joukkoliikenteen valtionavustus) maksetaan myöhemmässä vaiheessa vuotta. Kulupuolella näkyy palvelujen ostoissa Jämsän osuus työllisyysalueen kuluista sekä tuissa ja avustuksissa kuntien osuuden nousu työmarkkinatukien maksamisessa.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2026

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki				
Tavoite	Kaupungin prosessien kehittäminen digitalisaation avulla			Toteutuu osittain
Mittari	Digitalisoidut asiakasprosessit	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		45	20	40
Mittari	Digitalisoidut työprosessit	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		15	11	25
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Prosessien kehittämistä jatketaan ottamalla käyttöön uusia digitaalisia ratkaisuja sekä uudistamalla työnkulkuja ja toimintatapoja. Kehittämistyö etenee vaiheittain ja edellyttää tietohallinnon lisäksi toimialojen asiantuntijoiden aktiivista osallistumista ja riittävää resursointia. Tiera Cityn käyttöönoton myötä työ- ja asiakasprosesseja uudistetaan ja sujuvoitetaan. Myös Suomi.fi-palveluiden käytön laajentaminen, erityisesti Suomi.fi-viestien käyttöönotto uusissa käyttökohteissa, tukee prosessien digitalisointia, tehostaa asiointia ja vähentää manuaalisia työvaiheita.			

Pito- ja vetovoimainen kuntatyönantaja				
Tavoite	Hallittu käyttötalouden menokehitys			Ei toteudu
Mittari	Vuosikate (vuosikate kattaa poistot)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		4 295 000	7 914 906	7 654 000
Mittari	Lainanhoitokate (emokaupunki)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		1,43	1,89	1,9
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Vuosikate kattaa talousarvion mukaisen tilanteen toteutuessa poistot 78,6 prosenttisesti ja elokuun kuukausiraportin mukaan vain 59,7 prosenttisesti. Lainanhoitokate tulee laskemaan edellisvuoden tunnusluvusta noin 1,43:een.			
Tavoite	Henkilöstön digiosaamisen kehittäminen, etenkin tietoturvaan ja -suojaan sekä tekoälyyn liittyvän osaamisen kehittäminen koko organisaation tasolla.			Toteutuu
Mittari	Tekoälyn perusteet koulutus tekoälyratkaisuja käyttäville	Toteuma 8/2026		Tavoite 12/2026
		40		100
Mittari	Tietoturva ja -suojakoulutukset koko henkilöstölle	Toteuma 8/2026		Tavoite 12/2026
		40		100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Henkilöstön koulutusten toteutus on suunniteltu ja tavoiteaikataulu koko henkilöstön laajuiselle koulutukselle on suorittaa kurssit 31.5.2027 mennessä. Tekoälykoulutuksesta on linjattu, että sen suorittaminen on tässä vaiheessa vapaaehtoista, koska tekoälyn käyttö ei ole vielä kovin laajaa.			
Tunnettu ja saavutettava Jämsä				
Tavoite	Kaupungin brändin näkyvyyden parantaminen (brand reach)			Toteutuu
Mittari	Brand reach	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		15 861 533	3 567 086	10 000 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Brand Reach on keskeinen markkinoinnin mittari, joka kertoo kuinka Jämsän kaupungin markkinointi, brändin viesti on nähty. Mitattavia markkinointitoimenpiteitä ja kampanjoita on toteutettu monikanavaisesti 1.1.2026 - 31.8.2026 toisen asteen koulutuksen, asumisen ja matkailun kampanjoilla. Vaikka mainonta toimii hyvin, brand reach on laskenut tammi-elokuussa yhteensä noin 11 %. Suuri osa liikenteestä jää rekisteröitymättä mainonnan kautta tullee evästeiden hylkäämisen myötä (n. 40-60 %). Mvös Visit Himos-Jämsän sivoustouudistus vaikuttaa tuloksiin.			

Vahva elinkeinoelämä				
Tavoite	Kaupungin koti- ja ulkomaisten matkailijamäärien lisääntyminen			Toteutuu
Mittari	Matkailijamäärä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		325 800	270 000	300 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Matkailutilastossa on tilastointivaiheessa saatavilla matkailijamäärät neljännesvuositasolla, eli 1.1.2026 - 31.3.2026 (3 kk). Rekisteröidyt yöpymiset ovat 92 900 ja rekisteröimätön on 41 500. Yhteensä 134 400. Rekisteröity ja rekisteröimätön majoitus on kasvanut edellisen vuoden vastaavasta 10,5 %. Ulkomaisten matkailijoiden osuus on kasvanut vastaavana ajankohtana 6,9 % edellisestä vuodesta. Matkailijamäärät/yöpymiset tammi-elokuu ovat yhteensä 325 800 (rekisteröity ja rekisteröimätön majoitus). Se on kasvanut 7,8 % edellisen vuoden vastaavasta luvusta. Ulkomaiset yöpyjät top 3 tulevat Virossa, Alankomaista ja Ruotsista.			
Tavoite	Jämsän yritysekosysteemin kehittyminen			Toteutuu osittain
Mittari	Uudet Jämsään perustetut yritykset (lkm)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		50	75	80
Mittari	Erilaisten toimenpiteiden seurauksena Jämsään syntyneet uudet tai säilytetyt työpaikat	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		32,5	25	40
Mittari	Yritystoimintaa varten luovutetut maa-alueet (kpl)	Lähtöarvo 12/2025		Tavoite 12/2026
		4		4
Mittari	Yritysneuvonnan kautta haetut investointi- ja kehittämistuet (€)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		82 000	710 000	800 000
Mittari	Yritysten lukumäärän muutos (lkm)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		11	10	15
Mittari	Yritysneuvonnan kautta jätetyt investointi- ja kehittämistukihakemukset (kpl)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		8	10	12
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoitteiden toteutuminen on loppuvuosipainotteista. Tämänhetkisen arvion mukaan tavoitteet ovat toteutumassa osittain.			

Tavoite	Sidosryhmäyhteistyön lisääminen			Toteutuu
Mittari	Yrityspalveluiden sidosryhmätapaamisten lukumäärä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		41	30	50
Mittari	Yrityspalveluiden järjestämien sidosryhmätapaamisten lukumäärä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		25	12	15
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Sidosryhmätapaamisten osalta tavoitteet täyttyvät.			
Tavoite	Strategisen maanhankinnan volyymi			Toteutuu osittain
Mittari	Maanhankintaa varten toteutuneet kiinteistönluovutukset (lkm)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		4	6	5
Mittari	Hankittujen maa-alueiden yhteispinta-ala (ha)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		5,1	3,42	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Strategisen maanhankinnan tavoitteet toteutuvat osittain. 100 hehtaarin pinta-alatavoitetta ei todennäköisesti saavuteta. Hankittavat maa-alueet sijaitsevat keskeisillä sijainneilla ja ovat suhteellisen pienialaisia kohteita.			

Toimialan riskit

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi	4	4	16
Arviointi	Kunnat saavat lisääntyvissä määrin työtehtäviä ja toisaalta Jämsän kehittäminen vaatii mittavaa työpanosta, eli muutosta totuttuun. Siksi henkilöstön jaksaminen ja siihen liittyvä työhyvinvointi on otettava huomioon todellisena riskinä ja siihen on suhtauduttava vakavasti.			
Toimenpide	Esihenkilöiden tuki ja koulutus			
Toimenpide	Joustavat työjärjestelyt ja työn kuormituksen tasaaminen			
Toimenpide	Kehityskeskustelujen toteutuminen			
Toimenpide	Tekoälyn hyödyntäminen työtehtävien sujuvoittamisessa.			
Toimenpide	Työhyvinvoinnin integrointi johtamisjärjestelmään			
Toimenpide	Työhyvinvointiohjelma ja henkilöstöstrategia			
Toimenpide	Työkuorman ja resurssien seuranta			
Toimenpide	Työyhteisöjen kehittäminen ja osallistaminen			
Toimenpide	Vaikuttavuusperusteiset kokouskäytänteet			
Toimenpide	Varhaisen tuen malli ja työkyvyn johtaminen			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Imago- ja mainehaitat julkisessa keskustelussa.	3	4	12
Arviointi	Jämsän kaupunki pyrkii kehittymään ja siksi myös kaupunkiin sen ulkopuolelta kohdistuvaa vaikuttamista on havaittu esim. kyläkoulu- ja datakeskuskeskustelujen osalta.			
Toimenpide	Korjataan systemaattisesti faktavirheitä julkisessa keskustelussa			
Toimenpide	Lisätään positiivista ja tunnistettua viestintää.			
Toimenpide	Positiivinen viestintä			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Kriittisen osaamisen säilyminen tiettyjen avainhenkilöiden eläköityessä.	4	4	16
Arviointi	Vaikutus merkittävä Jämsän kaupungin osalta, sillä eläköityvien joukossa kaupungin näkökulmasta kriittisesti tärkeiden ja johtavien tehtävien eläköitymisiä			
Toimenpide	Hiljaisen tiedon dokumentointi			
Toimenpide	Osaamisen johtamisen integrointi strategiseen henkilöstösuunnitteluun			
Toimenpide	Osaamisen siirtosuunnitelmat			
Toimenpide	Perehdytys- ja mentorointimallit			
Toimenpide	Rekrytointien ennakointi			
Toimenpide	Seuraajasuunnittelu ja sisäinen urapolkujen kehittäminen			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Kyberuhat	3	3	9
Arviointi	Kyberturvallisuuteen panostetaan koko ajan enemmän ja enemmän. Toistaiseksi ei ole ollut poikkeamia.			
Toimenpide	Kyberturvallisuus			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Oikeudellisiin riita-asioihin liittyvät taloudelliset riskit	2	2	4
Arviointi	Tilinpäätöksessä 2024 kirjattiin kahden käräjäoikeudessa hävityn riita-asian tuomion mukaisesti pakollinen varaus (2,3 Meur) ja korkokulut (474 teur) kirjanpitoon. Hovioikeuden päätökset kumosivat toisen tuomion ja vahvistivat toisen. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä voitiin varauksia perua noin 950 000 euron edestä. Merkittäviä uusia riita-asioita ei ole näköpiirissä.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Palvelutoimittajan kyvyttömyys tuottaa palvelua sovitusti (sisältö, laatu, aikataulu) ja yritysjärjestelyt	3	3	9
Arviointi	Sopimuksissa tulee kiinnittää huomiota palveluntuottajan kykyyn selviytyä velvoitteistaan. Sopimussanktioiden määrittäminen sopimuksien arvon mukaiseksi. Sopimuksien sähköinen tallentaminen, sopimuksien hallintaan ja seuraamiseen kiinnitettävä huomiota. Myös hankintojen keskittämien voimassa olevien sopimuksien mukaisesti.			
Toimenpide	Palvelutoimittajan taloudellisen tilanteen ja resurssien selvittäminen sopimusta tehdessä sekä seuranta			
Toimenpide	Varasuunnitelmien tekeminen mahdollisuuksien mukaan			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Poikkeukselliset olosuhteet kuten pandemiat, ilmastonmuutos, luonnonkatastrofit tai geopolitiittinen tilanne aiheuttavat laajasti erilaisia riskejä palvelutuotantoon, kyberturvallisuuteen ja koko yhteiskunnalliseen toimintaan	3	3	9
Arviointi	Riski ei ole toteutunut, vaatii kuitenkin edelleen jatkuvaa panostusta tietoturvaan ja tietosuojaan. Tekoälyn käyttö lisääntyy edelleen ja sen kasvu lisää tietoturva- ja tietosuojariskejä. Geopolitiittinen tilanne on aiheuttanut esim. hinnannousua ja muita taloudellisia haasteita aluetalouteen. Tilanteen epävakavuus aiheuttaa todellista uhkaa, että riskit voivat realisoitua.			
Toimenpide	Koulutus ja harjoittelu			
Toimenpide	Tiedottaminen ja viestintä			
Toimenpide	Turvallisuus- ja varautumissuunnitelmat ajan tasalla			
Toimenpide	Varautumisen resursointi			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Rahoituspohjan kapenemisen (väestörakenne, elinkeinorakenne) huomioimatta jättäminen taloussuunnittelussa ja päätöksenteossa	4	4	16
Arviointi	Keväällä 2026 laaditun kehyslaskelman 2027 alijäämä oli 4,0 Meur. Loka-marraskuussa saadaan talousarvion laadinnan pohjalta tarkempi arvio talouden tilasta.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Työllisyystilanteen merkittävä heikkeneminen ja kaupungin ns. Kela-maksuosuuden nousu	2	3	6
Arviointi	Riski on edelleen olemassa. Jämsän työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on ollut korkeimmillaan maaliskuussa 2026 (18,1 %). Elokuussa työttömyysprosentti oli 15,4 %. Kuukausittainen kunnan osuus työttömyysturvakustannuksista on vaihdellut 278 000 euroa ja 308 000 välillä. Viime vuoteen verrattuna trendi on melko tasainen, vaikka kuukausittaista vaihtelua onkin.			

Kaupunginvaltuusto

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT		16			
Muut toimintatuotot		16			
TOIMINTAKULUT	-204 412	-121 212	-127 103	59,30 %	95,37 %
Henkilöstökulut	-64 075	-25 289	-33 053	39,47 %	76,51 %
Palvelujen ostot	-88 601	-58 227	-55 561	65,72 %	104,80 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 400	-2 964	-3 497	123,50 %	84,76 %
Muut toimintakulut	-49 336	-34 733	-34 992	70,40 %	99,26 %
TOIMINTAKATE	-204 412	-121 197	-127 103	59,29 %	95,35 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tammi-elokuun 2026 talouden toteutuma on talousarvion mukainen eikä merkittäviä poikkeamia ole havaittu. Kulut ovat laskeneet hieman viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Kaupunginvaltuusto (31 jäsentä) aloitti valtuustotyönsä 1.6.2025, ja on kokoontunut tänä vuonna neljä kertaa.

Vaalit

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT			22 562		
Tuet ja avustukset			22 562		
TOIMINTAKULUT	-1 440	-174	-74 694	12,11 %	0,23 %
Henkilöstökulut			-59 595		
Palvelujen ostot	-240	-40	-7 523	16,67 %	0,53 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-1 308		
Muut toimintakulut	-1 200	-134	-6 268	11,20 %	2,14 %
TOIMINTAKATE	-1 440	-174	-52 131	12,11 %	0,33 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Vaalittomalle vuodelle on budjetoitu vain ict-kuluja palveluista ja laitteista (laitevuokrat). Muita kuluja ei ole odotettavissa.

Tarkastuslautakunta

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT		2			
Tuet ja avustukset		2			
TOIMINTAKULUT	-54 515	-40 244	-24 742	73,82 %	162,66 %
Henkilöstökulut	-19 153	-11 994	-9 390	62,62 %	127,74 %
Palvelujen ostot	-34 492	-27 645	-15 099	80,15 %	183,09 %
Muut toimintakulut	-870	-605	-253	69,57 %	239,21 %
TOIMINTAKATE	-54 515	-40 242	-24 742	73,82 %	162,65 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tarkastuslautakunnan toimintakulut olivat tammi-elokuussa 2026 talousarviota suuremmat ja 15 000 euroa korkeammat kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025. Lautakunta kokoontui alkuvuonna kahdeksan kertaa. Arvion mukaan loppuvuonna kulut tasaantuvat ja tulosalue pysyy talousarvion puitteissa.

TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy toteuttanut emokaupungille tilintarkastustehtäviä tammi-elokuussa yhteensä 200 tuntia.

Kaupunginhallitus

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	693 650	335 323	15 437	48,34 %	2 172,22 %
Myyntituotot	5 000				
Tuet ja avustukset	688 500	130 467	15 098	18,95 %	864,15 %
Muut toimintatuotot	150	204 856	339		
TOIMINTAKULUT	-9 453 253	-6 203 297	-5 284 749	65,62 %	117,38 %
Henkilöstökulut	-1 363 213	-940 628	-760 669	69,00 %	123,66 %
Palvelujen ostot	-4 543 703	-2 713 179	-2 378 439	59,71 %	114,07 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 884	-20 397	-9 445	75,87 %	215,95 %
Avustukset	-3 415 278	-2 464 846	-2 082 079	72,17 %	118,38 %
Muut toimintakulut	-104 175	-64 247	-54 116	61,67 %	118,72 %
TOIMINTAKATE	-8 759 603	-5 867 974	-5 269 313	66,99 %	111,36 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Kaupunginhallituksen toimintatuotoista on toteutunut 48 %. Toteutuma painottuu loppuvuoteen, sillä esimerkiksi joukkoliikenteen valtionavustus maksetaan myöhemmin ja hankerahoitukset haetaan maksuun takautuvasti puolivuositain.

Kaupunginhallituksen kustannuspaikalle on kertynyt muita toimintatuottoja noin 125 000 euroa budjetoitua enemmän. Tämä johtuu Keski-Suomen hyvinvointialueelta saadusta tilityksestä sekä vakuutuskorvauksesta, joka liittyy asianajo- ja oikeudenkäyntikuluihin.

Kaupunginhallituksen tulosalueelle on vuonna 2026 keskitetty konsernipalvelujen ulkopuolista rahoitusta saavien hankkeiden talous. Tämän vuoksi luvut eivät ole edellisvuoteen vertailukelpoiset.

Hallintopalvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 095 231	776 695	673 775	70,92 %	115,28 %
Myyntituotot	1 092 481	772 685	670 932	70,73 %	115,17 %
Tuet ja avustukset	750	445		59,29 %	
Muut toimintatuotot	2 000	3 565	2 843	178,27 %	125,42 %
TOIMINTAKULUT	-2 230 036	-1 533 477	-1 535 368	68,76 %	99,88 %
Henkilöstökulut	-1 236 826	-826 112	-848 816	66,79 %	97,33 %
Palvelujen ostot	-722 289	-512 745	-481 234	70,99 %	106,55 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 850	-14 472	-9 150	69,41 %	158,17 %
Muut toimintakulut	-250 071	-180 148	-196 168	72,04 %	91,83 %
TOIMINTAKATE	-1 134 805	-756 783	-861 593	66,69 %	87,84 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tietohallinnon tulosityksikössä myyntituotot ovat edellisvuoteen verrattuna pienemmät, johtuen HYVAKSin kanssa tehdyn ICT-palvelusopimuksen suunnitellusta päättymisestä. Sisäinen myynti taas suurempi edellisvuoteen verrattuna laskutussyklin muutoksen takia.

Hallintopalvelujen tulosityksikössä toimintatuotot ovat laskeneet (47 200 €) edellisestä vuodesta. Muutos selittyy muun muassa sillä, että vuonna 2025 "tiedonhallinta ja asiakirjahallinto" siirtyi osaksi talouspalveluita. Vastaavasti toimintakulut ovat tänä vuonna saman verran edellistä vuotta pienemmät (44 600 €).

Henkilöstöpalvelujen tulosityksikössä toimintatuotot ovat laskeneet noin 27 % eli noin 8 500 euroa verrattuna vastaavaan ajanjaksoon viime vuonna ja kulut kasvaneet noin 6 % eli noin 26 000 euroa. ICT-palveluiden kulut kasvoivat noin 19 600 euroa viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja selittyy mm. henkilöstösuunnittelun moduulin hankinnalla. Uusi henkilöstösuunnittelu modernisoi henkilöstöbudjetointia ja helpottaa toimialojen henkilöstösuunnitelman laadintaa.

Talouspalvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	479 650	338 774	330 643	70,63 %	102,46 %
Myyntituotot	459 650	331 330	323 146	72,08 %	102,53 %
Tuet ja avustukset		450			
Muut toimintatuotot	20 000	6 995	7 497	34,97 %	93,30 %
TOIMINTAKULUT	-1 810 851	-1 219 973	-1 153 714	67,37 %	105,74 %
Henkilöstökulut	-1 050 944	-726 516	-703 477	69,13 %	103,27 %
Palvelujen ostot	-572 604	-378 309	-345 152	66,07 %	109,61 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 600	-1 998	-2 379	43,43 %	83,97 %
Muut toimintakulut	-182 703	-113 150	-102 705	61,93 %	110,17 %
TOIMINTAKATE	-1 331 201	-881 199	-823 071	66,20 %	107,06 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Talouspalvelujen kumulatiiviset toimintatuotot ja toimintakulut sekä toimintakate ovat talousarvion mukaiset. Vertailtavuuteen edelliseen vuoteen vaikuttaa tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon siirtyminen osaksi talouspalvelujen tulosaluetta kesken vuoden 2025.

Matkailu, markkinointi ja viestintä

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	5 000	14 258	13 982	285,17 %	101,98 %
Myyntituotot	5 000	13 986	5 639	279,72 %	248,01 %
Tuet ja avustukset		112			
Muut toimintatuotot		160	8 343		1,92 %
TOIMINTAKULUT	-763 511	-489 847	-476 922	64,16 %	102,71 %
Henkilöstökulut	-364 412	-266 385	-272 794	73,10 %	97,65 %
Palvelujen ostot	-348 499	-198 827	-179 353	57,05 %	110,86 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 100	-2 040	-2 349	40,00 %	86,84 %
Muut toimintakulut	-45 500	-22 595	-22 426	49,66 %	100,75 %
TOIMINTAKATE	-758 511	-475 589	-462 940	62,70 %	102,73 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tulosalueen koko vuoden tuotot toteutuvat aina jo alkuvuodesta ja matkailuesitteen mainosmyynti on ollut hyvä. Henkilöstökuluissa ylitetään budjetti lisääntyneeseen työmäärään ja siihen liittyviin sijaisuuksiin liittyen. Kokonaisbudjettia ei tulla kuitenkaan ylittämään.

Maankäyttö ja yrityspalvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 441 503	568 222	85 616	39,42 %	663,69 %
Myyntituotot	501 000	246 932	626	49,29 %	
Maksutuotot	13 000	8 138	3 835	62,60 %	212,20 %
Tuet ja avustukset	1 000	104 537	537		
Muut toimintatuotot	926 503	208 615	80 618	22,52 %	258,77 %
TOIMINTAKULUT	-1 627 787	-920 432	-395 793	56,54 %	232,55 %
Henkilöstökulut	-835 145	-483 059	-220 354	57,84 %	219,22 %
Palvelujen ostot	-660 342	-371 864	-147 006	56,31 %	252,96 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 800	-6 563	-7 645	17,83 %	85,85 %
Avustukset	-200				
Muut toimintakulut	-95 300	-58 946	-20 788	61,85 %	283,56 %
TOIMINTAKATE	-186 284	-352 210	-310 177	189,07 %	113,55 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Maankäyttö ja yrityspalvelut -tulosalueella toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista. Merkittävin poikkeama on toimintatuotoissa, mikä johtuu tulosalueen toimintatuottojen kertymän loppuvuosipainotteisuudesta. Maanvuokratulot ja merkittävä osa puunmyyntituloista kohdistuvat kolmannelle vuosikolmannekselle. Tulosalueella on käynnistetty alkuvuodesta mittava tietojärjestelmä uudistus ja siirrytty metsäomaisuuden hoidossa kumppanuussopimusmalliin. Kyseiset toimenpiteet ovat jonkin verran vaikuttaneet mm. toimintatuottojen viivästymiseen. Vertailtavuuteen viime tilikauteen vaikuttaa ulkopuolista rahoitusta saavien hankkeiden siirtyminen kaupunginhallituksen tulosalueelle tämän vuoden alusta. Hankkeiden tuotot ja kulut ovat siis jääneet tältä tulosalueelta pois. Toisaalta viime vuonna tämä tulosalue aloitti toiminnan vasta kesäkuun alussa, joten peräkkäisten vuosien erot on luonnollisesti suuret.

3.2 SIVISTYSTOIMI

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Alkuvuodesta valmisteltiin strategiakeskusteluihin aihekortit. Strategian mukaiset pelisessiot on käyty työyhteisöissä. Pelisessioiden perusteella on valmisteltu strategiaan toimialan kärkitavoitteet. Nämä tulevat osaksi v. 2027 talousarviota. Alkuvuodesta sivistyslautakunta päätti eräiden vakanssien kelpoisuusehdoista. Henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit ja järjestelyt ovat toteutuneet.

Talousohjelman mukaisten koulujen tilojen käyttöön liittyviä selvityksiä Kuoreveden ja Jämsänkosken osalta on jatkettu. Korven koulun toimintojen yhteensaatamiselvityksestä johtuen jätettiin kuntalaisaloite, johon sivistyslautakunta hyväksyi vastauksen. Asiaan liittyvä osallistavan suunnittelun määrärahaesitys vuodelle 2027 tehtiin elokuun kokouksessa.

Laajaa hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa valmisteltiin. Sivistyslautakunta käsitteli sitä kesäkuussa ja kaupunginvaltuusto hyväksyi asiakirjan elokuun kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto päätti luopua koulujen lakkauttamisprosessin aloittamisesta annetusta oppilasmäärärajaohjeesta hyväksyen samalla äänestyksen jälkeen toimenpideohjeen asiasta.

Vaikuttamistoimielimien ja erilaisten työryhmien kokoontumisten lukumäärät on esitetty tulosalueilla.

Varhaiskasvatuksen toiminta on ollut talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista kuitenkin niin, että ennakoitua suurempi palvelutarve vaikuttaa tulosalueen talousarvion toteutumiseen.

Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman muutoksia valmisteltiin ja sivistyslautakunta hyväksyi ne kesäkuun kokouksessa. Ankkalammen päiväkotia aloitti toimintansa 1.8.2026.

Varhaiskasvatusjohtajan seuraaja varhaiskasvatuspäällikkö aloitti 1.8.2026 alkaen perehtymisjaksolla.

Perusopetuksessa on elokuussa 2026 tehdyn ennusteen mukaan tällä hetkellä 1 408 oppilasta.

Ennustejakson aikana perusopetuksen oppilasmäärä on laskeva.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelyn toinen vaihe on toteutuksessa. Tulosaluejohtajana toimiva johtava rehtori vaihtui eläköitymisen myötä.

Sivistyslautakunta hyväksyi kevätkaudella esi- ja perusopetuksen koulukuljetusoppaan. Samalla myöntöperusteisiin tehtiin muutos esi- ja alkuopetuksen oppilaiden osalta. Esi- ja perusopetuksen kuljetukset kilpailutettiin ja sivistyslautakunta teki hankintapäätökset.

Opetussuunnitelman päivityksiä valmisteltiin mm. arvioinnin ja liikunnallisen elämäntavan osalta.

Sivistyslautakunta hyväksyi muutokset touko- ja kesäkuussa. Perusopetuksessa toteutettiin kevään 2026 aikana kysely mobiililaitteiden käytöstä koulussa. Kyselyn vastausten perusteella ei muutoksia järjestyssääntöihin tehty. Opetussuunnitelmaan sisältyvä suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista valmisteltiin ja hyväksyttiin kesäkuussa sivistyslautakunnassa. Suunnitelmaa jalkautetaan ja tehdään koulukohtaiset täydennykset syyskukauden veso-koulutuspäivissä.

Sivistyslautakunta linjasi perusopetuksen koulujen teknisen työn tilojen harraste- ja iltakäytön vuokrauksen olevan mahdollista ainoastaan kaupungin ylläpitämän työväenopiston taikka kaupungin nuorisopalveluiden ohjattuna toimintana sillä edellytyksellä, että paikalla on nimetty, pätevä opettaja tai ohjaaja ja riskien arviointi on suoritettu asianmukaisesti. Peruskoulujen teknisen työn tiloihin on laadittu harraste- ja iltakäyttöä koskevat yhtenäiset ohjeet.

Opiskeluhuollon palvelut tuottaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Perusopetukseen on saatu lisää opiskeluhuollon psykologeja elokuusta 2026 alkaen, jolloin lakisääteinen mitoitus täyttyy. Kouluterveydenhoitajia on suosituksen mukainen määrä. Koululääkäripalvelussa on ollut vaihtelevuutta. **Lukiossa** uusia ylioppilaita valmistui 79 keväällä. Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä elokuussa 2026 on 225 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 23 Ammattiopisto Gradian opiskelijaa. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukiossa on 58. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 29 lukion opiskelijaa. Lukiokoulutuksessa opiskeluhuollon mitoitukset täyttyvät kaikilta osin.

Elämänlaatu palvelut

Paluu Raitille ja palveluiden avautuminen toteutuivat toukokuun alussa. Raitin väistön pitkittymisellä oli heijastusvaikutuksia koettuun työhyvinvointiin. Paluu Raitille on koettu myönteisenä

Opistot

Lukuvuonna 2026-2027 alkaessa työväenopistoon ilmoittautuneita n. 1 300 musiikkiopistoon uusia oppilaita 39 ja kotoutumiskoulutukset yhteensä kaksi (2) ryhmää arvioinnin tekemishetkellä.

Kirjastopalvelut

Pääkirjaston palvelu- ja aukioloajat muuttuivat 29.6. lähtien huomioiden talousohjelman mukaisesti eläköitymisissä vähentynyt henkilöstö ja asiakkaiden käyttötottumukset. Aukioloaikamuutosta arvioidaan käyttötilastojen sekä asiakas- ja henkilöstökyselyjen perusteella viimeistään kevään 2027 aikana.

Vapaa-aikapalvelut

Nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmän mukaan nuorisopalvelujen toimintaan osallistui 14 723 nuorta. Etsivää nuorisotyötä on tehty alkuvuoden aikana yhteensä 140 nuoren kanssa. Nuorten LuovaStartti työpajatoiminnan ryhmiin on osallistunut 21 eri nuorta. Uimahallin kävijämäärä elokuun lopussa on 32 443. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 63 000 asiakasta, ei yllätä, ellei syksy ole erityisen vilkas uimahallilla. Kesän aikana uimahallilla tehtiin kunnostustöitä ja rakennettiin mm. liikkumisesteisten pukuhuone- ja pesutilat sekä toteutettiin yleisissä pukuhuone- ja pesutiloissa yksityisyydensuojaa tarjoavia ratkaisuja. Lupa liikkua -passia on myyty 1-8 /2026 270 kpl.

Sivistystoimialan avustustoiminnan periaatteet hyväksyttiin sivistyslautakunnassa.

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	3 158 470	2 869 513	3 131 265	90,85 %	91,64 %
Myyntituotot	906 600	657 919	634 338	72,57 %	103,72 %
Maksutuotot	590 720	447 675	358 305	75,78 %	124,94 %
Tuet ja avustukset	1 546 800	1 504 960	1 883 642	97,30 %	79,90 %
Muut toimintatuotot	114 350	258 960	254 980	226,46 %	101,56 %
TOIMINTAKULUT	-42 011 389	-27 535 979	-27 037 756	65,54 %	101,84 %
Henkilöstökulut	-24 654 652	-16 861 826	-16 349 893	68,39 %	103,13 %
Palvelujen ostot	-10 122 313	-5 920 963	-5 767 608	58,49 %	102,66 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-920 453	-564 446	-682 904	61,32 %	82,65 %
Avustukset	-643 300	-317 424	-402 962	49,34 %	78,77 %
Muut toimintakulut	-5 670 671	-3 871 320	-3 834 389	68,27 %	100,96 %
TOIMINTAKATE	-38 852 919	-24 666 465	-23 906 491	63,49 %	103,18 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpanossa ja toteutuksessa on noudatettava kaupunginvaltuuston 8.12.2025 hyväksymää talousarviota, voimassa olevaa strategiaa, hallintosäännön määräyksiä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Lisäksi noudatetaan taloudenhoitoa ja henkilöstöhallintoa koskevia ohjeita sekä seuraavia kaupunginhallituksen kokouksessaan 15.12.2025 (§ 315) hyväksymiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Käyttötalousosan tulot ja menot ovat valtuustoon nähden sitovia toimialatasolla (konsernipalvelut, sivistystoimi, kaupunkiympäristö). Osavuosisikatsaus 2 (08/2026) sisältää euromääräisen talousarviovertailun toimialoittain ja tulosalueittain sekä selvityksen mahdollisista poikkeamista talousarvion ja toteutuman välillä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimialatasolla.

Taloudenpitoa ja taloustilannetta on seurattu sivistyslautakunnassa kuukausittain.

Kirjanpidon toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot elokuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän perusteella toteuman tulisi huhtikuun lopussa olla enintään noin 66,7 %. Toiminta on pääosin ollut talousarvion mukaista. Toteumassa on huomioitava, että sivistystoimen toiminta painottuu eri ajanjaksoihin vuoden aikana, minkä vuoksi toteuma ei aina vastaa tasaisen kertymän mukaista kehitystä.

Sivistyslautakunnan kokousaikataulun takia tavoitteiden arviointi sekä kirjanpidon raporttien tulostus on tehty 14.9.2026 tilanteen mukaisilla tiedoilla. Kirjanpidon toimialakohtaisella raportilla (14.9.) toimintatuottojen toteumaprosentti oli 90 %, toimintakulujen 65 % ja toimitakateen 63 %. Tasaisella kertymällä toteumaprosentti voisi olla 66,7 %.

Tulojen osalta toteumasta puuttuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksut elokuun osalta ja opistojen syyskauden laskutus. Kotoutumiskorvausten kuukausikohtainen kertymä on pienentynyt alkuvuoteen nähden.

Henkilöstökulut ovat kertyneet arvioitua suurempina (68 %). Tämä johtuu pääosin varhaiskasvatuksen ennakoitua suuremmasta palvelutarpeesta. Lisäksi luontaisetuateriakustannukset näkyvät henkilöstömenoissa ja myös tuloissa. Talousarvion laadintaohjeen mukaan näihin ei varata määrärahoja talousarviossa. Muut toimintamenot -tiliryhmän toteumaprosentti on 68 %. Jämsänkosken yhtenäiskoulun leasingvuokra on toteumassa koko vuotta koskevana. Tiliryhmät 1) aineet, tarvikkeet ja tavarat (61 %), 2) palvelujen ostot (58 %) ja 3) avustukset (49 %) ovat alle tasaisen kertymän. Tähän vaikuttavat opetustoiminnan kesäkeskeytykset ja avustusten hakemusten ja maksatuksen painottuminen loppuvuoteen.

Talousarviomuutoksen tarpeellisuutta toimialan kokoluokkaan nähden arvioidaan ja noudatetaan konsernipalvelujohtajan linjausta ja ohjetta asiassa.

Tulosalueiden toteumat on avattu omissa tulosaluekohtaisissa osioissa.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2026

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö, Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä			
Tavoite	Hyvinvoivat asukkaat laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla		Toteutuu osittain
Mittari	Kirjaston kävijämäärät	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		60 000	145 000
Mittari	Varhaiskasvatus 1-5 vuotiaiden osallistumisaste	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		77	80
Mittari	Väestön koulutustaso		
Mittari	Kuvailu		
Mittari	Tyytyväinen elämäänsä (kouluterveyskysely 8 vl.)	Toteuma 8/2026	
		69	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoite on pääosin toteutumassa. Väestön koulutustasosta ei ole uusimpia tilastotietoja käytettävissä. Koulutustaso on arvioitu viimeisimmän tilaston perusteella tilinpäätöksen 2025 yhteydessä. Varhaiskasvatuksessa on toteutettu huoltaja- ja lapsikyselyt. Tulosten mukaan lapset ja huoltajat ovat olleet tyytyväisiä palveluihin Tuloksia on käsitelty henkilöstön kanssa yhteisessä infoillassa. Sivistyslautakunta käsittelee tuloksia loppuvuonna. Varhaiskasvatuksessa osallistumisaste on lähes talousarviossa arvioidun mukainen. Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman muutokset on hyväksytty. Perusopetuksessa järjestyssääntöuudistuksen (mobiililaitteet) arviointi toteutettiin loppukeväästä. Opetussuunnitelmien muutoksina: liikunnallinen elämäntapa, todistusohjat ja kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma. Sivistyslautakunta on hyväksynyt koulukuljetusoppaan ml. kuljetusten myöntökriteerien muutoksen. Uusia ylioppilaita valmistui 79. Elämänlaatupalveluissa: työväenopiston juhluvuoden tilaisuuksien suunnittelu ja toteutus, työväenopistoon ilmoittautuneita n. 1 300 musiikkiopistoon uusia oppilaita 39 ja kotoutumiskoulutukset yhteensä kaksi (2) ryhmää arvioinnin tekemishetkellä. Paluu Raitille ja palveluiden avautuminen toteutuivat toukokuun alussa. Väistöstä johtuen kirjaston kävijämäärä jää alle talousarviotavoitteen. Yläkouluikäisten (8.-9.lk) elämäntyytyväisyyden kokemus on pysynyt lähes ennallaan, 69 %, verrattuna vuoteen 2023 (70 %). Kesän aikana järjestettiin viisi (5) lasten ja nuorten leiriä. Uimahalliin rakennettiin mm. liikuntaesteisten pukuhuone- ja pesutilat. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa.		

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki, Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä

Tavoite	Kehittyvät, talouden ja ympäristön suhteen vastuullisesti järjestetyt sivistyspalvelut		Toteutuu osittain
Mittari	Kuvailu		
Mittari	€/asukas, toimiala	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		1 303,4	- 2 044,89
Mittari	€/opiskelija, lukio	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		6 209,16	- 8 260,89
Mittari	€/oppilas, perusopetus	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		9 609,94	- 15 017,29
Mittari	€ / varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		17 302,22	- 23 893,19
Mittari	€/asukas, elämänlaatupalvelut	Toteuma 8/2026	Tavoite 12/2026
		87,37	- 161,5
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Arvio on tehty 14.9.2026 toteuman perusteella. Toimintakatteen toteumaprosentti on 63 % toimintakulujen ollessa 65 % ja toimintatuottojen 90 %. Tasaisen kertymä voi olla 66,7 %. Mittarit €/x tavoitetasoksi määriteltynä olisi alittumassa, joskin tulosaluiden tilanne vaikuttaa tähän. €/x on alittumassa koko toimialan, perusopetuksen ja elämänlaatupalveluiden osalta ja ylittymässä varhaiskasvatuksessa ja lukiokoulutuksessa. Tuloista puuttuvat varhaiskasvatuksen elokuun asiakasmaksut. Uudet tulorajat astuivat voimaan 1.8. alkaen, joten tuloarvio voidaan tehdä vasta laskutuksen valmistuttua. Kotoutumiskorvausten kuukausikohtainen kertymä on pienentynyt alkuvuoteen nähden. Opistojen syyskauden laskutus toteutuu myöhemmin syksyllä. Tulokertymällä arvioidaan voitavan kattaa toimintakulujen ylitystä. Henkilöstökustannusten toteumaprosentti on 68 %. Tähän vaikuttaa pääosin ennakoitua suurempi palvelutarve varhaiskasvatuksessa. Huomattava, että kuluissa ovat mukana luontaisetuseriat, joita talousarvio-ohjeen mukaan ei huomioida valmistelussa. Aineet tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteuma 61 %. Palveluiden ostot tiliryhmän toteuma on 58 %. Tähän vaikuttaa esi- ja perusopetuksen kesäkeskeytys. Avustukset-tiliryhmän toteuma 49 %, elämänlaatupalveluissa: hakemukset /maksatukset painottuvat loppuvuoteen. Muut toimintakulut -tiliryhmän toteuma 68 %. Vuokrakuluissa Jämsänkosken yhtenäiskoulun leasing-vuokra on kirjautunut koko vuoden osalta. Talousohjelman linjauksesta johtuen tehtiin 1) pääkirjaston aukioloaikamuutos, 2) Korven koulun toimintojen yhteen saattamisesta pääkouluun suunnittelumäärärahaesitys. Kaupunginvaltuusto päätti luopua koulujen lakkauttamisprosessin aloittamisesta annetusta oppilasmäärärajaohjeesta hyväksyen samalla äänestyksen jälkeen toimenpideohjeen asiasta. Talousarviomuutoksen tarpeellisuutta toimialan kokoluokkaan nähden arvioidaan noudattaen konsernipalvelujohtajan ohjetta.		

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö		
Tavoite	Teemme yhdessä hyvää jämsäläistä työelämää	Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstökysely	
Mittari	Terveysperusteiset poissaolot	
Mittari	Kuvailu	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Henkilöstökyselyn tulokset on läpikäyty toimialan työyhteisöissä, tuloisalueilla ja sivistyslautakunnassa, yhteistyötoimikunnassa ja henkilöstöjaostossa. Kukin työyhteisö on valinnut kaksi kehittämiskohdetta ja suunnittelut toimenpiteitä niihin. Kehittämiskohteiden toteutumista seurataan ja niitä arvioidaan syksyn aikana. Työyhteisö- ja tulosalueitasoisessa työskentelyn raportoinnissa käytetään toimialalla valmisteltua pohjaa. Toimialatasoisesti tarkasteltuna tulokset ovat rinnasteiset edellisiin tuloksiin nähden. Arviointia tehtäessä terveysperusteisten poissaolojen toteuma (1-8) ei ole järjestelmässä käytettävissä. Toteuma 1-8 on alhaisempi edellisvuoteen nähden (13,14 kpv./htv. -> 14,80 kpv./htv.) Strategian mukaiset työyhteisökeskustelut on käyty (50 kpl, koko kaupunki 66 kpl). Niiden perusteella on valmisteltu strategian mukaisia kärkitavoitteita. Varhaiskasvatuksessa on panostettu erityisesti henkilöstön osaamisen vahvistamiseen. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelyjen toinen vaihe on käynnissä. Raitin väistön pitkittymisellä on ollut heijastusvaikutuksia koettuun työhyvinvointiin. Paluu Raitille on koettu myönteisenä Suunnitellut rekrytoinnit ja sisäiset järjestelyt ovat toteutuneet.	

Toimialan riskit

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Ammattitaitoisen (muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoinen) henkilöstön saatavuus ja sitoutuminen	4	3	12
Arviointi	Verrattuna aiempiin vuosiin varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on parempi. Työnantaja on tehnyt toimia kelpoisuuskoulutukseen osallistumiseen mahdollistamiseksi (varhaiskasvatuksen opettaja kelpoisuus/jotpa). Kelpoisten erityisluokan opettajien saatavuus on parantunut. Elämänlaatupalveluiden rekrytoinneissa on ollut kelpoisia hakijoita. Työhyvinvointikyselyn tulosten käsittelyn myötä koulutuksia on kohdennettu esitettyihin/valittuihin aihealueisiin esim. oppimisentuki, avekki. Hallinnollista työtä on resursoitu uudelleen. Raportointivelvoitteisiin tarvitaan yhteistä tarkastelua ja linjausta.			
Toimenpide	Työnantajamaineesta huolta pitäminen, työ- ja virkaehtosopimusten paikallisesti sovittavien erien kohdentaminen, osaamisen vahvistaminen, työnohjaus, työmäärän suhteuttaminen ja hallinnollisten tehtävien järkiperäistäminen käytettävissä olevaan työvoimaresurssiin			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Arjen turvallisuus, puutteet varautumisessa	5	3	15
Arviointi	Riskiä on hallittu avekki- ja ensiapukoulutuksilla. Osallistuttu harjoitustoimintaan. Taidekokoelman hallintajärjestelmän kehittäminen on vireillä. Kesäksi laaditun drooniohjeistuksen päivitys on käynnissä. Peruopetukseen on laadittu suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Raitin tilat on todettu turvalliseksi käyttää ja kaikkien palveluiden paluu tiloihin toteutui toukokuussa. Tilojen käytön ohjeistusta on tarkennettu ilta- ja harrastekäytön osalta.			
Toimenpide	Osaamisen vahvistaminen - ennakointi: avekki- ja ensiapukoulutukset, alueelliset ja kaupunkitasoiset harjoitukset, yksikötason harjoitukset, harjoitusten ja kouluttautumisen soveltaminen ohjeiksi ja menettelytavoiksi, varautumisvarastojen seuranta ja ylläpito, digitaidot (digiturvallisuus), tilojen kunnon seuranta			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Vahinkoriskit	Omaisuus-, henkilö-, keskeytys- maineriskit	3	4	12
Arviointi	Raitin väistöön liittyvä vahingonkorvausvaatimus on esitetty vuokranantajalle ja urakoitsijalle. Ilkivaltaa pyritty torjumaan mm. lisäämällä vartijakäyntejä ja tehostamalla valvontaa. Häiriökäyttöön on puututtu kouluissa, nuorisotiloissa ja kirjastoissa. Pääkirjaston aukioloaikauudistuksessa on huomioitu omatoimiaikaan sisältyvät riskit ja henkilöstön väheneminen. Henkilöstön kuormittuneisuutta on pyritty vähentämään lisäresursoinnilla.			
Toimenpide	Vakuutukset, ennakointi puuttuminen, seuranta ja valvonta, vuotuistarkastukset ja -harjoitukset, työhyvinvoinnin tukeminen, työtehtävien ja -määrän hallinta, yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä kaupunkiorganisaatiossa että sen ulkopuolella, sisäinen ja ulkoinen viestintä, kouluttautuminen			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Talousarvio; tulo- ja menoarvion pitävyys ja talousohjelman toteutuminen	2	5	10
Arviointi	Talousarvion seuranta on toteutettu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisena. Tasaisella kertymällä toteumaprosentti voi olla 66,7 %. Toteuma toimintakatteessa on 63 %, tuotoissa 90 % ja kuluissa 65 %. Tuotoista puuttuu kokonaisuuden syyskaudella toteutuva opistojen laskutus sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksut elokuun osalta. Henkilöstökustannusten toteuma on 68 %. Talousarvion osalta riskin arvioidaan toteutuvan varhaiskasvatuksessa, jossa palvelutarve on ennakoitua suurempi. Talousarviomuutoksen tarpeellisuutta toimialan kokoluokkaan nähden arvioidaan ja asiassa noudatetaan konsernipalvelujohtajan ohjetta.			
Toimenpide	Talousarvio: seuranta, arviointi, johtopäätökset ja toimenpiteet; toimiva sisäinen yhteistyö sekä toimiva, proaktiivinen yhteistyö talouspalvelun ja kaupunginjohtajan sekä sivistyslautakunnan kanssa. Hankehaut: aktiivinen seuranta ja arviointi. Julkisen talouden tasapainottamisohjelma vaikuttaa myönnettävien avustusten suuruuteen; ennakoon vaikutuksia ei pystytty arvioimaan. Lainsäädäntötyö aktiivinen seuranta ja arviointi vaikutuksista.			

Sivistystoimen hallinto

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT		3 022	1 661		181,96 %
Myyntituotot			1 501		
Tuet ja avustukset		45			
Muut toimintatuotot		2 977	160		1 860,65 %
TOIMINTAKULUT	-358 188	-171 630	-152 530	47,92 %	112,52 %
Henkilöstökulut	-295 316	-133 085	-121 858	45,07 %	109,21 %
Palvelujen ostot	-46 592	-26 245	-19 809	56,33 %	132,49 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800	-3 281	-1 817	117,19 %	180,57 %
Muut toimintakulut	-13 480	-9 018	-9 047	66,90 %	99,68 %
TOIMINTAKATE	-358 188	-168 608	-150 870	47,07 %	111,76 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Toteumajakso 1-8/2026 alittaa tasaisen käytön mukaisen 66,7 %:n tason. Varsinaisia toimintatuottoja ei ole mutta, yleislaskutuslisä on kasvattanut toteutuneita tuloja. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä määrärahan käyttö on arvioitua suurempaan perustuen henkilöstösuunnitelman mukaiseen rekrytointiin ja siitä johtuviin laite- ja työvälinehankintoihin.

Yleiskatsaus toimintaan 1-8/2026

Sivistyslautakunta on kokoontunut kymmenen (10) kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 101.

Sivistystoimenjohtaja on osallistunut kaupungin tilatyöryhmän työskentelyyn, strategian ohjausryhmään ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian ja Jämsän kaupungin yhteistyöryhmään. Jälkimmäinen on pitänyt kolme (3) kokousta. Johtava rehtori ja kirjastopalvelupäällikkö ovat osallistuneet ict-johtoryhmään. Liikuntahallin suunnittelutyöryhmä on aloittanut työskentelynsä. Toimialalta siihen osallistuvat hyvinvointikoordinaattori, vapaa-aikapalvelupäällikkö, liikunnan ja terveystiedon lehtori ja sivistystoimenjohtaja. Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut kolme (3) kertaa ja ehkäisevän työn verkostotyöryhmä vuosikellon mukaisesti kaksi (2) kertaa.

Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut kaksi (2) kerran, nuorisovaltuusto seitsemän (7) kertaa ja vammaisneuvosto kolme (3) kertaa.

Selvitystyöstä Korven koulun toimintojen yhteen saattamisesta pääkouluun (Jämsänkosken yhtenäiskoulu) järjestettiin henkilöstöille ja huoltajille tilaisuuksia.

Toimenpiteet sivistystoimenjohtajan seuraajan rekrytoimiseksi käynnistyivät. Kaupunginhallitus päätti kelpoisuusehdot ja haastatteluryhmän. Sivistyslautakunta nimesi haastatteluryhmään edustajansa. Seuraaja valitaan sivistysjohtajan virkaan.

Varhaiskasvatus

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	500 020	526 894	526 410	105,37 %	100,09 %
Myyntituotot	150 000	153 442	126 100	102,29 %	121,68 %
Maksutuotot	250 720	170 779	181 730	68,12 %	93,97 %
Tuet ja avustukset	97 800	111 894	126 167	114,41 %	88,69 %
Muut toimintatuotot	1 500	90 779	92 413	6 051,93 %	98,23 %
TOIMINTAKULUT	-12 088 218	-8 292 069	-7 901 562	68,60 %	104,94 %
Henkilöstökulut	-8 301 526	-5 882 111	-5 660 597	70,86 %	103,91 %
Palvelujen ostot	-1 948 688	-1 208 388	-1 202 527	62,01 %	100,49 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-99 263	-51 273	-39 235	51,65 %	130,68 %
Avustukset	-520 000	-285 478	-310 832	54,90 %	91,84 %
Muut toimintakulut	-1 218 741	-864 818	-688 372	70,96 %	125,63 %
TOIMINTAKATE	-11 588 198	-7 765 174	-7 375 152	67,01 %	105,29 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Varhaiskasvatuksen toiminta ajalla 1-8/2026 on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseen yhdessä perusopetuksen kanssa jatkuu. Avustusten käyttö ajoittuu vuosille 2024 - 2027. Varhaiskasvatuksessa oli elokuun lopussa yhteensä 449 lasta, joista esioppilaita oli 106. 1 - 5 vuotiaita oli 340 eli 77 % (TA 2026 80 %) ikäluokasta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot näyttävät kertyvän talousarvion mukaisesti painottuen alkuvuoteen. Tulokertymästä puuttuu elokuun asiakasmaksujen laskutus. Valtion erityisavustuksen maksuosuus 2026 - 2027 varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen näkyy toimintatuotoissa. Muille kunnille myytävien palvelujen laskutus seutusopimukseen kuuluville kunnilta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa (elokuu ja joulukuu); tuotot tulevat ylittymään koko vuoden osalta. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä. Henkilöstökulut ovat ylittävät talousarvion tasaisen kertymän. Ylitys johtuu talousarvion laadinnassa tapahtuneesta virheestä, ennakoitua suuremmista sijaistarpeista ja palvelutarpeen/lapsimäärän kasvusta. Tämän johdosta joudutaan tekemään lisätalousarvioesitys. Kokonaisuudessa näkyy sisäisinä menoina olevat valvonta-/luontaisetuateriat, joita ei ole huomioitu tuloina/kuluina talousarvion laadintaohjeiden mukaisesti. Näiden vaikutus on noin 0,6 % henkilöstökulujen toteumassa. Rakennusten ja huoneistojen ulkopuoliset vuokrien toteuma on 90 % johtuen Palomäen päiväkodin vuokrasta, jonka maksu päättyi 31.8.2026. Nämä huomioiden toimintakulut (68,5 %) ovat yli tasaisen kertymän (66,7 %) samoin toimintakate (67 %) on yli tasaisen kertymän (66,7 %). (Tilanne 15.9.2026)

Yleiskatsaus toimintaan 1-8/2026

Varhaiskasvatuksessa oli elokuun lopussa yhteensä 449 lasta, joista esioppilaita oli 106. 1 - 5 vuotiaita oli 340 eli 77 % (TA 2026 80 %) ikäluokasta.

Varhaiskasvatuksen toiminta on ollut osin talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista. palveluntarve Hallin päiväkodissa on ollut arvioitua suurempaa, mikä osaltaan vaikutti henkilöstötarpeen lisäämiseen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen on panostettu pedagogisella ohjauksella, yhteisillä tapaamisilla, työilloilla ja koulutuksilla. Valtion erityisavustuksella on ollut lisäresurssia päiväkotien lapsiryhmissä ja tuettu perhepäivähoitajien pedagogista osaamista. Varhaiskasvatuksen palveluohjaajat ovat aloittaneet 1.8.2026.

Jämsän varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat hyväksyttiin sivistyslautakunnassa kesäkuussa. Molemmat suunnitelmat tulivat voimaan 1.8.2026.

Ankkalammen päiväkodin tilat valmistuivat kesäkuussa ja varsinainen toiminta alkoi 1.8.2026. Samalla päättyivät Palomäen ja Viiskulman päiväkotien toiminnot.

Asiakaskyselyt huoltajille sekä lasten arviointikyselyt on toteutettu. Henkilöstökyselyn sijaan varhaiskasvatuksen henkilöstö teki omaa yksikköään koskevan liikuntakasvatuksen nykytilan arvioinnin keväällä. Tuloksia on käsitelty varhaiskasvatuksen johtoryhmässä ja yksiköissä. Tulokset esitellään sivistyslautakunnalle syksyllä 2026. Työhyvinvointikyselyn tuloksia on käsitelty yksiköissä ja varhaiskasvatuksen johtoryhmässä sekä sovittu kehittämiskohteista. Niistä on tehty yhteenveto koko varhaiskasvatusta koskien. Uusi kysely toteutetaan syksyllä.

Talousohjelman 2024 - 2027 toteuttaminen jatkuu osittain. Talousarviossa ja talousohjelmassa suunniteltua toiminnan supistamista Hallin päiväkodissa ei ole voitu toteuttaa palveluntarpeen kasvusta johtuen. Koulujen tilojen käyttöön liittyviä selvitystöitä Kuorevedellä ja Jämsänkoskella on jatkettu.

Perusopetus ja lukiokoulutus

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	817 000	993 773	857 913	121,64 %	115,84 %
Myyntituotot	441 600	355 683	326 169	80,54 %	109,05 %
Maksutuotot	87 000	203 714	67 036	234,15 %	303,89 %
Tuet ja avustukset	226 200	293 729	358 197	129,85 %	82,00 %
Muut toimintatuotot	62 200	140 647	106 511	226,12 %	132,05 %
TOIMINTAKULUT	-24 655 053	-16 077 812	-15 913 180	65,21 %	101,03 %
Henkilöstökulut	-13 355 832	-9 072 702	-8 860 995	67,93 %	102,39 %
Palvelujen ostot	-7 340 661	-4 267 152	-4 129 468	58,13 %	103,33 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-622 470	-405 017	-509 062	65,07 %	79,56 %
Avustukset	-300	-290	-230	96,67 %	126,09 %
Muut toimintakulut	-3 335 790	-2 332 651	-2 413 425	69,93 %	96,65 %
TOIMINTAKATE	-23 838 053	-15 084 039	-15 055 267	63,28 %	100,19 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen toimintakate on alle tasaisen kertymän. Koulujen kesäkeskeytyksen aikana kulut ovat alhaisemmat. Kustannuksia ei tule koulukuljetuksista eikä aterioista. Tuloja on kertynyt arvioitua enemmän.

Perusopetuksen osalta henkilöstökulut ylittävät hieman talousarvion tasaisen kertymän. Kokonaisuudessa näkyy sisäisinä menoina olevat valvonta-/luontaisetuateriat, joita ei ole huomioitu tuloina/kuluina talousarvion laadintaohjeiden mukaisesti. Lukiokoulutuksen henkilöstökulut ylittävät tasaisen kertymän. Lukiokoulutuksen henkilöstökulujen toteumaprosentti 1-8/26 on 71. Ylitys johtuu Erasmus -liikkuvuuksien vuoksi syntyneistä ja sijaiskuluista kuuden viikon ajalta sekä ennalta arvaamattomista sijaiskuluista. Tämän lisäksi OVTES:n määräys muutti opettajien korvauksia ylioppilaskokeiden esitarkastuksista. Keväällä 2026 on maksettu tämän perusteella toteumaan perustuen esitarkastuksia, joita ei ole sisällytetty talousarvioon. Lukion oppimisen tuki uudistui 1.8.2025. Pelkästään kevätlukukaudella 2026 tukiovetusta on annettu suunnilleen yhtä paljon kuin vuonna 2025.

Varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen on myönnetty vuosille 2024-2027 valtion erityisavustusta koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Perusopetus voi käyttää lukuvuonna 2026-2027 avustusta yhteensä 180 250 euroa. Määrässä on mukana 20 %:n omavastuu. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Jämsän perusopetukseen hankeavustuksen oppilaiden uimataidon ja vesiturvallisuustaitojen parantamiseksi. Myönnetty avustus on 25 000 €. Omarahoitusosuus on 20 % eli hankekokonaisuus on suuruudeltaan 31 250 € ajalla 1.1.2025 - 31.7.2027. Jämsän kaupungin omarahoituksella on palkattu opiskeluhoollon koordinaattori kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja puuttumiseen ajalle 1.8.2025-30.6.2027. Vuoden 2026 talousarviokehukseen on varattu 70 000 € ja vuoden 2027 taloussuunnitelmakehykseen 38 000 €.

Lukiokoulutus saa akkreditoinnin myötä Erasmus+ -tukea opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuuksiin vuoteen 2027 saakka. Kevään 2026 aikana on toteutettu mm. opiskelijoiden ja opettajien vaihdot Ranskaan, Saksaan, Itävaltaan, Unkariin ja Ruotsiin. Ranskasta ja Saksasta on toteutunut myös ryhmäliikkuvuudet Jämsän lukioon keväällä 2026. Lukuvuodelle 2025-2026 Erasmus+-avustusta on myönnetty 29 766 euroa ja lukuvuodelle 2026-2027 myönnetty avustus on 26 793 €.

Yleiskatsaus toimintaan 1-8/2026

Perusopetus:

Perusopetuksessa on elokuussa 2026 tehdyn ennusteen mukaan tällä hetkellä 1 408 oppilasta. Lähivuosina perusopetuksen oppilasmäärä laskee voimakkaasti. Ennustejakson viimeisenä lukuvuonna 2032-2033 oppilaita arvioidaan olevan 906 eli 502 vähemmän kuin tällä hetkellä. Valmistavassa opetuksessa on tällä hetkellä kolme (3) oppilasta ja oppilaat on integroitu yleisopetuksen ryhmiin.

Perusopetuksessa toteutettiin keväällä 2026 kysely mobiililaitteiden käytöstä koulussa. Kysely toteutettiin oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle. Kyselyn tulokset eivät antaneet aihetta tehdä muutoksia Jämsän kaupungin perusopetuksen järjestyssääntöihin digilaitteiden käytön osalta.

Perusopetukseen on laadittu suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelmaa jalkautetaan ja tehdään koulukohtaiset täydennykset syyskukauden veso-koulutuspäivissä. Sivistyslautakunta linjasi perusopetuksen koulujen teknisen työn tilojen harraste- ja iltakäytön vuokrauksen olevan mahdollista ainoastaan kaupungin ylläpitämän työväenopiston taikka kaupungin nuorisopalveluiden ohjattuna toimintana sillä edellytyksellä, että paikalla on nimetty, pätevä opettaja tai ohjaaja ja riskien arviointi on suoritettu asianmukaisesti. Peruskoulujen teknisen työn tiloihin on laadittu harraste- ja iltakäyttöä koskevat yhtenäiset ohjeet. Opiskeluhuollon palvelut tuottaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Perusopetukseen on saatu lisää opiskeluhuollon psykologeja elokuusta 2026 alkaen, jolloin lakisääteinen mitoitus täyttyy. Kouluterveydenhoitajia on suosituksen mukainen määrä. Koululääkäripalvelussa on esiintynyt vaihtelevuutta.

Vuoden 2025 oppimisen tuen uudistuksen keskeinen tavoite oli vahvistaa jokaisen oppijan oikeutta saada tarvitsemaansa tukea varhain, oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti osana omaa opetusryhmäänsä. Lukuvuosi 2025-2026 oli oppimisen tuen osalta siirtymävaihetta. Pidennetty oppivelvollisuus päättyi 1.8.2026 alkaen. Perusopetuksessa tilalle tuli perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Jatkossa päätös koskee opetuksen järjestämistapaa, ei enää pidennettyä oppivelvollisuutta. Perusopetuslain muutoksen myötä 1.8.2026 alkaen esi- ja perusopetuksen tulee edistää liikunnallista elämäntapaa osana opetuksen tavoitteita.

Eduskunta hyväksyi 15.6.2026 perusopetuslakia koskevan muutoksen ns. osaamistakuun. Lakimuutoksen seurauksena oppilaiden etenemiseen liittyvät säännökset yhtenäistetään sekä oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit selkeytetään ja määritellään vuosiluokittain. Uudistettujen opetussuunnitelmien perusteiden tulee olla valmiina lokakuun lopussa 2027. Niiden pohjalta päivitettävät paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2028 alkaen. Syksyllä 2024 kaupungin YT-neuvottelujen tuloksena on päätetty perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelmän muutoksista. Johtavan rehtorin 1.2.2026 ja Jämsänjoen yhtenäiskoulun rehtorin 1.8.2026 tapahtuneiden eläköitymisten johdosta virkasiirrot on toimeenpantu. Johtavana rehtorina toimii Soile Kukkonen 1.2.2026 alkaen. Jämsänjoen yhtenäiskoulun vs. rehtorina 20.2.2026 ja rehtorina 1.8.2026 alkaen toimii Antti Manninen. Jämsänkosken yhtenäiskoulun rehtorina aloitti Minna Kinnunen 1.2.2026. Kuoreveden koulun uutena rehtorina aloitti Paula Huuska 7.1.2026. Kaipolan koulun yhteysopettajan tilalle nimettiin apulaisjohtaja 1.8.2026 alkaen. Jämsänjoen yhtenäiskoulun toisen apulaisrehtorin virka on päätetty lakkauttaa siirtymäajan jälkeen 1.8.2027 alkaen ja Jämsänkosken apulaisrehtorin virka 1.8.2028 alkaen. Jämsänkosken yhtenäiskoululle nimetään opettajaviranhaltija hoitamaan luottamustoimista apulaisjohtajan tehtävää. Talousohjelman 2024-2027 toteuttaminen jatkuu. Koulujen tilojen käyttöön liittyviä selvitystöitä Kuorevedellä ja Jämsänkoskella on jatkettu.

Talousohjelman mukaisesti koulusihteerien määrä väheni yhdellä henkilöllä 1.8.2026 alkaen. Koulusihteerin työnkuvaa on tarkasteltu, tehtäviä jaettu ja toimintoja tehostettu esimerkiksi sähköisen asioinnin avulla.

Lukuvuonna 2026-2027 perusopetuksessa pilotoidaan pienimuotoisesti rekrytoimalla kasvatusohjaaja Jämsänkosken yhtenäiskouluun. Resurssi sisältyy koulunkäynninohjaajaresurssiin. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittäviin maksuihin on tullut muutoksia 1.1.2026 alkaen perusopetuslain muutoksen myötä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden yksikköhintaa (ohjaustunti) on puolestaan leikattu noin 14 %:a vuoden 2025 rahoitukseen nähden (2025: 26 € ja 2026: 22,37 €). Lakimuutoksen jälkeen maksu saa olla 570 tunninosalta enintään 148 € ja 760 tunnin osalta enintään 197 €. Jämsän sivistyslautakunta on 26.3.2026 päättänyt korottaa maksuja 7,84 %. Jämsän iltapäivätoiminnan maksut ovat 1.8.2026 alkaen 172 € (20 päivää/kk) ja 86 € (enintään 20 päivää/ kk).

Sivistyslautakunta on päättänyt 12.2.2026 koulukuljetusten hankintasopimuksista 1.8.2026 - 31.7.2031 väliseksi ajaksi. Hankintasopimuksessa on optiokausi 1.8.2031-31.7.2033. Jämsän kaupungin esi- ja perusopetuksen koulukuljetusopas on päivitetty ja hyväksytty sivistyslautakunnassa 23.4.2026.

Jämsän perusopetus on tuottanut Keski-Suomen hyvinvointialueelle palvelua vammaisten lasten kesäajan hoitona. Kesällä 2026 Keski-Suomen hyvinvointialue ei hyödyntänyt Jämsän perusopetuksen palveluja. Vammaisten lasten iltapäivätoiminnan osalta Keski-Suomen hyvinvointialue on irtisanonut sopimuksen 1.10.2025 alkaen. Uutta sopimusta ei ole tehty.

Lukiokoulutus:

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä elokuussa 2026 on 225 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 23 Ammattiopisto Gradian opiskelijaa. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukiossa on 58. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 29 lukion opiskelijaa.

Lähivuosina opiskelijamäärä pysyy nykytasolla ja laskee 2030-luvulle tultaessa ja ennusteen mukaan lukuvuonna 2035-2036 varsinaisten opiskelijoiden määrä on 160. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta johtuen mm. vapaastahausta toisen asteen koulutukseen.

Opiskeluhuollonpalvelut tuottaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Lukiossa on mitoituksen mukaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut. Myös opiskelijaterveydenhuolto on järjestetty suosituksen mukaisesti lukuun ottamatta lääkäripalveluja.

Kevään 2025 aikana päätettiin lukion johtamisjärjestelyistä. Soile Kukkonen aloitti 1.8.2025 määräaikaisena lukion rehtorina. Hän siirtyi syksyn aikana johtavan rehtorin vuosiloman viransijaiseksi ja 1.2.2026 alkaen johtavaksi rehtoriksi.

Lukiolain muutoksen myötä koulutuksen järjestäjän on perittävä kolmannen maan kansalaiselta lukuvuosimaksu 1.8.2026 alkaen. Lukuvuosimaksu koskee koulutukseen hyväksyttyjä opiskelijoita, jotka hakevat oleskelulupaa opiskelun perusteella tai oleskelee maassa opiskelun perusteella myönnetyllä opiskeluluvalla. Lukuvuosimaksun suuruus on vähintään lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta. Lukuvuosimaksu määräytyy ensimmäisenä opiskeluvuotena olleen yksikköhinnan perusteella koko opintojen ajalle. Sivistyslautakunta määrätti 16.6.2026 §79 lukuvuosimaksun suuruudeksi 10 220 €/ lukuvuosi.

Lukiolla on toteutettu 4/2026 lakisääteiset tarkastukset (työpaikkaselvitys, ympäristöterveystarkastus sekä terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastukset). Palotarkastus on toteutettu 8/2026.

Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen yksiköissä ja sovittu kehittämiskohteista.

Elämänlaatupalvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 841 450	1 345 823	1 745 281	73,08 %	77,11 %
Myyntituotot	315 000	148 794	180 569	47,24 %	82,40 %
Maksutuotot	253 000	73 181	109 539	28,93 %	66,81 %
Tuet ja avustukset	1 222 800	1 099 291	1 399 277	89,90 %	78,56 %
Muut toimintatuotot	50 650	24 557	55 896	48,48 %	43,93 %
TOIMINTAKULUT	-4 909 930	-2 994 468	-3 070 483	60,99 %	97,52 %
Henkilöstökulut	-2 701 978	-1 773 928	-1 706 443	65,65 %	103,95 %
Palvelujen ostot	-786 372	-419 177	-415 805	53,31 %	100,81 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-195 920	-104 875	-132 789	53,53 %	78,98 %
Avustukset	-123 000	-31 656	-91 900	25,74 %	34,45 %
Muut toimintakulut	-1 102 660	-664 833	-723 545	60,29 %	91,89 %
TOIMINTAKATE	-3 068 480	-1 648 645	-1 325 201	53,73 %	124,41 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Elämänlaatupalveluiden toimintakate on elokuun lopussa 54 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tähän mennessä vuotta tasaista kertymää (66,7 %) suurempia (73 %), mikä johtuu pääasiassa kotoutumiskorvauksista, joita on tullut arvioitua enemmän. Toimintakulujen kokonaisuudessa (61 %) mennään alle tasaisen kertymän. Henkilöstökulujen toteuma on tasaisen kertymän mukainen (66 %), Palveluiden ostojen sekä myös aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnan toteuma on 53 %. Myönnettyjen avustusten toteuma on tässä vaiheessa vuotta vielä 25 %. Muiden toimintakulujen toteuma on 60 %. Kokonaisuudessaan elämänlaatupalveluiden toiminnan arvioidaan pysyvän talousarvion puitteissa loppuvuotena.

Opistojen toimintakate on elokuun lopussa 70 %. Vuosi 2026 on edennyt talouden ja toiminnan näkökulmista suunnitelmien mukaisesti. Työväenopiston kevätlukukausi päättyi huhtikuun alussa ja seuraava lukuvuosi alkaa syyskuussa. Musiikkiopiston kevätlukukauden opintomaksut on laskutettu ja työväenopiston kurssimaksujen laskutus tapahtuu pääosin syksyllä eli suurin osa opistopalvelujen tuloista kertyy loppusyksyn aikana. Molempien opistojen suurin menoerä ovat henkilöstökustannukset, ja ne ovat toteutuneet elokuun loppuun mennessä arvioidusti toteuman ollessa 61 %. Molempien opistojen syyslukukausi on viikon lyhyempi kuin kevätlukukausi. Tuntiopettamisen osalta siis palkkakustannuksia muodostuu kevätlukukaudella enemmän kuin syyslukukaudella. Kokonaisuudessaan opistojen toiminnan arvioidaan pysyvän talousarvion puitteissa loppuvuotena.

Kotoutumisen kustannuspaikalle on tullut alkuvuoden aikana arvioitua enemmän kotoutumisen laskennallisia kuntakorvauksia, elokuun loppuun mennessä 894 000 €, mikä ennustaa sitä, että tuloarvio tulisi ylittymään loppuvuoden aikana. Henkilöstökulujen toteuma kotoutumispalveluissa on elokuun lopussa arvioidun mukainen.

Kotoutumisen laskennalliset kuntakorvaukset maksetaan kerran kuukaudessa. Kuntakorvauksen määrään vaikuttaa muun muassa kunnassa asuvien kotoutujien lukumäärä, ikä ja kotoutumisajan pituus. Kotoutumisen kuntakorvaus on tarkoitettu muun muassa kotoutumiskoulutusten ja monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen, tulkkauspalveluihin sekä matalan kynnyksen kotoutumispalvelujen järjestämiseen. Kotoutumispalveluiden koulutukset sekä muut palvelut katetaan kokonaisuudessaan kotoutumisen kuntakorvauksilla.

Kirjaston toimintakate on elokuun lopussa 59 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tasaista kertymää pienempiä (25 % 6 000 €). Monitoimilaitteen asiakasmaksuja ja muita kassatilityksiä ei saatu Raitin sulun vuoksi pääkirjastosta vuoden alussa. Verkkokirjaston kautta suoritettut asiakasmaksut tilittyvät viiveellä. Tuottotavoitteeseen 26 000 € ei tulla pääsemään vuoden aikana. Toimintakulut (58 %) ovat tasaisen kertymän mukaiset henkilöstökuluissa (66 %) ja alle tasaisen kertymän palveluiden ostoissa (61 %), aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (60 %) sekä muissa toimintakuluissa (40 %). Kokonaisuudessaan kirjaston toiminta pysyy talousarvion puitteissa loppuvuotena.

Vapaa-aikapalvelujen toimintakate on elokuun lopussa 58 %, mikä on alle tasaisen kertymän. Toimintatuottojen toteumaprosentti on 69 %, mikä selittää osaltaan pienen toimintakatteen. Toimintatuottojen kertymää selittää hankeavustuksen tuloutuminen alkuvuodesta. Toimintatuottojen osalta jäätäneen hiukan koko vuoden tavoitteesta; uimahallin tulotavoite ei täyttyne.

Toimintakulujen toteumaprosentti, 61 %, on hiukan alle tasaisen kertymän mukainen. Henkilöstökulujen toteumaprosentti, 68 %, on hiukan yli tasaisen kertymän. Avustusten toteuma on reilusti alle tasaisen kertymän 23 %. Tämä johtuu avustusten hakemisen ja maksatusten painottumisesta loppuvuoteen. Palvelujen ostoissa (57 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat (32 %) tiliryhmässä toteumaprosentit ovat alle tasaisen kertymän. Toimintakulujen arvioidaan pysyvän talousarvion puitteissa loppuvuotena.

Yleiskatsaus toimintaan 1-8/2026

Opistopalvelut

Työväenopiston lukuvuosi päättyi huhtikuussa ja lukuvuosi 2026 - 2027 alkaa syyskuussa. Työväenopiston kursseille ilmoittautuminen alkoi vilkkaasti elokuun lopulla. Tavoitteena on saada kursseille vähintään 1 400 opiskelijaa. Työväenopiston opiskelijoista oli noin 60 % yli 65-vuotiaita. Työväenopisto täytti 80 vuotta ja juhluvuotta huomioitiin myös elokuun lopussa järjestetyssä toiminnallisessa tapahtumassa Jokivarren Puukoululla. Musiikkiopiston lukuvuoden 2026-2027 opintoihin haku aika oli huhtikuussa ja oppilaspaikkaa haki yhteensä 43 hakijaa. Musiikkiopistossa opiskelee lukuvuoden 2026-2027 alussa 279 opiskelijaa, joista 39 on uusia.

Jämsän työväenopisto on järjestänyt kotoutumiskoulutusta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusta vuoden 2025 alusta alkaen. Kotoutumiskoulutus kestää 12 kuukautta. Kaksi uutta kotoutumiskoulutuksen ryhmää aloitti tammikuussa ja kolme jatkavaa ryhmää jatkoi vuodelle 2026. Yksi jatkavista ryhmistä valmistui tammikuun lopussa, yksi heinäkuun lopussa ja yksi elokuun lopussa. Kaikki ryhmät opiskelevat lähiopetuksessa Gradian kampuksella. Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on kotoutujien suomen kielen ja työelämävalmiuksien kehittäminen. Koulutus sisältää lähiopetuksen lisäksi työssäoppimisjaksoja. Kotoutujia on ryhmissä ollut alkuvuoden aikana noin 80.

Kirjastopalvelut

Elokuussa 2026 alkanut Raitin sulku työterveydellisistä syistä päättyi toukokuun alussa, ja pääkirjasto sekä muut Raitin palvelut palasivat väistöstä Keskuskadulle. Tilojen kunto on varmistettu mittauksin ja selvityksin.

Kävijöitä kirjaston toimipisteissä on ollut elokuun loppuun mennessä yhteensä noin 60 000. Vuositavoitteeseen eli 145 000 kävijään ei päästä alkuvuoden sulun vuoksi. Sama koskee lainoja asukasta kohden. Niitä on tehty elokuun loppuun mennessä 6,6. Vuositavoite on (12,8).

Pääkirjaston palvelu- ja aukioloajat muuttuivat 29.6. lähtien huomioiden talousohjelman mukaisesti eläköitymisissä vähentynyt henkilöstö ja asiakkaiden käyttötottumukset. Aukioloaikamuutosta arvioidaan käyttötilastojen sekä asiakas- ja henkilöstökyselyjen perusteella viimeistään kevään 2027 aikana.

DigiGuiden-palvelu otettiin käyttöön heinäkuussa. Palvelu tarjoaa asiakkaille helposti ymmärrettäviä paperille tulostettuja opaslehtisiä digipalveluiden ja -laitteiden käyttöön.

Vapaa-aikapalvelut

Nuorisotilatoimintaa järjestettiin Kuutissa, Köpiksellä ja Raitin sulun vuoksi Jämsän lukion ylä- ja ala-aulassa. Toiminnan järjestämistä vaikeutti nuorten häiriökäyttäytyminen ja työntekijöiden vaihtuvuus sekä Jämsänkoscilla Köpiksessä että keskustassa Jämsän lukiolla. Nuorten työpajatoimintaa eli Luovaa Starttia järjestettiin ulkopuoliselta toimijalta varatussa tilassa (Jameksen tila, Mottilantie 11). Raitille palattiin toukokuussa. Nuorisotilatoiminta oli kesätauolla kesäkuusta elokuuhun nuorten moottoripajatoimintaa lukuun ottamatta. Kesä- ja elokuussa järjestettiin lasten ja nuorten leiritoimintaa viidellä eri leirillä. Vastaavan nuorisohjaajan rekrytointi toteutettiin.

Nuorisovaltuusto kokousti seitsemän kertaa. Nuorisovaltuusto päätti tukea nuorten osallistumista Himos Trail -tapahtumaan osallistavasta budjetoinnista saadulla idealla. Maksuttoman osallistumisoikeuden hyödynsi yhteensä 16 jämsäläisnuorta. Koulunuorisotyön kehittämishanketta jatkettiin elokuussa yhden hanketyöntekijän voimin. Elokuussa yksi etsivän nuorisotyön ohjaaja aloitti 50 % työpanoksella kouluvalmentajan työt Jämsänkoscen yhtenäiskoululla. Koulunuorisotyön kehittämiseen vuodelle 2027 ei saatu hankerahoitusta. Nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmän mukaan nuorisopalvelujen toimintaan osallistui 14 723 nuorta.

Etsivää nuorisotyötä on tehty alkuvuoden aikana yhteensä 140 nuoren kanssa. Nuorten LuovaStartti työpajatoiminnan ryhmiin on osallistunut 21 eri nuorta. Etsivän nuorisotyön ohjaajien ja starttivalmentajien toimet vakinaistettiin maaliskuussa.

Uimahallin kävijämäärä elokuun lopussa on 32 443. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 63 000 asiakasta, ei yllätä, ellei syksy ole erityisen vilkas uimahallilla. Uimahalli avautui remontin jälkeen syksyllä 1.9.2026. Kesän aikana uimahallilla tehtiin kunnostustöitä ja rakennettiin mm. liikumisesteisten pukuhuone- ja pesutilat sekä toteutettiin yleisissä pukuhuone- ja pesutiloissa yksityisyydensuojaa tarjoavia ratkaisuja.

Järjestötapaamisia toteutettiin alkuvuoden aikana kaksi, liikuntatapahtumia kolme ja nuorisotapahtumia yksi. Lisäksi osallistuttiin Jämsänkoscen Tekojäärata Oy:n koordinoimille Yhteisöfestareille sekä yhdistyksille ja vaikuttamistoimielimille suunnattuun osallistamistilaisuuteen, jossa käsiteltiin uuden liikuntahallin suunnittelua. Kalendaarisista juhlista järjestettiin kansallisen veteraanipäivän juhla. Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut kahdesti ja vammaisneuvosto kolmesti alkuvuoden aikana.

Hyvinvointityöryhmä on kokoontunut kolme kertaa ja ehkäisevän työn verkostotyöryhmä vuosikellon mukaisesti kaksi kertaa. Laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2021-2025 ja -suunnitelma vuosille 2026-2029 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.8.2026 noudatettavaksi strategisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen asiakirjana.

Sivistystoimialan avustustoiminnan periaatteet päivitettiin.

3.3 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Kaupunkiympäristötoimiala muodostuu kaupunkiympäristön hallinnon, kunnallisteknisten palveluiden, tilapalveluiden ja valvontatoimen tulosalueista. Toimialan tavoitteena on luoda turvallinen, toimiva, viihtyisä ja kestävä kehityksen mukainen elinympäristö asukkaille, yrityksille ja vierailijoille. Toimiala mahdollistaa toiminnallaan kaupungin palvelujen tuottamisen, mutta myös yritysten toiminnan ja kuntalaisten laadukkaan elämän.

Kaupunkiympäristötoimialan toimintaa kehitetään pitkäjänteisesti ympäristövastuullisempaan suuntaan; käynnissä on mm. katuvalaistuksen saneerausurakoita, joissa uusitaan valaistusta led-valaisimilla. Vanhan kaupungintalon purkutyöstä saatava betonimurske hyödynnetään piha- ja katurakentamisessa. Himoksen alueella toteutetaan biojätteen erilliskeräyskokeilua. Hulevesien hallintaan ja laadun parantamiseen tähtääviä suunnitelmia on laadinnassa. Lisäksi toimialan omaisuudenhallintaa on systematisoitu hyödyntämällä erilaisia ohjelmistoja.

Rakennusvalvonta luvitti alkuvuoden aikana muutamia suurempia rakennushankkeita ja tulee luvittamaan joitakin loppuvuoden aikana. Kaupungin omina rakennushankkeina on vuoden aikana valmistunut paloaseman peruskorjaus ja laajennus sekä Ankkalammen päiväkotia. Liikuntahallin hankesuunnittelu on käynnissä.

Kaupunkiympäristötoimen henkilöstössä on tapahtunut muutoksia. Avaintehtäviä on täytetty alkuvuoden aikana. Yksi eläköitymisen myötä vapautuva tehtävä jätetään täyttämättä. Toimialajohtajan tehtävän sijaisjärjestelyt ovat päättyneet. Muutaman pitkäaikaisemman poissaolon vaikutus näkyy toimialan sairauspoissaolojen kokonaismäärässä.

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	15 154 820	8 981 492	11 560 209	59,26 %	77,69 %
Myyntituotot	4 058 420	2 220 468	2 439 483	54,71 %	91,02 %
Maksutuotot	289 000	222 123	177 256	76,86 %	125,31 %
Tuet ja avustukset	3 000	1 394	20 748	46,47 %	6,72 %
Muut toimintatuotot	10 804 400	6 537 506	8 922 722	60,51 %	73,27 %
Valmistus omaan käyttöön	240 000	36 880	23 007	15,37 %	160,30 %
TOIMINTAKULUT	-17 092 807	-10 179 011	-10 882 366	59,55 %	93,54 %
Henkilöstökulut	-4 012 729	-2 505 354	-2 739 178	62,44 %	91,46 %
Palvelujen ostot	-6 692 267	-3 969 048	-4 160 046	59,31 %	95,41 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 305 810	-2 407 153	-2 640 275	55,90 %	91,17 %
Avustukset	-325 500	-166 833	-238 291	51,25 %	70,01 %
Muut toimintakulut	-1 756 501	-1 130 622	-1 104 576	64,37 %	102,36 %
TOIMINTAKATE	-1 697 987	-1 160 639	700 850	68,35 %	-165,60 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Toiminta kaupunkiympäristötoimessa on ollut pääosin talousarvion mukaista. Toteumassa on huomioitava, että tulojen ja menojen kertymä tulosalueilla ei ole tasaista, vaan on riippuvainen esimerkiksi laskutusajankohdista ja vuodenajasta. Toimialalla käynnissä olevat urakat jatkuvat myöhälle syksyyn ja lopullinen arvio pystytään antamaan, kun kausityöt on saatu päätökseen. Toimialan ennakoidaan kokonaisuutena pysyvän budjetissa. Elinvoimaorganisaatiomuutoksen takia toimialan taloussuunnittelu on ollut haastavaa, sillä historiatietoa kustannusten kertymisestä ei ole ollut. Myös henkilöstön kuormitustilanne ja toimialan sijaisjärjestelyt ovat vaikuttaneet siihen, mitä on pystytty ottamaan toteutukseen.

Toimialalta toteutettiin raportointijaksolla seuraavia hankkeita:

Hanke	rahoittaja / päättyy	kokonaisbudjetti	ulkopuolisen rahoituksen osuus
Himos-Jämsän ulkoilureitistön rakentaminen (investointi)	Keski-Suomen liitto / 31.12.2026 (jatkettu)	360 046 €	252 032 €
Saavutettavampi Himos (investointi)	Keski-Suomen liitto/ 30.11.2026 (jatkettu)	827 248 €	579 200 €
Yhteensä		1 187 294 €	831 232 €

Toimialan tavoitteet vuodelle 2026

Hyvinvointia ja turvallisuutta				
Tavoite	Rakennusten ja infran korjausvelan vähentäminen			Toteutuu
Mittari	Kaupungintalon purkaminen	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Mittari	Korjaussuunnitelmien toteutuminen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Katujen saneeraustyöt on käynnissä Kääpälän alueella. Vanhan kaupungintalon ja Kankarisveden koulun purkutyöt on tehty.			
Tavoite	Luontoliikunnan toimintaympäristön kehittäminen			Toteutuu osittain
Mittari	Ulkopuolinen rahoitus luontoliikunnan toimintaympäristön kehittämiseen	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		85 300	252 032	252 032
Mittari	Liikuntapaikkojen, reittien ja yleisten alueiden ylläpidon ja hoidon mitoittaminen kaupungin resursseihin			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Latukausi poikkesi normaalista talven vähälumisuuden takia, luonnonlumilatuja oli käytössä normaalia vähemmän. Reitistöhankkeen tavoitteiden mukainen laaja urakka on toteutuksessa. Reitistöhankkeelle myönnetty rahoitus on kokonaisuudessaan 252 032 euroa. Rahoitus myönnetään hankkeissa toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen, mistä johtuen mittari ei kuvaa hyvin toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta.			
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			Toteutuu
Mittari	Kaikilla toimialan avainhenkilöillä on pätevä sijainen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Toimialajohdon osalta sijaisuusjärjestelyt ovat päättyneet.			
Palveleva kaupunki				
Tavoite	Toimialan hallinnon avoimuus, palveluprosessien sujuvuus ja päätöksenteon lainmukaisuus.			Toteutuu
Mittari	Osallisuutta vahvistavat toimintamallit	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		5	6	3
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Toimialalta on alkuvuoden aikana julkaistu useita tiedotteita, järjestetty Pukinvuoren alueen kehittämistä koskeva asukaskysely sekä reitistöilta. Toimialan päätöksiä ja kuulutuksia on julkaistu kaupungin verkkosivulla. Talvialan sataman hulevesisuunnitelma, Hartusvuoren katusuunnitelma, Saavutettavampi Himos suunnitelma ja Golftien kevyenliikenteen sillan suunnitelma ovat olleet nähtävillä.			

Ympäristövastuu				
Tavoite	Ympäristöohjelman toimeenpanon eteneminen			Toteutuu
Mittari	Energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		4	2	2
Mittari	Toimenpiteet vesien hyvän tilan saavuttamiseksi	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		3	1	1
Mittari	Vastuullisten hankintakriteerien käyttäminen	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		3	3	3
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Energiaa säästäviä led-valaisimia koskevia hankintoja tehty. Jämsänjoen yhtenäiskoulun Paunun yksikön aurinkopaneelikenttää rakennetaan ja Juokslahden koulun lämmitystapamuutoksen toteutus on kilpailutettu. Toteutettu sähköauton latauspisteitä. Suunnitelmia on laadittu ja ollaan laatimassa hulevesien hallintaan ja laadun parantamiseen liittyen. Saavutettavampi Himos -hankkeen toteutus on käynnistynyt, hanke sisältää hulevesien viivytyksen ja laadun parantamisen toimenpiteitä. Vesi liikelaitos toteuttaa hulevesiin liittyvää vesivaste-hanketta. Hankittu kaksi sähköautoa ja sähkökäyttöisiä ruohonleikkureita. Ympäristöohjelman päivittäminen on valmisteltu kaupunginhallitukseen. Ohjelman päivittäminen alkaa 10/2026 ja päivityksen on tarkoitus valmistua keväällä 2027.			

Toimialan riskit

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöstöressurssien riittävyys, henkilöstön sitoutuminen ja organisaation pitovoima	4	4	16
Arviointi	Toimialan henkilöstöorganisaatio on ohut. Vaikka kaikilla henkilöillä on nykyisessä tilanteessa pätevät sijaiset, sijaisketjuja ei pystytä rakentamaan. Yksittäisen henkilön poissaololla on pääsääntöisesti laajat vaikutukset toimialan toimintakykyyn ja henkilöstön työkuormaan. Organisaatiomuutoksen vaikutukset ovat alkaneet näkyä toimialalla, mikä on nostanut riskitasoa.			
Toimenpide	Täyttöluvat. Rekrytointeihin panostaminen. Tehtävänkuvien ja toimivallan tarkistaminen. Sijaisuuksien varmistaminen, tiimien perustaminen. Sähköisten järjestelmien käyttöönotto ja hyödyntäminen. Etätöön johtaminen ja henkisen kuormituksen huomiointi esimiestyössä. Henkilöstön yhteiskäyttö.			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Vahinkoriskit	Poikkeavien sääolosuhteiden ja ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit	3	5	15
Arviointi	Poikkeavista sääolosuhteista ja ilmastonmuutoksesta aiheutuvat riskit ovat kasvaneet. Tarkastelukaudella jouduttiin tekemään normaalitilanteesta poikkeavia henkilöjärjestelyjä poikkeuksellisen runsaan sadannan takia. Toimivan hulevesijärjestelmän merkitys on kasvanut.			
Toimenpide	Ilmastonmuutoksen huomioiminen suunnittelussa. Valmiussuunnittelu ja ääriolosuhteisiin varautuminen. Verkostojen oikea mitoittaminen ja tulvareitit. Jatkuvat kunnossapitotoimet. Vaarapuiden poistaminen. Henkilöstön ammattitaito, asianmukainen kalusto. Normaalista poikkeaviin henkilöjärjestelyihin varautuminen yhteistyössä vesilaitoksen kanssa.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Rakennusten ja infran korjausvelka	3	5	15
Arviointi	Rakennusten ja infran korjausvelkaa on hallittu käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.			
Toimenpide	Kunnossapidon, korjauksien ja saneerauksien suunnittelu ja priorisointi. Riittävä resursointi. Käyttämättömien rakennusten purkaminen. Suunnitelmallinen omaisuudenhallinta. Rakennusten ja infran korjausvelasta viestiminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Vahinkoriskit	Työturvallisuuteen kohdistuvat riskit	5	3	15
Arviointi	Ei merkittäviä poikkeamia.			
Toimenpide	Työmaakohtaiset turvallisuusasiakirjat. Henkilökohtaiset turvavarusteet. Selkeät ohjeistukset. Valmiussuunnittelu, valmiusharjoitukset. Henkisen kuormituksen tunnistaminen ja huomioiminen osana työturvallisuutta.			

Kaupunkiympäristö toimialan hallinto

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	40 000	27 022	454 114	67,55 %	5,95 %
Myyntituotot			301 569		
Maksutuotot	40 000	26 784	50 921	66,96 %	52,60 %
Tuet ja avustukset		198	20 748		0,95 %
Muut toimintatuotot		40	80 876		0,05 %
TOIMINTAKULUT	-826 194	-350 952	-1 007 495	42,48 %	34,83 %
Henkilöstökulut	-523 941	-273 512	-550 461	52,20 %	49,69 %
Palvelujen ostot	-264 585	-52 787	-392 416	19,95 %	13,45 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 750	-1 577	-9 403	20,35 %	16,77 %
Muut toimintakulut	-29 918	-23 076	-55 215	77,13 %	41,79 %
TOIMINTAKATE	-786 194	-323 930	-553 381	41,20 %	58,54 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tulosalue vastaa toimialan hallinnon järjestämisestä, asuntotoimesta ja vesihuollon hankesuunnittelusta sekä toimialan viestinnästä ja tietosuoja-asioista. Lisäksi tulosalueelta hoidetaan mm. kiinteistönmuodostuksen ja mittaryhmän tehtävät. Tulosalueen esihenkilönä toimii kaupunkiympäristöjohtaja. Kaupunkiympäristöjohtajan tehtävän hoitaminen sijaisjärjestelyin on päättynyt 7/2026.

Kaupunkiympäristötoimen valmiussuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa. Organisaatiomuutoksesta johtuvaa toimintojen yhteensovittamista ja yhteisten toimintamallien rakentamista jatketaan.

Kaupungin omistamille pelloille, yhteensä noin 86,5 hehtaarin peltolohkot, on kilpailutettu vuokralaiset. Vuokralaiset on valittu ja uudet viisivuotiset vuokrasopimukset ovat voimassa. Lisäksi vuokrasopimukseen sisältyy optio uudelle 5-vuotiskaudelle. Tulosalueella on tehty haltuunottosopimuksia, tapahtumien järjestämiseen liittyviä päätöksiä ja tonttien vuokrasopimuksia on jatkettu.

Kunnallistekniset palvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 363 620	1 305 101	1 669 139	55,22 %	78,19 %
Myyntituotot	2 256 688	1 176 840	1 272 071	52,15 %	92,51 %
Maksutuotot	15 000	9 141	14 645	60,94 %	62,42 %
Tuet ja avustukset	1 000	685		68,51 %	
Muut toimintatuotot	90 932	118 435	382 424	130,25 %	30,97 %
Valmistus omaan käyttöön	150 000	36 880	23 007	24,59 %	160,30 %
TOIMINTAKULUT	-7 099 789	-4 076 554	-4 088 519	57,42 %	99,71 %
Henkilöstökulut	-2 095 670	-1 281 245	-1 246 969	61,14 %	102,75 %
Palvelujen ostot	-3 299 529	-1 875 816	-1 875 252	56,85 %	100,03 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-972 420	-493 735	-470 468	50,77 %	104,95 %
Avustukset	-324 000	-166 833	-238 291	51,49 %	70,01 %
Muut toimintakulut	-408 170	-258 925	-257 539	63,44 %	100,54 %
TOIMINTAKATE	-4 586 169	-2 734 574	-2 396 372	59,63 %	114,11 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista, eikä merkittäviä poikkeamia ole. Tulojen ja menojen kertymä ei ole tasaista, vaan on riippuvainen laskutusajankohdista ja vuodenajasta.

Henkilöstömuutoksia on mm. liikenneväylillä, 1.9. aloittaa uusi koneenkuljettaja ja kunnallistekniikan työntekijästä on tehty valintapäätös. Varasto-tulosityksikössä on kaksi henkilöä eläköitynyt alkuvuoden aikana, uusi varastosihteeri on aloittanut työt keväällä. Lisäksi käynnissä on metsurin rekrytointi. Ulkoliikuntapaikoilla on kesän ajan työskennellyt rakennusarkkitehtiopiskelija.

Tulosalueella on elokuun loppuun mennessä tehty yhteensä 153 viranhaltijapäätöstä.

Kunnallistekninen suunnittelu ja rakentaminen

Tulosityksikkö vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja rakentamisesta. Käynnissä on mm. Kääpälän alueen kunnallistekniikan saneeraus ja syksyn aikana työt jatkuvat Hartusvuoren alueella. Himoksen alueella on käynnistymässä Saavuttavampi Himos-hankkeen rakennusurakka sekä Golftien kevyen liikenteen sillan rakennustyö. Katujen saneeraussuunnittelu on käynnissä Koivutien ja Aallontien alueilla.

Tulosityksikössä on kilpailutettu 25 hankintaa, hankinnoista 22 on investointeihin liittyviä hankintoja. Lisäksi on toteutettu neljä kilpailutusta, jotka on jouduttu toteuttamaan/ toteutetaan uudelleen, esimerkiksi jos tarjouksia ei ensimmäisessä kilpailutuksessa saatu tai määräraha ylittyi. Lisäksi on tehty päätökset 8 aiemman kilpailutuksen option hyödyntämisestä. Markkinavuoropuhelut mm. työkonepalveluiden hankinnasta on käynnissä.

Toteutetut kilpailutukset:

- Siltakadun Led valaisimien hankinta
- Magnesiumkloridin hankinta
- Ruohonleikkurin hankinta
- Pakettiautojen hankinta
- Paunun urheilukeskuksen kilpa- ja harjoitusaitojen hankinta
- Tukkikärryn ja kuormaimen hankinta (2)
- Led valaisimien hankinta 2026
- Hartusvuorentien katuvalaistustarvikkeiden hankinta
- Koivutien kunnallistekniikan suunnittelu
- Ulkoilureittien kyltitys- ja taukopaikkasuunnittelu
- Saavutettavampi Himos hankkeen suunnittelupalvelut 2026
- Jukka Virtasen pallokentän perusparannuksen suunnittelu
- Siltakadun valaistuksen saneerausurakka 2026
- Asfaltointiurakka 2026
- Katuvalaistuksen purku-urakka
- Katuvalaistuksen saneerausurakka 2026 (2)
- Saavutettavampi Himos kunnallistekniikan rakennusurakka (2)
- Himoksen kiertoliittymien taideteokset
- Katuvalaistuksen saneerausurakka 2026 (3)
- Ulkoilureittien kyltitys- ja taukopaikkaurakka
- Golf tien kevyen liikenteen sillan rakennusurakka (2)
- Koskenpään koulun lähiliikuntapaikan rakennusurakka (2)
- Laakasiilojen rakennusurakka
- Polttokelpoisen jätteen hyödyntäminen
- Polttokelpoisen jätteen siirtokuormaus ja siirtokuljetus

Käytetyt optiot:

1. Torivalvonta 2027 (optio)
2. Kunnallistekniikan rakentamisen työmaavalvonta ja rakennuttaminen 2027 (optio)
3. Katuvalohuolto 2027 (optio)
4. Biojätteen materiaalihyödyntäminen 1.4.2026 – 31.3.2028 (optio)
5. Biojätteen kuljetusurakka 1.4. 2026 – 31.3.2028 (optio)
6. Jäteasema- ja terminaalipalveluiden hankinta 1.6.2026 – 31.5.2027 (optio)
7. Poltettavan jätteen ja pakkausjätteiden syväkeräyksen kuljetukset 1.6.2026 – 31.5.2027 (optio)
8. Pakkausjätteiden pintakeräysastioiden tyhjennykset ja kuljetukset 1.9.2026 – 31.8.2027 (optio)

Omaisuuksien myynnit:

Traktorin, moottorikelkan, pakettiauton ja kauhan myynti.

Liikenneväylät

Katuvalaistuksen saneeraustyöt jatkuvat syksyn aikana. Siltakadun, Lamminsuontien ja Mottilantien valaistus on uusittu led-valaistukseksi. Yksityisteiden kunnossapitoavustuksista on tehty päätökset, mutta maksatusta ei ole vielä tehty. Asfalttiohjelman mukaiset kohteet on päällystetty ja tiemerkintöjä on tehty. Jämsänkoskelle ja Himokselle sijoittuvista hiekoitussepeleitä varten toteutettavista laakasiiloista on laadittu suunnitelmat ja siilojen toteutus on kilpailutettu. Hankittu kuumavesilaitte mm. kiveysalueiden rikkaruohojen torjuntaa varten.

Puistot

Puistoilla on kunnostettu joenrannan lava. Liikennepuiston ympärille on tehty uusi aita. Kunnallistekniikan yhteisellä hankinnalla kuumavesilaitteella on tehty leikkikenttien rikkakasvien torjuntaa ja testattu myös pesurina leikkivälineisiin. Hankittu myös metsäkärky. Keskuskadulle on tuotu uudet istutusaltaat. Puisto- ja taajamametsien sekä metsäalojen raivausta on tehty Hallissa, Jämsänkoskella ja Jämsässä. Hulkion sataman valot on uusittu.

Ulkoliikuntapaikat

Tulosityksikön käyttöön on hankittu kaksi robottiruohonleikkuria. Hallin lentopallokenttä on kunnostettu. Koskenpään lähiliikuntapaikalle on laadittu suunnitelmat, lähiliikuntapaikka valmistuu syksyn aikana. Särkijärven esteettömän pukutilan suunnitelmat on valmistuneet ja poikkeamislupa saatu, pukutilan toteutus syksyn aikana. Reitistöhanke kylvitys- ja taukopaikkaurakan suunnitelmat on valmistuneet ja urakan toteutus on käynnissä. Myös Jukka Virtasen pallokentän ja Jämsänkosken yhtenäiskoulun monitoimiareenan suunnittelu on käynnissä.

Jätehuolto

Jätehuollon toiminnassa on painottunut jätehuollon palvelujen kehittäminen, asiakasneuvonta sekä jätteiden asianmukaisen lajittelun ja vastaanoton edistäminen. Peruslaskutukset on pääosin tehty.

Himoksella aloitettiin helmikuussa biojätteen erilliskeräyskokeilu talvilomien ajaksi. Erilliskeräyskokeilua päätettiin jatkaa ensin kesäkaudeksi, kokeilusta saadun myönteisen palautteen perusteella biojätteen keräystä jatkettiin toistaiseksi.

Vaarallisen jätteen ja sähkö- ja elektroniikkaromun mobiilikeräyksiä järjestettiin alkukesästä Koskenpäällä, Paunussa ja Länkipohjassa. Toukokuussa järjestettiin toistamiseen siivouspäiväkampanja yhdessä Jämsän kaupungin ympäristönsuojelun ja Erkki Salminen Oy:n kanssa. Elokuun loppupuolella alkoi ylimääräisten omenoiden maksuton vastaanottokampanja samojen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Jätehuollon asiakasrekisteriin on tehty päivityksiä (mm rakennus-ID, kiinteistötunnukset, osoitteet saarimökkien osalta sekä kaivotietoja). Aluekeräyspisteiden väärinkäyttöön ja lajitteluvirheisiin on kiinnitetty huomiota. Neuvonnalla ja tiedottamisella on pyritty ehkäisemään vääränlaisen jätteen sijoittamista keräyspisteisiin sekä vähentämään siitä aiheutuvaa ylimääräistä työtä ja kustannuksia.

Velvoitetarkkailua jätteenkäsittelyalueilla (Metsä-Kivellä ja Vierelä) on tehty suunnitellusti. Elokuussa jätettiin vastine lupaviranomaisen lausuntoon koskien Metsä-Kivelän jätteenkäsittelyalueen lupamääräys 57 mukaista selvitystä ja esitystä määräyksen 55 muuttamiseksi.

Varasto

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten maksatusta valmistellaan. Kunnallistekniikan rakennustarvikkeita sekä materiaalikeskuksen yhteishankintasopimuksiin perustuvia hankintoja ja toimituksia on tehty. Tulosityksiköstä alkuvuoden aikana eläköityneiden kahden henkilön tilalle on palkattu uusi varastosihteeri.

Tilapalvelut

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	12 513 600	7 463 042	9 325 265	59,64 %	80,03 %
Myyntituotot	1 798 132	1 043 629	865 843	58,04 %	120,53 %
Tuet ja avustukset	2 000	382		19,11 %	
Muut toimintatuotot	10 713 468	6 419 031	8 459 422	59,92 %	75,88 %
Valmistus omaan käyttöön	90 000				
TOIMINTAKULUT	-8 529 907	-5 400 251	-5 415 270	63,31 %	99,72 %
Henkilöstökulut	-990 152	-696 095	-677 444	70,30 %	102,75 %
Palvelujen ostot	-2 933 656	-1 963 423	-1 805 492	66,93 %	108,75 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 318 130	-1 910 078	-2 157 905	57,56 %	88,52 %
Muut toimintakulut	-1 287 969	-830 654	-774 430	64,49 %	107,26 %
TOIMINTAKATE	4 073 693	2 062 791	3 909 995	50,64 %	52,76 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Vuoden 2026 aikajaksolla 1-8 toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista. Ulkoisiin vuokratuottoihin ja talousarviolaskelmien mukaisiin tuloihin ei ole päästy.

Kiinteistöjen ylläpitokuluja on pyritty ohjaamaan korjaus- ja säätötoimenpiteillä sekä tarkalla seurannalla. Kevään 2026 maailmantilanne Lähi-idässä on aiheuttanut polttoaineiden hankintaan hintapiikin, joka on näkynyt käyttötalouden kulujen nousuna. Sähkön spot-hinta on ollut maltillinen, suurimmat hintapiikit nähtiin alkuvuoden pakkasjaksojen aikana. Sähkön hintaa on osaltaan pystynyt ennustamaan Hansel-sähköpoolin yhteishankinnan kautta.

Kiinteistöjen suunniteltuja korjaustöitä toteutetaan investointisuunnitelman mukaisesti. Keski-Suomen hyvinvointialue on vuoden 2026 alusta lähtien vähentänyt Jokilaakson sairaalan vuokrattavia tiloja n. 15 000 m²:stä n. 7 100 m²:öön ja osa tiloista on jäänyt tyhjilleen. Sairaalan tilat on ylipaineistettu ja ennakoimattomia korjaustoimenpiteitä tehdään tarpeen mukaan. Sairaalan käyttöä ja ylläpitoa jatketaan vuoden 2028 loppuun saakka. Sairaalan muissa tiloissa toimii mm. Medanta, Fimlab ja Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut Oy.

Jämsän paloaseman peruskorjaus- ja laajennusremontti valmistui maaliskuussa 2026 ja paloasema on siirtynyt kokonaan Keski-Suomen hyvinvointialueen vuokratuottoon. Keskustaan on kilpailutettu uusi 4-ryhmäinen Ankkalammen päiväkotitoiminta 10 vuoden vuokrasopimuksella ja sen toiminta on alkanut elokuussa. Jämsässä vähennetään korjausvelkaa purkamalla pitkään tyhjiillään ollut kaupungintalo. Purkutyöt ovat alkaneet huhtikuussa ja valmistuneet heinäkuussa 2026. Kaupungintalosta syntynyt kiviaines tullaan hyödyntämään kaupungin työmailla vuoden loppuun mennessä.

Suunnitteilla olevan Jämsän uuden liikuntahallin hankesuunnittelu on käynnistynyt huhtikuussa ja valmistuu loka-marraskuussa 2026.

Valvontatoimi

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	237 600	186 328	111 691	78,42 %	166,82 %
Myyntituotot	3 600				
Maksutuotot	234 000	186 199	111 691	79,57 %	166,71 %
Tuet ja avustukset		129			
TOIMINTAKULUT	-636 917	-351 254	-371 082	55,15 %	94,66 %
Henkilöstökulut	-402 966	-254 502	-264 304	63,16 %	96,29 %
Palvelujen ostot	-194 497	-77 022	-86 886	39,60 %	88,65 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 510	-1 763	-2 500	23,48 %	70,52 %
Avustukset	-1 500				
Muut toimintakulut	-30 444	-17 966	-17 392	59,01 %	103,30 %
TOIMINTAKATE	-399 317	-164 926	-259 391	41,30 %	63,58 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Tulosalueen toiminta on ollut talousarvion mukaista. Tulokertymä muodostuu lähinnä rakentamisen lupamaksuista. Uuden rakentamislain tuomista muutoksista huolimatta, varsinkin suurempia rakennuskohteita on luvitettu alkuvuonna, mikä näkyy toteutuneissa tuotoissa. Toimintakulut ovat toteutuneet tarkastelujaksolla talousarvion mukaisesti. Loppuvuoden toteutuminen riippuu rakentamislupien määrästä, jota on vaikea arvioida etukäteen.

4. Investointisuunnitelma

INVESTOINNIT JÄMSÄN KAUPUNKI

Investoinnit Jämsän kaupunki	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Menot	-8 155 000 €	-3 095 018 €	38 %
Tulot	621 000 €	48 413 €	8 %
Netto	-7 534 000 €	-3 046 605 €	40 %

INVESTOINNIT JÄMSÄN KAUPUNKI + JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS

Investoinnit	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Menot	-9 940 000 €	-3 460 320 €	35 %
Tulot	621 000 €	48 413 €	8 %
Netto	-9 319 000 €	-3 411 907 €	37 %

INVESTOINNEITTAIN MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Sivistyspalvelujen ohjelmistot (091118)			
Menot	-15 000 €		
Netto	-15 000 €		
Rakennetun ympäristön tiedonhallintajärjestelmä (091129)			
Menot	-150 000 €	-160 029 €	107 %
Netto	-150 000 €	-160 029 €	107 %
Kääpälä-Kollinmäki jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu (091132)			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Valtatien 9 liittymäjärjestelyt Rusula-Pienami (091133)			
Menot	-200 000 €		
Netto	-200 000 €		
	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			
Menot	-465 000 €	-160 029 €	34 %
Netto	-465 000 €	-160 029 €	34 %

Kirjastojärjestelmä, sivistystoimi

Keski-kirjastojen käyttämä kirjastojärjestelmä on ikääntynyt. Kirjastot hankkivat Jyväskylän kaupunginkirjaston koordinoimassa hankkeessa uuden kirjastojärjestelmän. Maksuosuus määräytyy kunnan asukasluvun mukaan. Hankinta siirtyy vuodelle 2027.

Rakennetun ympäristön tiedonhallintajärjestelmä

Tietomallipohjaisen ja prosessiohjatun rakennetun ympäristön kokonaisratkaisun hankinta. Hankinnan tarkoituksena on yhdistää keskeiset rakennetun ympäristön ja maankäytön suunnittelun toiminnot ja niiden tiedonhallinnan yhden kokonaisjärjestelmän alle. Hankinnan tavoitteena on, että kaupungin, ja erityisesti konserni- ja kaupunkiympäristötoimialojen, keskeisiä toimintoja ja prosesseja kyetään ohjaamaan toiminnanohjauksella, joka parantaa tehokkuutta, ohjaa toimintaa ja lisää toiminnan läpinäkyvyyttä. Tietomallipohjainen maankäyttötietojen hallinta mahdollistaa siirtymisen tietosiiloista ja -saarekkeista yhtenäiseen kaupunkimallipohjaiseen tiedonhallintaan, niin kaksi- kuin kolmiulotteisesti. Hankinnalla korvataan vanhentunut ja useista eri järjestelmätoimittajien erillisistä komponenteista räätälöity paikkatietojen tiedostopohjainen erillISRatkaisu. Järjestelmän hankinta on tehty yhteishankintana Kuntien Tieran kautta ja vaiheittainen käyttöönottoprojekti on käynnissä. Elokuun loppuun mennessä käyttöönottokoulutukset on pidetty kaupunkimalli- ja kiinteistönmuodostuksen osakokonaisuuden sekä kaavoituksen ja maaomaisuuden hallinnan toiminnallisuuksien osalta. Loppuvuoden 2026 aikana aineistokonversiot ja käyttöönotto tehdään myös maanvuokralaskutuksen ja infraomaisuuden hallinnan toiminnallisuuksien osalta.

MT 6031, Kääpälä-Kollinmäki jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu

Suunnittelu on käynnistynyt, suunnitelma valmistuu vuoden 2027 aikana.

Valtatien 9 liittymäjärjestelyt Rusula-Pienami

Valtateiden 9 ja 24 risteysalueen asemakaavan (Pahkalan alue) rakentuminen edellyttää kääntymiskaistojen ja alikulkuyhteyden toteuttamista valtatielle 9. Rakentamissuunnittelu vuodelle 2026 ja toteutus vuosille 2027 ja 2028. Rusulan alueelle jo käynnistyvän liikerakentamisen myötä soveltuvien suurten vapaiden tonttien saatavuus valtateiden risteysalueelta on niukka. Pahkalan alueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2009 ja asemakaavan toteutuminen on estänyt mm. puutteelliset liikennejärjestelyt. Helmikuussa valmistui risteysalueiden liikennejärjestelyitä koskenut liikenneselvitys. Liikenneselvityksen pohjalta on sovittu maantiesuunnitelman käynnistämisestä elinvoimakeskukseen kanssa. Maantiesuunnitelman laatimiseksi elinvoimakeskus on pyytänyt puitejärjestelynsä kautta tarjouksen A-Insinöörit suunnittelutoimistolta. Saadun tarjouksen perusteella voidaan todeta, että suunnitelmat valmistuvat aikaisintaan loppuvuodesta 2027, jolloin tarvittavien liittymäjärjestelyiden rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuonna 2028.

INVESTOINNEITTAIN MAA- JA VESIALUEET

MAA- JA VESIALUEET	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Maa- ja vesialueet			
Menot	-700 000 €	-275 651 €	39 %
Tulot	200 000 €	34 954 €	17 %
Netto	-500 000 €	-240 697 €	48 %

Maanhankintana toteutunut ALK-tontin osto ns. kaupungintalon korttelista, Jämsän seurakunnan omistamien maa-alueiden ostaminen määrälana rautatieaseman ja Paunun alueelta, asuinrakentamiseen soveltuvan kiinteistön ostaminen Kalmoniemen alueelta, Haaviston automaattikeskuksen alueen ostaminen sekä erinäisiä alueidenkäyttölain 13. luvun säädöksiin perustuvia katualueiden haltuunottoja, joissa yksityiselle maanomistajalle on maksettu korvaus katualueen luovuttamisesta kaupungille.

Yritystonteista on tehty kaksi erillistä tonttivarausta Rusulan alueelta, yksi Kenraalintien varrelta Jämsänkoskelta ja yksi Himosraitin varrelta Himokselta. Tonttivaraukset eivät ole vielä johtaneet kiinteistökauppoihin. Asuintonttien osalta kysyntää ei ole ollut, ja elokuun loppuun mennessä toteutuneet kiinteistöjen myynnit ovat olleet vuokratonttien omaksi lunastamisia tai ennestään olevan asuinrakennuspaikan lisäalueita.

INVESTOINNEITTAIN RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT

RAKENNUKSET	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Ankkalammen päiväkot (093310)			
Menot	-200 000 €	-311 638 €	156 %
Netto	-200 000 €	-311 638 €	156 %
Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen (093434)			
Menot	-50 000 €	-20 683 €	41 %
Netto	-50 000 €	-20 683 €	41 %
Paunun liikuntahalli (093440)			
Menot	-100 000 €	-9 455 €	9 %
Netto	-100 000 €	-9 455 €	9 %
Uimahallin pukuhuone- ja pesutilojen muutostyöt (093441)			
Menot	-100 000 €	-79 637 €	80 %
Tulot		6 000 €	
Netto	-100 000 €	-73 637 €	74 %
Vinnin ulkorakennuksen katon kunnostus (093442)			
Menot	-50 000 €	-21 001 €	42 %
Netto	-50 000 €	-21 001 €	42 %
Jämsä-talo (093443)			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Paunun koulun aurinkopaneelit (093444)			
Menot	-170 000 €	-67 755 €	40 %
Netto	-170 000 €	-67 755 €	40 %
Juokslahden koulun lämmitystapamuutos (093445)			
Menot	-200 000 €	-68 247 €	34 %
Netto	-200 000 €	-68 247 €	34 %
Jämsän paloasema (093991)			
Menot	-1 300 000 €	-798 873 €	61 %
Tulot	250 000 €		
Netto	-1 050 000 €	-798 873 €	76 %
	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
RAKENNUKSET			
Menot	-2 270 000 €	-1 377 291 €	61 %
Tulot	250 000 €	6 000 €	2 %
Netto	-2 020 000 €	-1 371 291 €	68 %

Ankkalammen päiväkot

Uuden vuokrapäiväkodin piha-alueen työt on valmistunut 30. kesäkuuta 2026. Investointi on kohdistunut pihan maanrakennustöihin, leikkivälineisiin ja piha-alueen aitaan.

Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen

Vuonna 2025 on toteutettu kaupungin kiinteistöihin sähköautojen latauspisteitä investointirahan mukaisesti ja Suomen säädöskokoelman 733/2020 ohjetta noudattaen. Vuoden 2026 investointia on edistetty käyttäjien tarpeen mukaan eikä koko varatun investointirahan laajuudessa.

Paunun liikuntahalli (uudisrakennus)

Hankesuunnittelu on kilpailutettu ja arkkitehtitoimisto on valittu. Kaupunginjohtajan perustama suunnittelutyöryhmä on kokoontunut ensimmäisen kerran 1.4.2026 ja hankesuunnittelu on aloitettu. Hankesuunnittelu valmistuu loka-marraskuussa 2026. Rakentaminen on alustavasti suunniteltu ajoittuvan vuosille 2027-2028.

Uimahallin pukuhuone- ja pesutilojen muutostyöt

Uimahallin pukuhuone- ja pesutiloihin toteutetaan muutostyöt, jolloin asiakkaiden yksityisyys ja esteettömyys toteutuu paremmin naisten ja miesten puku- ja pesutiloissa. Muutossuunnitelmat ovat valmistuneet ja liikkumisesteisten pukuhuone- ja pesutilat muutostyö on tehty valmiiksi ennen uimahallin syyskauden avautumista.

Vinnin ulkorakennuksen katon kunnostus

Vinnin pihapiirissä olevan varastoulkorakennuksen vesikattohuopa on uusittu ja vaurioituneet rakenteet korjattu.

Jämsä-talo (uudisrakennus)

Kirjastotoimen palautuessa toukokuun alussa takaisin Raitille, Jämsä-talon investointia ei ole edistetty.

Paunun koulun aurinkopaneelit

Paunun koulun katolle lisätään aurinkopaneelikenttä edistämään Jämsän kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2035. Hankinta on toteutusvaiheessa ja valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä.

Juokslahden koulun lämmitystapamuutos

Juokslahden koulun lämmitystapamuutos on toteutusvaiheessa ja valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä. Suunnitelmana on uusia koulun lämmitysmuoto ilmalämpöpumpun ja biopolttoöljyn rinnakkaistoiminnaksi ja edistää Jämsän hiilineutraalitavoitetta vähentämällä fossiilisen polttoaineen käyttö vain pakkasjaksolle.

Jämsän paloasema

Jämsän paloaseman peruskorjaus ja laajennusurakka on valmistunut maaliskuussa 2026 ja rakennus on siirtynyt Keski-Suomen hyvinvointialueen vuokratyöön.

INVESTOINNEITTAIN KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Liikenneväylät, yleiset (094110)			
Menot	-1 750 000 €	-722 761 €	41 %
Netto	-1 750 000 €	-722 761 €	41 %
Pääväylien ympäristön parannushanke (094115)			
Menot	-100 000 €	-75 316 €	75 %
Netto	-100 000 €	-75 316 €	75 %
Siltojen peruskorjaus (094129)			
Menot	-400 000 €		
Netto	-400 000 €		
Päijännan asemakaavan katutekniikka (094141)			
Menot	-280 000 €	-5 652 €	2 %
Netto	-280 000 €	-5 652 €	2 %
Talvialantien saneeraus (Keskuskatu-Lukkoilantie) (094142)			
Menot	-200 000 €	-1 035 €	1 %
Netto	-200 000 €	-1 035 €	1 %
Himosraitin rakentaminen (094143)			
Menot	-40 000 €		
Netto	-40 000 €		
Rusulan alueen kadut (094144)			
Menot	-150 000 €	-45 338 €	30 %
Netto	-150 000 €	-45 338 €	30 %
Paunun alueen liikennejärjestelyt (094146)			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Paloaseman alikulkutunnelin muurit (094147)			
Menot	-100 000 €	-4 315 €	4 %
Netto	-100 000 €	-4 315 €	4 %
Himoskylän hulevedet ja Länsi-Himoksen kiertoliittymän viimeistely (094197)			
Menot	-200 000 €	-30 700 €	15 %
Tulot	140 000 €	7 121 €	5 %
Netto	-60 000 €	-23 579 €	39 %
Länsikeskuksen kiertoliittymän keskialue (094198)			
Menot	-80 000 €	-2 000 €	3 %
Netto	-80 000 €	-2 000 €	3 %
Hulevesiviemärin rakentaminen (095000)			
Menot	-150 000 €	-104 058 €	69 %
Netto	-150 000 €	-104 058 €	69 %
Hulevesiviemärin saneeraus (095010)			
Menot	-50 000 €		
Netto	-50 000 €		

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Menot	-3 600 000 €	-991 174 €	28 %
Tulot	140 000 €	7 121 €	5 %
Netto	-3 460 000 €	-984 054 €	28 %

Liikenneväylät, yleiset

Kääpälän alueen kadunsaneeraustyöt ovat käynnissä. Hartusvuorentien saneeraus käynnistyy syksyn aikana. Aallontien ja Koivutien kunnallistekniikan saneeraussuunnittelu on käynnissä. Asfalttiurakassa on asfaltoitu mm. Linnamäentie, osa Seppolantietä, Asemakatu ja Esankatu. Katuvalaistuksen saneerausta toteutetaan käynnissä olevissa urakoissa Jämsän ja Jämsänkosken taajamissa.

Pääväylien ympäristön parantaminen

Siltakadun (Keskuskatu-Lindemaninkatu) ja Lamminsuontien katuvalaistuksen saneeraus toteutettu.

Siltojen peruskorjaus

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

Päijänrannan asemakaavan katutekniikka

Suunnitelmat on laadittu, rakentaminen ei etene vuoden aikana.

Talvialantien saneeraus (Keskuskatu-Lukkoilantie)

Talvialantien saneeraus välillä Keskuskatu-Lukkoilantie. Rakennekerrokset uusitaan vain kevyen liikenteen väylälle. Katuvalaistus saneerataan ja pylväisiin tehdään varaukset kausivaloille. Ajoin ja kevyen liikenteen väylä asfaltoidaan ja istutetaan uudet katupuut. Kevään kilpailutuksessa ei saatu tarjouksia, uusi kilpailutus syksyn aikana.

Himosraitin rakentaminen

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

Rusulan alueen kadut

Rusulankatuun on tehty suunnitelman mukaisia muutoksia, päällystys- ja viimeistelytyöt tehdään alueelle toteutuvat liikerakennuksen aikataulussa.

Paunun alueen liikennejärjestelyt

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

Paloaseman alikulkutunnelin muurit

Muurien suunnittelu on käynnissä.

Himoskylän hulevedet ja Länsi-Himoksen kiertoliittymän viimeistely (Saavutettavampi Himos)

Suunnitelma on valmistunut ja urakka on kilpailutettu. Rakennustyöt ovat käynnistyneet elokuussa.

Länsikeskuksen kiertoliittymän keskialue

Kiertoliittymän keskialueelle sijoittuva taideteos on kilpailutettu.

Hulevesiviemärin rakentaminen

Kääpälän alueella on rakennettu hulevesiviemäriverkostoa ja Lavaojan rummun rakennustyöt on viimeistely. Talvialan sataman alueelle on laadittu kosteikko/ viivytysallas suunnitelma. Paloaseman/ Teollisuuskadun alueen hulevesisuunnittelu on käynnissä.

Hulevesiviemärin saneeraus

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

INVESTOINNEITTAIN PUISTOT, LEIKKI- JA LIIKUNTAPAIKAT

PUISTOT, LEIKKI- JA LIIKUNTAPAIKAT	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Puistot ja leikkipaikat, yleiset (096000)			
Menot	-50 000 €	-28 283 €	57 %
Netto	-50 000 €	-28 283 €	57 %
Jämsäpuisto (096010)			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikan monitoimiareena (096030)			
Menot	-10 000 €		
Netto	-10 000 €		
Särkijärven lähiliikuntapaikka (096118)			
Menot	-65 000 €	-489 €	1 %
Netto	-65 000 €	-489 €	1 %
Koskenpään koulun lähiliikuntapaikka (096122)			
Menot	-60 000 €	-193 €	0 %
Netto	-60 000 €	-193 €	0 %
Ulkoliikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen (096310)			
Menot	-20 000 €		
Netto	-20 000 €		
Satamat ja venerannat (096580)			
Menot	-200 000 €	-24 395 €	12 %
Netto	-200 000 €	-24 395 €	12 %
Jukka Virtasen pallokentän perusparannus (096587)			
Menot	-30 000 €		
Netto	-30 000 €		
Liikuntareitistöt (096590)			
Menot	-200 000 €	-29 788 €	15 %
Tulot	31 000 €	338 €	1 %
Netto	-169 000 €	-29 450 €	17 %
Liikuntakenttien aitojen uusiminen (096593)			
Menot	-35 000 €		
Netto	-35 000 €		
	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat			
Menot	-770 000 €	-83 147 €	11 %
Tulot	31 000 €	338 €	1 %
Netto	-739 000 €	-82 809 €	11 %

Puistot ja leikkipaikat, yleiset

Leikkikenttien perusparantaminen

Kaipolan keskuspuiston leikkivälineet ja pallokentän leikkipaikan vaijeriliun tarvikkeet on hankittu. Vaijeriliun kunnostustyö on toteutettu.

Jämsäpuisto

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikan monitoimiareena

Suunnittelu on käynnistynyt elokuun aikana.

Särkijärven lähiliikuntapaikka

Esteettömälle pukutilalle on myönnetty poikkeamislupa. Pukutilan rakentaminen toteutetaan syksyn aikana.

Koskenpään koulun lähiliikuntapaikka

Urakka on kilpailutettu uudelleen, toteutus syksyn aikana.

Ulkoliikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen

Jämsänjoen rantareitin valaistuksen rakentaminen on suunnittelussa, toteutus syksyn aikana.

Satamat ja venerannat

Läkipohjan ja Hulkion sataman töiden toteutus on valmistelussa. Kunnostus- ja parannustöitä toteutetaan veneilykauden päätyttyä.

Jukka Virtasen pallokentän perusparannus

Suunnittelu on käynnissä.

Liikuntareitistöt

Rakentamiseen on saatu Keski-Suomen liitolta 70 prosentin rahoitus. Hankkeeseen on tehty muutoshakemus, joka hyväksytty. Ulkoilureittien taukopaikka ja kyltitysurakka on käynnissä.

Liikuntakenttien aitojen uusiminen

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

INVESTOINNEITTAIN KONEET JA KALUSTO

KONEET JA KALUSTO	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Kuljetuskalusto, konekeskus (097318)			
Menot	-100 000 €	-62 041 €	62 %
Netto	-100 000 €	-62 041 €	62 %
Tietohallinnon palvelimet (097410)			
Menot	-20 000 €	-9 215 €	46 %
Netto	-20 000 €	-9 215 €	46 %
Ankkalammen päiväkodin irtokalusteet (097435)			
Menot	-60 000 €	-38 062 €	63 %
Netto	-60 000 €	-38 062 €	63 %
Piennarmurskain (097740)			
Menot	-40 000 €		
Netto	-40 000 €		
Tukkikärä ja kuormain (097741)			
Menot	-50 000 €	-42 999 €	86 %
Netto	-50 000 €	-42 999 €	86 %
Ruohonleikkurit, ulkoliikuntapaikat (097742)			
Menot	-30 000 €	-20 803 €	69 %
Netto	-30 000 €	-20 803 €	69 %
Paunun urheilukentän kilpa- ja harjoitusaidat (097743)			
Menot	-50 000 €	-34 605 €	69 %
Netto	-50 000 €	-34 605 €	69 %
	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
KONEET JA KALUSTO			
Menot	-350 000 €	-207 725 €	59 %
Netto	-350 000 €	-207 725 €	59 %

Kuljetuskalusto, konekeskus

Hankittu kaksi sähkökäyttöistä pakettiautoa.

Tietohallinnon palvelimet

Määrärahoilla hankitaan vuosittain uusia palvelimia vanhojen tilalle. Alkuvuodesta 2026 on hankittu työasemahallintaan tarkoitettu palvelin. Loppuvuodesta uusitaan tiedostopalvelin.

Ankkalammen päiväkodin irtokalusteet

Uuden päiväkodin kalustaminen; Viiskulman ja Palomäen päiväkotien vanhentuneiden irtokalusteiden uusiminen uuden päiväkodin aloittamisen yhteydessä. Kalustehankinnat pääosin tehty.

Piennarmurskain

Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.

Tukkikärä ja kuormain

Tukkikärän ja kuormain hankittu.

Ruohonleikkurit, ulkoliikuntapaikat

Ruohonleikkuri on hankittu.

Paunun urheilukentän kilpa- ja harjoitusaidat

Aidat hankittu.

5. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella työttömien määrä ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ovat nousseet viime vuodesta.

Alueen työllisyystilanne 08/2026:

- Työnhakijoita 4 318 (ed. vuosi 4 178, muutos + 3,4 %)
- Työttömiä työnhakijoita 2 843 (ed. vuosi 2 432, muutos + 16,9 %)
- Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 14,0 % (ed. vuosi 11,9 %, muutos +2,1 %)
- Pitkäaikaistyöttömiä 1 232 (ed. vuosi 1 091, muutos + 20,9 %)
- Uusia avoimia työpaikkoja 68 (ed. vuosi 100, muutos -32 %)

(Lähde: Työnvälitystilasto)

Työttömien määrä ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ovat kuitenkin parantuneet alkuvuodesta 2026. Eniten työttömiä työnhakijoita oli heinäkuussa, 2 836 hlöä. Korkeimmillaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli maaliskuussa, 15,8 %.

Jämsässä on ollut vuoden 2026 aikana toukokuuta lukuun ottamatta työllisyysalueen korkein työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta. Korkeimmillaan lukema oli maaliskuussa, 18,1 %. Elokuussa muutos on jo parempaan suuntaan, 15,4 %. Seuraavaksi korkein työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on elokuussa Joutsassa, 14,9 %.

Huolestuttava piirre työllisyysalueen työttömyyden rakenteessa on paitsi edelleen lisääntynyt pitkäaikaistyöttömien määrä myös korkea ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaisesta työvoimasta. Luku on pysynyt koko vuoden 2026 ajan yli 40 %, ollen elokuussa 46,6 %. Luku on suurin kaikista työllisyysalueista tällä hetkellä. Ulkomaalaisten työttömyysprosentti alueella on kuitenkin ollut korkeammalla aikaisempina vuosina: joulukuussa 2023 62,9 %, heinäkuussa 2024 62,6 % ja vielä työllisyysalueen aloittaessa toimintansa tammikuussa 2025 51,5 %.

Alueen kunnista korkein ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaisesta työvoimasta on elokuussa 2026 Jämsässä, 69,5 %, seuraavaksi korkein Joutsassa 55,8 % ja kolmanneksi korkein Mänttä-Vilppulassa, 39,2 %. Luhangasta, Multialta ja Toivakasta tietoa ei ole saatavilla kuntakohtaisesti, koska yhteismäärä jää alle 5 henkilön.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta on ollut vuoden 2026 aikana korkeimmillaan kesäkuussa, jolloin se oli 25,9 %. Elokuussa luku oli kääntynyt laskuun ollen 22,1 %.

Henkilöstö ja henkilöstöresurssi

Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmassa työllisyysalueen suunniteltu vakituinen henkilöstöresurssi on 49 htv ja määräaikainen henkilöstöresurssi on 0,5 htv. Vakituinen henkilöstöresurssi toteutuu 48,05 htv:n suuruisena. Määräaikaista henkilöstöresurssia ei tällä hetkellä ole. Työllisyysalueella asiantuntijakohtaiset asiakasmäärät ovat tällä hetkellä asiakkaita on keskimäärin 120-130 asiakasta/htv.

Ulkoiset ja sisäiset	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
Liikevaihto	3 594 101	2 396 056	2 102 392	66,67 %	113,97 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 022 656	350 362	190 138	34,26 %	184,27 %
Tuet ja avustukset	-882 656	-341 111	-700 157	38,65 %	48,72 %
Materiaalit ja palvelut	-682 500	-422 821	-410 492	61,95 %	103,00 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 000	-3 689	-5 417	36,89 %	68,11 %
Ostot tilikauden aikana	-10 000	-3 689	-5 417	36,89 %	68,11 %
Palvelujen ostot	-672 500	-419 131	-405 075	62,32 %	103,47 %
Henkilöstökulut	-2 926 601	-1 896 107	-1 379 272	64,79 %	137,47 %
Palkat ja palkkiot	-2 370 485	-1 549 820	-1 129 898	65,38 %	137,16 %
Henkilösivukulut	-556 116	-346 287	-249 374	62,27 %	138,86 %
Eläkekulut	-475 993	-295 584	-214 888	62,10 %	137,55 %
Muut henkilösivukulut	-80 123	-50 703	-34 486	63,28 %	147,02 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-125 000	-78 602	-78 720	62,88 %	99,85 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)		7 778	-276 110		-2,82 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä		7 778	-276 110		-2,82 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		7 778	-276 110		-2,82 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		7 778	-276 110		-2,82 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Työllisyysalueen liikevaihto toteutuu tällä hetkellä normaalin vuosisyklin mukaisesti. Kuntien kuukausittainen laskutus, joka näkyy liiketoiminnan tuottoina, on toteutunut suunnitellusti. Henkilöstökulut toteutuvat suunnitellusti. Kuntakohtaisten kustannuspaikkojen laskutus on toteutunut suunnitellusti 2 kk välein palveluiden ja maksatuksen mukaisesti. Palveluiden ostoon vaikuttaa asiakkaiden palvelutarve. Tällä hetkellä palveluiden ostojen toteuma on n. 58,9 % talousarvion varauksesta. Materiaalien ja tarvikkeiden osalta hankintoja tehdään tarpeen ilmentyessä, tällä hetkellä talousarvion varauksesta on käytetty n. 37 %.

Tavoitteet vuodelle 2026

Omistajan asettamat tavoitteet

Vahva elinkeinoelämä				
Tavoite	Oikea-aikainen lakisääteinen työvoimapalvelu			Toteutuu osittain
Mittari	Alkuhaastattelut toteutuvat lakisääteisessä ajassa (prosentuaalinen osuus)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		57,7	38	60
Mittari	Suunnitelmien ajantasaisuus (montako prosenttia suunnitelmista on ajantasalla)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		70,4	69,9	75
Mittari	Työvoimapolitiittisen lausunnon käsittelyaika (päivää, laissa 10 päivää)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		9	7	10
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Alkuhaastattelujen toteutuminen lakisääteisessä ajassa muutettu prosentuaaliseksi osuudeksi johtuen saatavilla olevista tilastotiedoista. Elokuussa 57,7 % alkuhaastatteluista toteutui lakisääteisessä ajassa, joka on 10 päivää. Valtakunnallisesti sama lukema on 37,3 %. Lakimuutoksen johdosta alkuhaastattelun järjestämisen määräaika muuttui 5:stä 10 päivään. Samoin lakimuutoksesta johtuen työvoimapolitiittisen lausunnon käsittelyaika muuttui 5 päivästä 10 päivään, tavoite päivitetty lakisääteisen 10 päivän mukaiseksi. Lausunnot käsitellään keskimäärin tavoiteajassa. Suunnitelmien ajantasaisuus on noussut.			

Muut tavoitteet

Vahva elinkeinoelämä				
Tavoite	Työn ja työntekijän kohtaaminen - työnantajayhteistyön vahvistaminen ja kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen sekä työvoiman liikkuvuuden tukeminen			Toteutuu osittain
Mittari	Osallistuminen kansainvälisen rekrytoinnin tapahtumiin			Tavoite 12/2026
				2
Mittari	Työnantajakontaktien määrä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		390	600	1 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työnantajakontakteja on alkuvuoden aikana ollut yhteensä 390 kpl. Kontaktien kirjautumisessa on edelleen ollut alkuvuonna hankaluuksia, mutta tähän on tartuttu tarkentamalla kirjaamiskäytäntöjä. Kansainvälisen palvelun yhteistyöhön on osallistuttu valtakunnallisesti ja alueellisesti. Palveluita on esitelty paikallisissa yrittäjätapaamisissa.			

Tavoite	Työllistymisen tukeminen - yksilölliset valmennuspolut ja työttömyysjaksojen lyhentäminen			Toteutuu osittain
Mittari	Valmennukseen osallistujien määrä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		271	100	200
Mittari	Jatkuvien työttömyysjaksojen kesto viikkoina	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		68	63	60
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Jatkuvien työttömyysjaksojen kesto viikkoina on noussut 68 viikkoon alkuvuoden aikana. Valmennukseen osallistunut 271 henkilöä alkuvuoden aikana.			
Tavoite	Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus – kehitetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelua			Toteutuu osittain
Mittari	Kasvokkain toteutettu palvelu	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		31	28	38
Mittari	Palkkatukijaksot, +55 työllistämistukijaksot ja Nuoret töihin -rekrytukijaksot	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		32	65	65
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kasvokkaisen palvelun määrä on noussut hieman. Mukana luvussa on huomioitu työnhakukeskustelut, täydentävät työnhakukeskustelut ja alkuhaastattelut. Myönteisiä palkkatukipäätöksiä on alkuvuoden aikana tehty alueella yhteensä 19 kpl ja näistä kaksi on 55+ työllistämistukea. Nuoret töihin -tuesta meneillään 13 elokuun loppuun mennessä tehtyjä päätöksiä.			
Tavoite	Joustavat koulutusratkaisut - Oppilaitosyhteistyön edistäminen ja koulutusratkaisuiden etsiminen työelämän tarpeisiin			Toteutuu
Mittari	Työvoimakoulutukseen osallistuneiden määrä	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		75	60	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Elokuussa 2026 Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen työnhakijoista työvoimakoulutuksessa oli 75 henkilöä.			
Tavoite	Tehokas resurssien käyttö - painotus vaikuttavuuteen, kehitetään työllisyysalueen ja kuntien itse tuottamia palveluita			Toteutuu osittain
Mittari	Kehitetyt vaikuttavuuden arvioinnin mittarit ja tilastot	Toteuma 8/2026		Tavoite 12/2026
		3		6
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työllisyysalue on lähtenyt mukaan mittareiden kehittämisen hankkeeseen, mutta työ ei ole vielä valmista. Paikallisia mittareita rakennetaan.			

Tavoite	Tiedolla johtaminen - Power BI -raportoinnin kehittäminen ja hyödyntäminen päätöksenteon tukena			Toteutuu
Mittari	Power BI-raportti työllisyysalueelle luotu	Toteuma 8/2026		Tavoite 12/2026
		1		1
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Power BI-raportit on otettu käyttöön esihenkilöille, mutta ei vielä koko henkilöstölle. Henkilöstön raporttien käyttöönottoa varten luodaan alkusyksyn aikana henkilöstön raporttitasoja. Jyväskylä tuottaa lisäksi julkisen työllisyyskatsausraportin koko Keski-Suomeen, myös Eteläisen Keski-Suomen kuntien osalta.			
Tavoite	Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen			Toteutuu
Mittari	Henkilöstön työpaikkakokoukset	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		3	4	4
Mittari	Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin, osallistumiskerrat	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		278	50	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työpaikkakokouksia on pidetty vuoden aikana 3 kpl. Kolmas oli luonteeltaan yhteisöllisyyttä ja työssä jaksamista tukeva. Henkilöstö on osallistunut koulutuksiin 278 kertaa ja 650 tuntia.			

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöasiakaspalvelun kuormitustilanteet eri puolilla aluetta	3	4	12
Arviointi	Työnhakijoiden määrä on edelleen korkealla. Eri puolilla aluetta on ollut laajahkoja lomautuksia, jotka kuormittavat asiakaspalvelua. Tilannetta tasataan kiertävän asiantuntijaresurssin avulla. Muutosturvakoulutusten suunnittelussa on kuormitusta.			
Toimenpide	Rekrytoidaan kiertävä työntekijä			
Toimenpide	Työtä tasataan kohdistamalla asiantuntijaresurssia tilanteen mukaan			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöstön jaksaminen	3	3	9
Arviointi	Useat lakimuutokset ja asiakkaiden suuri määrä ovat kuormittaneet työllisyysalueella koko vuoden ajan. Työkuormaa jaetaan mahdollisuuksien mukaan ja henkilöstön jaksamista seurataan ja tuetaan.			
Toimenpide	Jatkuva keskustelu arjessa työn tavoitteista			
Toimenpide	Riittävän henkilöstömäärän turvaaminen			
Toimenpide	Selkeät toimenkuvat ja vastuiden jakaminen			
Toimenpide	Sijaisuusvastuiden jakautuminen tasapuolisesti			
Toimenpide	Tasapuolisesti jakautuvat asiakasmäärät			
Toimenpide	Tilanteiden purku mahdollisimman nopeasti			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Poikkeukselliset olosuhteet ja niistä johtuva työvoimaviranomaisen erityistehtävän täyttäminen	4	3	12
Arviointi	Vastuut erityistehtävän täyttämiseksi on jaettu. Osallistumme valtakunnallisiin valmiusharjoituksiin. Riski ei ole toteutunut 2026 aikana, mutta se on edelleen mahdollinen.			
Toimenpide	Hyvä varautumissuunnittelu			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Suuri äkillinen rakennemuutostilanne	3	3	9
Arviointi	Ei ole toteutunut vuoden 2026 aikana, mutta on edelleen mahdollinen.			
Toimenpide	Henkilöresurssin kohdentaminen rakennemuutoksen kohteena olevan kunnan asiakaspalveluun			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Työvoiman määrän laskeminen alle 20 000 ja velvoite lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestämiseen uudelleen	4	4	16
Arviointi	Ei ole toteutunut 2026 aikana, mutta on edelleen mahdollinen.			
Toimenpide	Aktiiviset neuvottelut naapurikuntien kanssa			
Toimenpide	Alueen hyvä maine naapurikunnissa			
Toimenpide	Hyvän yhteistyön rakentaminen			
Toimenpide	Kustannustehokkaan rakenteen ja palveluiden luominen			
Toimenpide	Vaikuttavien palveluiden ja toimivan organisaation vakiinnuttaminen			

6. Jämsän Vesi liikelaitos

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Jämsän Vesi liikelaitoksella vuonna 2025 käyttöön otetun ArcGIS-paikkatietojärjestelmän verkostotietoja päivitetään ja korjataan edelleen normaalin työn ohessa, mikä on kuormittanut henkilöstöä arvioitua enemmän. Tämän seurauksena osa investoinneista ei ole toteutunut suunnitellulla tavalla. Kuluvana vuonna on tullut kuluneeksi 90 vuotta ensimmäisen yhteisen vesijohdon rakentamisesta Jämsän alueelle. Tämän juhlavuoden merkeissä Jämsän Vesi on jalkautunut kylätahtumiin ja jakanut vesihuollon varautumisämpäreitä.

	TA 2026	TOT 8/2026	TOT 8/2025	TOT% 8/2026	Vertailu ed. vuosi
Liikevaihto	4 976 330	3 616 009	3 764 001	72,66 %	96,07 %
Valmistus omaan käyttöön	15 000	1 626	1 031	10,84 %	157,64 %
Liiketoiminnan muut tuotot	46 670	53 623	57 532	114,90 %	93,20 %
Materiaalit ja palvelut	-2 419 600	-1 470 826	-1 474 488	60,79 %	99,75 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 100 600	-549 454	-599 919	49,92 %	91,59 %
Palvelujen ostot	-1 319 000	-921 372	-874 569	69,85 %	105,35 %
Henkilöstökulut	-621 737	-569 731	-550 281	91,64 %	103,53 %
Palkat ja palkkiot	-503 594	-466 410	-453 765	92,62 %	102,79 %
Henkilösivukulut	-118 143	-103 321	-96 517	87,45 %	107,05 %
Eläkekulut	-101 122	-88 577	-83 056	87,59 %	106,65 %
Muut henkilösivukulut	-17 021	-14 745	-13 460	86,63 %	109,54 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 494 648	-964 789	-957 639	64,55 %	100,75 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 494 648	-964 789	-957 639	64,55 %	100,75 %
Liiketoiminnan muut kulut	-60 400	-31 369	-31 219	51,94 %	100,48 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	509 615	637 407	808 936	125,08 %	78,80 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-405 000	-15 001	-59 598	3,70 %	25,17 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	104 615	622 406	749 338	594,95 %	83,06 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	104 615	622 406	749 338	594,95 %	83,06 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	104 615	622 406	749 338	594,95 %	83,06 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Jämsän Veden toiminta on ollut pääosin suunnitelman mukaista. Myyntituotot ovat edelliseen vuoteen verrattuna hieman pienemmät. Kustannusten arvioidaan olevan edellisen vuoden tasolla.

Tavoitteet vuodelle 2026

Laskuttamattoman veden osuutta voidaan arvioida vasta vuoden lopussa tasauslaskutuksen jälkeen, koska todellinen kulutus selviää vasta silloin.

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki			
Tavoite	Vesijohtoverkoston vuotovesien vähentäminen		Toteutuu osittain
Mittari	Laskuttamattoman puhtaan veden osuus	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		27,5	15
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Toteutuminen on vielä epävarma ja riippuu projektien etenemisestä. Lopullinen varmuus toteutumisesta nähdään vasta vuoden vaihteen jälkeen.		

Muut tavoitteet

Pito- ja vetovoimainen kuntatyönantaja				
Tavoite	Osaamisen ylläpito ja kehittäminen			Toteutuu
Mittari	Osallistuminen koulutuksiin/tilaisuuksiin [kpl]	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		14	19	25
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Osa koulutuksista on lakisääteisiä koulutuksia ja osa muuta osaamisen lisäämistä			

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Putkirikko / toiminnan kannalta kriittisen laitteen rikkoutuminen	4	4	16
Toimenpide	Laitteiden kunnossapito			
Toimenpide	Päivystys			
Toimenpide	Tiedottaminen			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Sähkökatkot	4	3	12
Toimenpide	Isojen jv-pumppaamoiden ylivuotoaltaat			
Toimenpide	Kriittisten kohteiden varavoima			
Toimenpide	Päivystys			
Toimenpide	Verkon rakenne (ylävesisäiliöt)			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Talousveden saastuminen (mikrobiologinen tai kemiallinen)	4	3	12
Toimenpide	Häiriötilannesuunnitelmien ylläpito			
Toimenpide	Koulutus			
Toimenpide	Päivystys			
Toimenpide	Tiedotus			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Viemäritulva tai ylivuoto	3	3	9
Toimenpide	Laitosten ja verkoston suunnitelmallinen kunnossapito			
Toimenpide	Päivystys			
Toimenpide	Tiedotus			

Riskien osalta tilanne ei ole muuttunut. Riskien hallinnan osalta suunnitellut toimenpiteet ovat edelleen toimivia.

Investoinnit - Jämsän Vesi liikelaitos

Investointiohjelman toteutusta on jouduttu tarkistamaan resurssipulan vuoksi, ja osa investoinneista siirtyy tuleville vuosille. Toteutusta on edistetty yhteistyössä kunnallistekniikan rakentamisen kanssa sekä hyödyntämällä kaivamattomia menetelmiä valituilla alueilla Jämsänjokivarressa ja Kääpälän alueella.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

VESILAITOKSEN KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Vesijohtoverkoston rakentaminen (099400)			
Menot	-50 000 €		
Netto	-50 000 €		
Vesijohtoverkoston saneeraus (099410)			
Menot	-340 000 €	-68 554 €	20 %
Netto	-340 000 €	-68 554 €	20 %
Vedenottamoiden ja vesilaitosten rakentaminen (099420)			
Menot	-325 000 €	-31 403 €	10 %
Netto	-325 000 €	-31 403 €	10 %
Vedenottamoiden ja vesilaitosten saneeraus (099430)			
Menot		-18 879 €	
Netto		-18 879 €	
Jätevesiverkoston rakentaminen (099440)			
Menot	-200 000 €		
Netto	-200 000 €		
Jätevesiverkoston saneeraus (099450)			
Menot	-320 000 €	-183 501 €	57 %
Netto	-320 000 €	-183 501 €	57 %
Jäteveden puhdistamoiden saneeraus (099460)			
Menot	-300 000 €	-65 261 €	22 %
Netto	-300 000 €	-65 261 €	22 %
Himoksen vesihuoltohankkeet (099480)			
Menot	-150 000 €	2 296 €	-2 %
Netto	-150 000 €	2 296 €	-2 %
Veden kulutuksen seuranta (099497)			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
VESILAITOKSEN KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Menot	-1 785 000 €	-365 302 €	20 %
Tulot	0 €	0 €	0 %
Netto	-1 785 000 €	-365 302 €	20 %

Vesijohtoverkoston rakentaminen

Vesijohtoverkostoa rakennetaan tarpeen mukaan. Vuonna 2026 ei ole ollut tarvetta uuden vesijohtoverkoston rakentamiselle

Vesijohtoverkoston saneeraus

Vesijohtoverkostoa saneerataan ensisijaisesti niillä alueilla, missä saneerataan samanaikaisesti muuta kunnallistekniikkaa. Vesijohtoverkostoa on saneerattu Kääpälässä ja Jämsänkosken Koivutien saneerauksen suunnittelu on tehty. Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto on viivästynyt ja siirtynyt loppuvuoteen.

Vedenottamoiden ja vesilaitosten rakentaminen

Läntipohjan lisävedenhankintaan liittyen on tehty tutkimuksia GTK:n toimesta. Jämsänkosken alueen talousveden käsittelyn kehittämiseksi on tarkoitus rakentaa uusi alkalointilaitos, mutta sen toteutus tulee siirtymään vuoteen 2027.

Vedenottamoiden ja vesilaitosten saneeraus

Vedenottamoiden ja vesilaitosten saneeraukseen ei ole talousarviossa varattu rahaa, mutta veden laadun turvaamiseksi vedenottamolle asennettiin UV-laitteisto.

Jätevesiverkoston rakentaminen

Jätevesiverkostoa rakennetaan tarpeen mukaan. Syksyllä 2026 on tarkoitus rakentaa Rekolantien alueelle jätevesiverkostoa.

Jätevesiverkoston saneeraus

Jätevesiverkostoa saneerataan ensisijaisesti niillä alueilla, missä saneerataan samanaikaisesti muuta kunnallistekniikkaa, kuten esimerkiksi Kääpälän alueella. Tämä saneeraus jatkuu kesäkaudella. Lisäksi verkostoa on saneerattu hyödyntämällä kaivamattomia menetelmiä Jämsänjokivarressa ja Kääpälässä.

Jäteveden puhdistamoiden saneeraus

Hallin jätevedenpuhdistamolle on hankittu uusi lietelava ja uusittu valaistus. Jämsän keskuspuhdistamolle on hankittu sähkökeskuksiin sammutinjärjestelmät.

Himoksen vesihuoltohankkeet

Himoksen vesihuoltohankkeisiin on varattu vuosittain rahaa tulevaa tarvetta varten. Kesän aikana Himoksen vesihuoltohankkeet eivät ole edistyneet.

Vedenkulutuksen seuranta

Vedenkulutuksen seuranta ei ole edistynyt kesän aikana.

Yhteensä

Investoinnit Jämsän Vesi liikelaitos	TA 2026	TOT 8/2026	TOT% 8/2026
Menot	-1 785 000 €	-365 302 €	20 %
Tulot	0 €	0 €	0 %
Netto	-1 785 000 €	-365 302 €	20 %

7. Konserniyhtiöiden toiminta ja talous

7.1 Kiinteistö Oy Jämsänmäki

Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Yhtiön toiminta kaudella

Koy Jämsänmäen hallitus päätti talousarvion muutoksesta huhtikuun kokouksessaan. Muutostarve johtui erityisesti sotekiinteistöjen yhtiöittämiseen liittyneistä muutoksista. Talousarviota laadittaessa suunniteltiin vielä, että osa sotekiinteistöistä siirtyisi Jämsänmäen omistukseen. Kaikki yhtiötettävät sotekiinteistöt siirtyivät kuitenkin Jämsän Yrityskiinteistöjen omistukseen.

Edellisen tilikauden lopussa päättynyt vastaanottotoiminta näkyy asuntojen käyttöasteessa ja yhtiön taloudellisessa tilanteessa. Käyttöaste on edelleen tavoitetasoa alhaisempi. Vaikutukset korostuvat erityisesti Jämsänkosken taajamassa, kun taas Jämsän taajamasta vapautuneet asunnot on saatu vuokrattua paremmin uudelleen.

Tilikauden aikana on päätetty maalämpöinvestoinneista sekä valmisteltu uudiskohteen rakentamista Jämsän taajamaan. Yhtiön asuntokannan keski-ikä on yli 40 vuotta. Vaikka asuntoja on osittain tyhjillään, nykyaikaisille ja esteettömille asunnoille on edelleen kysyntää. Yhtiön tavoitteena on uudistaa paikkakunnan asuntokantaa peruskorjausten lisäksi myös uudisrakentamisen avulla.

Kiinteistö Oy Jämsänmäki				
TALOUSARVIO 2026 (muutos 28.4., mm alkuperäisellä talousarviolla olleet sotekohteet jätetty pois)				
TA Seuranta	TA 2026	TA 1-8 2026	TOT 1-8 2026	
Liikevaihto				
Huoneistovuokrat	3 567 000	2 378 000	2 377 000 €	100%
Käyttökorvaukset	245 000	163 000	156 000 €	96%
Muut tuotot	20 000	13 000	12 000 €	92%
Liikevaihto	3 832 000	2 555 000	2 545 000 €	100%
Henkilöstökulut		0		
Palkat ja palkkiot	220 000	147 000 -	148 000 €	101%
Muut palkat ja palkkiot		0		
Eläkekulut		0		
Muut henkilöstösivukulut		0		
Henkilöstö yht.	255 000	170 000 -	178 000 €	105%
Poistot ja arvonalentumiset		0		
Käyttöomaisuudesta ja muut	582 000	388 000		
Poistot yhteensä	642 000	428 000 -	417 000 €	97%
Liiketoiminnan muut kulut		0		
Hallinto	118 000	79 000		
Hallinto yhteensä	118 000	79 000 -	88 000 €	111%
		0		
Käyttö ja huolto	333 000	222 000 -	209 000 €	94%
Ulkoalueiden hoito	23 000	15 000 -	19 000 €	127%
Siivous	67 000	45 000 -	45 000 €	100%
Lämmitys	518 000	345 000 -	359 000 €	104%
Vesi ja jätevesi	233 000	155 000 -	173 000 €	112%
Sähkö	217 000	145 000 -	139 000 €	96%
Jätehuolto	100 000	67 000 -	60 000 €	90%
Vahinkovakuutukset	77 000	51 000 -	72 000 €	141%
Vuokrat	74 000	49 000 -	20 000 €	41%
Kiinteistövero	107 000	71 000 -	52 000 €	73%
Huoneisto- ja kiint.korjaukset	456 000	304 000 -	228 000 €	75%
Muut hoitokulut	9 000	6 000 -	5 000 €	83%
Saadut korvaukset ja avustukset	-19 000	-13 000	2 000 €	15%
Yhteensä	2 195 000	1 463 000 -	1 379 000 €	94%
Luottotappiot		0	2 000 €	
Muut kulut yhteensä	2 195 000	1 463 000 -	1 377 000 €	94%
LIIKEVOITTO /-TAPPIO	622 000	415 000	485 000 €	117%
Rahoitustuotot ja -kulut		0		
Korkotuotot		0	4 000	
Korko- ja rahoituskulut	340 000	227 000	-192 000	85%
Yhteensä	340 000	227 000	-188 000	83%
Voitto / Tappio ennen satunn.eriä	282 000	188 000	297 000	158%
Satunnaiset tuotot / kulut yhteensä		0		
Voitto/Tappio ennen tilipäättösiirtoja / veroja	282 000	188 000	297 000	
		0		
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	282 000	188 000	297 000	158%

*alustava, vähäiset muutokset mahdollisia

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki				
Tavoite	Käyttöasteen parantaminen			Toteutuu osittain
Mittari	Käyttöaste (%)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		87	89	95
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Käyttöaste on alemmalla tasolla mitä viime vuosina. Vastaanottotoiminnan päätyttyä asuntoja on jäänyt tyhjilleen. Etenkin Jämsänkosken taajamassa liikaa vajaakäyttöä. Toisaalta esimerkiksi Hallissa käyttöaste noussut huomattavasti aiemmista vuosista, vajaakäyttöä ei enää juurikaan ole. Keskustaajama Jämsässä myös keskimääräistä parempi tilanne.			

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Vuokranmääritysyksiköitä (kpl)	34	36	2	5,88 %
Asuntoja (kpl)	677	712	35	5,16 %
Toimitilat (kpl)	2	2	0	0,00 %
Huoneistoala (m ²)	33 671	35 707	2 036	6,04 %
Yksikköhinnat:				
Vuokra (€/m ² /kk)	9,3	9,69	0,39	4,19 %

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Ennakoimattomat ja äkilliset muutokset toimintaympäristössä ja niiden suorat ja epäsuorat vaikutukset	2	2	4
Arviointi	Maailmanpoliittinen tilanne vaikeasti ennustettava. Ei muutosta ainakaan matalamman riskitason suuntaan.			
Toimenpide	Ratkaisut energian säästämiseksi, tehokkaampi energiakulutuksen seuranta/hallinta, hintasuojaukset			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöriski: Henkilöstön irtisanoutumiset	2	2	4
Arviointi	Henkilöstön vaihtuvuus vähäistä, työpaikan ilmapiiri työssäjaksamista tukeva. Toki pienessä työympäristössä yksittäisten työntekijöiden ratkaisut/muutokset vaikuttavat hetkellisesti voimakkaastikin töiden sujuvaan etenemiseen. Pieni organisaation kohdalla henkilöriski kuitenkin korostuu.			
Toimenpide	1) Henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen.			
Toimenpide	2) Varahenkilöiden nimeäminen.			
Toimenpide	3) Rekrytoinnit, sijaistaminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Rakennusten kuntotason lasku ja korjausvelan kasvu. Vuokrattavuuden heikentyminen.	3	3	9
Arviointi	Yhtiö on kärsinyt liian alhaisesta käyttöasteesta pitkään. Tämä on tehnyt taloudellisesta asemasta vaikean ja riittävän tasoinen investoiminen korjaamiseen ei ole ollut mahdollista. Seurauksena rakennusmassan kuntotason lasku ja vuokrattavuuden heikkeneminen. Viime vuodet parempia ja peruskorjaustöitä on saatu käynnistettyä ja huoneistokorjauksiakin tehty asuntojen tyhjentyessä melko paljon. Korjausvelkaa on kuitenkin kertynyt vuosien saatossa runsaasti, joten nopeaa tasapainotilannetta ei ole edessä. Kaupunkiomistajan tahtotilalla suuri merkitys. Asuntokannan uusiutuminen on osa kaupungin elinvoimaa. Tämä ajattelumalli on nyt yleisempää mitä vielä joitain vuosia sitten.			
Toimenpide	1) Korjausvelan määrittely 2) PTS-suunnittelu 3) Rahoitussuunnittelu em. kohdat huomioiden			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Toimintaympäristön muutos: Alueen negatiivinen väestönkehitys	4	5	20
Arviointi	Toteutunut ja edelleen toteutuva riski. Väestön väheneminen vaikuttaa melko suoraan vuokrataloyhtiön asuntojen kysyntään. Näköpiirissä ei ole mitään mikä muuttaisi jo kolmekymmentä vuotta sitten alkanutta kehitystä. Asuntokantaa tulee sopeuttaa vastaamaan kysyntää, sekä määrällisesti että rakennuskannan sijainnin ja ominaisuuksien suhteen. Esimerkiksi pienille esteettömille asunnoille ennakoidaan olevan jopa kasvavaa kysyntää vaikka muutoin paikkakunnalla on runsaasti asuntotarjontaa kysyntään nähden.			
Toimenpide	1) Sopeutuminen, ennakointi			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Yhtiön ylivelkaantuminen	3	2	6
Arviointi	Yhtiön rasisitteena on aravajärjestelmän myötä vanha lainakanta, jota on rakennusten ikään ja kuntotasoon nähden yhä liikaa. Noin kolmannes lainoista on yhä arava-lainojen peruja, vaikka kohteiden keski-ikä on jo yli 40 vuotta. Takavuosina lainoja on vielä maksuvalmiuden nimissä konvertoitu, joka on poistanut sittemmin tulleen mahdollisuuden laina-akordien saamiseen. Kuitenkin ylivelkaantumisen riski sinällään hallinnassa, koska velanotto edellyttää harkintaa ja päätöksentekoa kolmessa portaassa konsernirakenteen vuoksi.			
Toimenpide	1) Rahoitussuunnittelu. Mahdollinen pääomitus.			
Toimenpide	2) Yhtiön valvonta / konsernikeskustelut			

7.2 Jämsän Yrityskiinteistöt Oy

Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Yhtiön toiminta kaudella

Tilikausi 2026 on toteutunut pääpiirteissään talousarvion mukaisesti. Katsauskauden tulos ei kuitenkaan vielä anna luotettavaa kuvaa koko tilikauden tuloksesta. Syyskaudella päättyy Jalostamontie 1:n kiinteistön 15 vuoden lunastusvuokrasopimus. Kohteen vuokralaskelma on ollut poisto-ohjelmaan nähden etupainotteinen, minkä vuoksi lunastusvuonna kirjanpitoon kirjautuu luovutustappiota. Lisäksi loppuvuoden aikana uusitaan palvelutalokohteen käyttövesiputket. Hankkeen kustannusarvio on noin 140 000 euroa, ja investointi rahoitetaan kassavaroilla. Yhtiön kassavirta ja maksuvalmius ovat tällä hetkellä tasapainoisella tasolla.

Jämsän Yrityskiinteistöt Oy				Talousarvio	TA 1-8 2026	TOT 1-8 2026	
LIIKEVAIHTO				2026			
Vuokrat							
* Yhteensä							
Liikevaihtoyhteensä				2 830 000 €	1 886 666 €	2 011 182 €	107 %
Henkilöstökulut yhteensä				103 000 €	68 666 €	- 42 115 €	61 %
Poistot							
* Yhteensä				914 000 €	609 333 €	- 515 148 €	85 %
Muut kulut							
Kiinteistön muut hoitokulut							
Muut kulut yhteensä				1 213 000 €	808 666 €	- 839 706 €	104 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä				362 000 €	241 333 €	- 200 074 €	83 %
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA				238 000 €	158 666 €	414 139 €	261 %

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omistajan asettamat tavoitteet

Vahva elinkeinoelämä				
Tavoite	Käyttöasteen parantaminen			Toteutuu osittain
Mittari	Käyttöaste (%)	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		93	90	95
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Pääosin tilat täynnä. Muutamassa kohteessa osittaista vajaakäyttöä. Kokonaiskäyttöaste kuitenkin melko hyvä..			

Muut tavoitteet

Vahva elinkeinoelämä		
Tavoite	Maksuvalmiuden parantaminen / kassavirran vahvistaminen	Toteutuu osittain
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Maksuvalmius on jonkin verran parantunut. Kohdekanta ja sen myötä tulopohja laajentunut aiempiin vuosiin nähden.	

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Rakennuksia (kpl)	10	22	12	120,00 %
Vuokrattava ala (kem ²)	39 122	47 633	8 511	21,75 %

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita	3	1	3
Arviointi	Ei muutosta toimintaympäristössä.			
Toimenpide	1) Yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut			
Toimenpide	2) Tavoitteiden arviointi			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Verolainsäädännön/tulkinnan muutokset	3	2	6
Arviointi	Kehitystyötä tehdään jatkuvasti. Uusia sopimuksia laaditaan. Aina on mahdollista että tulkintaeroja syntyy.			
Toimenpide	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua.	3	2	6
Arviointi	Yhtiön toiminta ei voi kovin jyrkästi erota konsernin linjasta. Yhtiö on 100% kaupungin omistuksessa, joten viime kädessä emolla pystyy linjaamaan toimintalinjat. Merkittävät liiketoimet vaativat aina emoyhtiön hyväksynnän ja ennen sitä myös ennakkoluvan.			
Toimenpide	1) Yhtiön hallitusjäsenten ohjeistus / koulutus.			
Toimenpide	2) Yhtiön valvonta / yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä	3	3	9
Arviointi	Yhtiön investointikyky pelkällä tulorahoituksella on melko vähäinen. Tavanomaisen kiinteistöjen ylläpidon se kuitenkin mahdollistaa. Investointikyky uudishankkeissa on pitkälti kaupunkiomistajan varassa. Toistaiseksi rahoitus hyvin perusteltuihin hankkeisiin on järjestynyt. Kuntarahoitus on jäänyt käytännössä pois yrityspuolen hankkeista, ja tämä vaikuttaa jossain määrin lainarahan hintaan.			
Toimenpide	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi			
Toimenpide	2) Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja priorisointi			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Yhtiön ylivelkaantuminen	4	2	8
Arviointi	Taloudellinen vaikutus suuri ja viime vuodet ovat osoittaneet että matalan korkotason toimintaympäristöön ei voi tuudittautua. Riskin todennäköisyyttä hillitsee oleellisesti konsernirakenteen tuoma päätöksentekomalli, jossa velan otto edellyttää yhtiön oman hallituskäsittelyn lisäksi kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksiä. Sotekiinteistöjen yhtiöittäminen tulee lisäämään merkittävästi yhtiön velkataakkaa. Kaupunkiomistajan takauksilla keskeinen merkitys yhtiön toiminnassa.			
Toimenpide	1) Rahoitussuunnittelu. Mahdollinen pääomitus.			
Toimenpide	2) Yhtiön valvonta / konsernikeskustelut			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Strategiset riskit	Äkilliset ja ennakoimattomat kansalliset ja maailmanlaajuiset poikkeustilat.	4	3	12
Arviointi	Uusi normaali? Pandemiat, poliittiset ja sotilaalliset konfliktit ja niiden seuraukset, rahoitusmarkkinan kriisit yms. Viime vuosien tapahtumien valossa ennustettavuus on vaan heikentynyt. Päätöksiä tehdään parhaiden arvioiden valossa ja sopeudutaan muuttuneisiin tapahtumiin mikäli tarve vaatii. Poliittinen tilanne Euroopassakin kireä.			
Toimenpide	1) Varautuminen, ennakointi, valmiussuunnittelu. 2) Mahdolliset hintasuojaukset (energian hinta, korot).			

7.3 Jämsän Aluelämpö Oy

Toimitusjohtaja Hannu Soikkeli

Yhtiön toiminta kaudella

Toiminta on ollut suunnitelman mukaista. Verkostoja on rakennettu suunnitelman mukaan, tilatut liittymät on toimitettu. UPM:n tuotannon jakautuma on muuttunut ja hukkalämpöä on ollut vähemmän tarjolla. Biopolttoaineen hankintaa on jatkettu huoltovarmuuskeskuksen ohjeistuksen mukaisesti ja olemme tavoitteessa, 5 kk:n polttoaineet on lähivarastossa. Kattiloiden vuosihuollot on tehty etukäteissuunnittelun mukaisesti ja lakisääteiset tarkastukset on suoritettu. Lämpöakku Halliin on tilattu JL Metalsilta ja sen toimitus on vuoden 2026 loppuun mennessä.

Jämsän Aluelämpö Oy		TP 2024	TP 2025	TA 2026	TOT 1-8/2026
Liikevaihto		7 956 054	7 991 645	8 200 000	5 744 298
Tilikauden tulos		-108 633	308 754	500 000	737 669
Tilikauden ali-/ylijäämä		-108 633	308 754	500 000	737 669
Tilikausien yli-/alijäämät yhteensä		3 571 996	3 850 750	4 300 000	4 558 421
Edellisten tilikausien voitto		3 680 629	3 541 996	3 700 000	3 850 750
Osinko tai po. Palautus		30 000	30 000	30 000	30 000
Taseen loppusumma		9 633 666	9 831 390	9 500 000	9 952 070
Yhtiön opo/Peruspo		200 000	200 000	200 000	200 000

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki

Tavoite	Kaupungin tavoite vihreä energia ja hiilineutraalius lämmöntuotannossa.		Toteutuu	
Mittari	Panostamme vihreään energiaan	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		92	80	92

Tavoitteen toteutumisen arviointi Panostamme vihreään energiaan.

Muut tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki				
Tavoite	Ylläpitää mahdollisuuksien mukaan kannattavaa liiketoimintaa ja pitää yhtiön lämmön tuotto nykyisellä tasolla (yli 100 000 MWh, 560 asiakasta)			Toteutuu
Mittari	Mittauslaitteet reaaliajassa.	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Mittauslaitteet reaaliajassa.			
Tavoite	Varautua lainsäädännön muutoksiin ja kriisitilanteisiin kaupungin lämmöntoimittajana.			Toteutuu
Mittari	Toimittu huoltovarmuuskeskuksen ohjeiden mukaisesti.	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Toimittu huoltovarmuuskeskuksen ohjeiden mukaisesti.			
Tavoite	Huolehtia yhtiön hoitamien kaupunginosien kaukolämpöratkaisuiden kannattavuudesta ja osallistua tarvittaessa yhteistyössä kaupungin kanssa lämmön tuotannon suunnitteluun.			Toteutuu
Mittari	Yhteistyö kaupungin johtavien viranhaltijoiden kanssa toimii.	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Yhteistyö kaupungin johtavien viranhaltijoiden kanssa toimii.			
Tavoite	Pitää kaukolämmön ohjauksen ja valvonnan käyttöjärjestelmät ajanmukaisina.			Toteutuu
Mittari	Käyttöjärjestelmät päivitetty, saatu valmiiksi elokuun 2026 lopussa	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Käyttöjärjestelmät päivitetty, saatu valmiiksi elokuun 2026 lopussa.			
Tavoite	Yhtiö panostaa kyberturvallisuuteen ja varavaimien toimivuuteen.			Toteutuu
Mittari	Maan johtavat automaatioasiantuntijat yhteistyökumppaneina.	Toteuma 8/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		100	100	100
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Maan johtavat automaatioasiantuntijat yhteistyökumppaneina.			

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Lämmöntuotto (MWh)	61 068	71 147	10 079	16,50 %
Asiakasmäärä	560	560	0	0,00 %
Asiakkaista pientaloja	185	186	1	0,54 %

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Asiakkaiden kiinteistömässän pieneneminen, joka johtaa toiminnan supistamiseen.	4	4	16
Arviointi	Jämsässä puretaan kiinteistöjä koko ajan.			
Toimenpide	Uusien asiakkaiden hankinta			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Kaupungin / Omistajan tulopohja	3	3	9
Arviointi	Omistajan tulopohja heikkenee.			
Toimenpide	Vaikuttaminen / Avoin keskusteluyhteys omistajaan			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Kyberhäirintä	2	2	4
Arviointi	Käytämme parhaita asiantuntijoita järjestelmiemme hoitamisessa.			
Toimenpide	Käytämme parhaita asiantuntijoita järjestelmiemme hoitamisessa.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Ongelma-asiakkaat, eli asiakkaiden maksukyvyttömyys.	3	3	9
Arviointi	Parempi tilanne kuin viime vuonna.			
Toimenpide	Toimitaan lain mukaan / Pyritään välttämään riskejä			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Tietoliikennekatkot - automaatio ei toimi	3	1	3
Arviointi	Paikallisajot on testattu ja koekäytetty.			
Toimenpide	Paikallisajomahdollisuus / miehitys			

7.4 Himos-Infra Oy

Toimitusjohtaja Katja Rissanen

Yhtiön toiminta kaudella

Toiminta on ollut suunnitelman mukaista, häiriötöntä ja keskeytyksetöntä. Yhtiöllä ollaan käyttöönottamassa uutta laskutusjärjestelmää, ensimmäinen laskutus uudella järjestelmällä on lähdössä syyskuun aikana. Vuoden vesilaskutuksesta on toteutettu 2/4.

			TOT
Himos-Infra Oy	TP 2025	TA 2026	1-8/2026
Liikevaihto	584 499	643 160	360 615
Liittymismaksut	128 120	20 000	3 212
Materiaalit ja palvelut	-360 280	-394 500	-163 600
Henkilöstökulut	-19 733	-22 300	-12 770
Poistot ja arvonalentumiset	-119 715	-118 000	-88 500
Liiketoiminnan muut kulut	-137 864	-165 700	-101 221
Tilikauden tulos	64 482	-37 340	-9 471

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki		
Tavoite	Himoksen alueen vesihuollon kehittäminen yhteistyössä Jämsän kaupungin ja Jämsän Vesi liikelaitoksen kanssa.	Ei toteudu
Mittari	Toteutunut kehittämissyö	Tavoite 12/2026
		1
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Ei toimenpiteitä alkuvuoden aikana.	

Muut tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki		
Tavoite	Himoksen alueen hankkeiden edistäminen ja aikataulutus yhteistyössä maanomistajien, yrittäjien ja kaupungin kanssa.	Ei toteudu
Mittari	Toteutuneet hankkeet	Tavoite 12/2026 1
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Ei tapahtumia alkuvuoden aikana. Syksyn aikana toteutettava rakenteilla olevan huoneistohotellin vesihuoltoliittymä ja käynnistettävä jätevedenpumppaamon suunnittelu,	

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Laskutettu vesimäärä m ³	42 000	44 560	2 560	6,09 %
Liittymäsopimusasiakkaat	584	592	8	1,36 %
Vesihuoltoverkoston pituus m	36 220	36 100	- 120	-0,33 %
Yksikköhinnat:				
Veden käyttömaksu €/m ³ (sis. alv 25,5 %)	2,82	2,82	0	0,00 %
Jäteveden käyttömaksu €/m ³ (sis. alv 25,5 %)	4,27	4,27	0	0,00 %

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilöstöriski	3	3	9
Arviointi	Toteutusaikataulujen kanssa haastetta. Laskutusjärjestelmän käyttöönotto työllistää vielä syksynkin aikana.			
Toimenpide	Yhteistyö kaupungin ja vesiliikelaitoksen kanssa. Ostopalvelut.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Investointien ruuhkautuminen	3	3	9
Arviointi	Aikataulupainetta, merkittävä vedenkuluttaja/ uusi liittyyä tulossa ja on edistettävä vesihuoltoverkostoon tehtäviä akuutteja muutoksia.			
Toimenpide	Yhtiön taloussuunnittelu, yhteistyö kaavoitus/ kaupunki, rakennushankkeiden aikataulutus yhteistyössä kaupungin kanssa. Ostetut valvontapalvelut.			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Vahinkoriskit	Vesihuollon häiriö	2	4	8
Arviointi	Ei poikkeamia alkuvuoden aikana.			
Toimenpide	Ajantasainen valvontatutkimusohjelma ja häiriötilannesuunnitelma, yhteistyö Vesi liikelaitoksen kanssa, päivystys, koulutus, verkoston kunnon seuranta, tiedottamisen kehittäminen.			

7.5 Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelut Oy

Toimitusjohtaja Mervi Västinen

Yhtiön toiminta kaudella

Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelu Oy tuottaa omistajilleen Jämsän kaupungille ml. Vesi liikelaitos ateria- ja puhtauspalvelua sekä Uimahalli Koskikaraan lipunmyynti ja kahviopalvelua (70,7 %) ja Keski-Suomen hyvinvointialueelle (28,78 %) ateria- ja puhtauspalvelua. Lisäksi tuotamme puhtauspalvelua Fimlab Oy:lle (0,52 %). Palvelut tuotetaan Jämsän toiminta- alueella.

	TP 2025	TA 2026	TOT 8/ 2026	TOT%
Liikevaihto	6 297 832	6 142 550	3 948 827	64
Liiketoiminnan muut tuotot	45 309	52 380	14 958	29
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 005 648	-2 003 000	-1 258 916	63
Henkilöstökulut	-3 330 447	-3 294 566	-2 236 607	68
Liiketoiminnan muut kulut	-840 183	-824 340	-546 617	66
Tuloverot	-31 388		-16 559	
Liikevoitto/ -tappio	121 048	73 024	-102 059	

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki

Tavoite	Ruokahävikin pienentäminen, (ympäristö- ja talousvaikutus).			Toteutuu osittain
Mittari	Ruokahävikin seuranta, toteuma prosentteina	Toteuma 1/2026	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		10	10	5

Tavoitteen toteutumisen arviointi Asiasta on tiedotettu henkilöstöä ja toimenpiteitä ruokahävikin osalta on tehty.

Muut tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki

Tavoite	Kasvisruoan kehittäminen ja tarjonnan laajentaminen suositusten suuntaisesti.			Toteutuu osittain
Mittari	Kasvisruoan tarjonnan lisääminen kaikille asiakkaille / vko	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026	
		1,5	2	

Tavoitteen toteutumisen arviointi Kasvisruokien osuutta kasvatetaan ruokalistasuunnittelussa.

Tavoite	Omavalvonnalla varmistetaan, että toiminnassa huomioidaan ja toteutetaan: terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys. Manuaalisesta kirjauksesta siirrytään sähköiseen kirjaukseen.		Toteutuu osittain
Mittari	Atop laadunseuranta	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		1	2
Mittari	CGI, omavalvonta, ateriapalvelut	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		50	80
Mittari	CGI, omavalvonta, puhtauspalvelut	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		10	80
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Sähköisten kirjauksien osuutta on kasvatettu.		
Tavoite	Uimahallin kahviotoiminnan kehittäminen.		Toteutuu osittain
Mittari	Asiakaspalautteen kerääminen	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		1	2
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Asiakkaiden mielipidettä on kysytty ja toiveisiin on vastattu siltä osin, kun se on ollut mahdollista.		

Muut tavoitteet

Pito- ja vetovoimainen kuntatyönantaja			
Tavoite	Henkilöstön työtyytyväisyys.		Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstön työtyytyväisyys	Lähtöarvo 12/2025	Tavoite 12/2026
		3,68	4
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työtyytyväisyyskysely marraskuussa 2026		

Tunnusluvut	Toteutunut 31.08.2025	Toteutunut 31.08.2026	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Suoritteet/vuosi	578 440	529 727	- 48 713	-8,42 %
Puhtauspalvelutunnit/vuosi, ml. uimahallin kahviotunnit	49 099	48 058	- 1 041	-2,12 %
Aterian keskituotantohinta	4,79	4,96	0,17	3,54 %
Puhtauspalveluiden keskituntihinta	25,3	26,4	1,1	4,34 %

Jämsän Ateria- ja Puhtauspalveluiden toiminta on pääosin ollut suunnitelman mukaista kaudella 1-8/ 2026. Asiakasmäärissä on ollut hiukan vähennystä. Huomioitavaa on, että ateriapalveluiden kohdalla tulot kesäaikana aina tippuvat, johtuen koulujen ja osan päiväkotien kiinnioloista. Tulot tasaantuvat loppuvuoden aikana. Henkilöstömenoissa näkyy lomarahen osuus, henkilöstömenot tasaantuvat loppuvuoden aikana.

Palveluiden ostotarpeenmuutoksia on tullut lähinnä ateriapalveluissa oppilaiden vähentymisen vuoksi sivistystoimen kohteissa ja Hyvaks toimitilakohteiden sulkemisien osalta.

Henkilöstömme fyysisen kuormituksen vähentämiseksi siivoustehtävissä on panostettu robotiikan (yhdistelmäkoneiden sekä imureiden) lisäämiseen, lähinnä isommilla kouluilla sekä Ruokapalvelukeskus Arinassa.

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Ennakoimaton palvelujen kysynnän väheneminen	3	2	6
Arviointi	Palvelujen kysynnänmuutokset tiedetään yleensä hyvissä ajoin kuntaorganisaatiossa ja hyvinvointialueilla. Muutoksiin pystytään reagoimaan jo talousarvion suunnitteluvaiheessa.			
Toimenpide	Säännöllinen yhteydenpito/ asiakaspalaverit palveluntuottajan ja asiakkaan kesken.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Henkilökunnan ammattitaidon taso vaihteleva.	2	2	4
Arviointi	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuudessa on aika ajoin haasteita. Koulutusta on lisätty.			
Toimenpide	Toimipaikka- ja täydennyskoulutusta järjestettävä suunnitelmallisesti.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Konekannan toimimattomuus (Arina).	3	3	9
Arviointi	Arinan konekanta n. 20 vuotta vanhaa. Vaikka laitteiden huollot suoritetaan suunnitelman mukaisesti, voi konekannan käytölle tulla este, jos varaosia ei saada, koneiden rikkouduttua.			
Toimenpide	Kohdekohtainen valmiussuunnitelma, käyttöopastuksesta huolehtiminen, koneiden säännölliset huollot.			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Mitoituksen mukaisen henkilöstömäärän alittuminen.	2	3	6
Arviointi	Samanaikaisesti useita poissaoloja (esim. kausiflunssa), voi mitoituksen mukainen henkilöstömäärä alittua.			
Toimenpide	Mitoituksen edellyttämän henkilöstömäärän rekrytointi.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Taloudelliset riskit	Oman palveluhinnan nousu.	3	3	9
Arviointi	Jokin ulkoinen tekijä, jota ei ole pystytty huomioimaan taloudensuunnittelussa. Esim. sähkön, kuljetuskustannusten ja elintarvikkeiden osalta.			
Toimenpide	Palveluhinnan määrittely tarkoituksenmukaiseen työmäärämitoituksiin perustuen. Hankintojen suunnitelmallinen hallinta. Elinkustannusindeksin seuranta ja ennakointi Ta suunnitelmassa.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Operatiiviset riskit	Työkyvyn alenema, useita henkilöitä saman aikaisesti rääätälöidyissä tehtävissä.	3	3	9
Arviointi	Tällä hetkellä tilanne parempi, kuin edellisenä vuotena.			
Toimenpide	Työnantajan tarjoamien tukitoimien hyödyntäminen, henkilökohtainen vastuu oman terveyden ylläpidossa, ammatillisen kuntoutumisen hyödyntäminen.			